

ГРУПА СОФАРМА

КОНСОЛИДИРАН СЪКРАТЕН МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

за деветмесечния период, завършващ на 30 септември 2014 година

КОНСОЛИДИРАН СЪКРАТЕН МЕЖДИНЕН ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД	1
КОНСОЛИДИРАН СЪКРАТЕН МЕЖДИНЕН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ	2
КОНСОЛИДИРАН СЪКРАТЕН МЕЖДИНЕН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ	3
КОНСОЛИДИРАН СЪКРАТЕН МЕЖДИНЕН ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ	4

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ СЪКРАТЕН МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ГРУПАТА	5
2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ГРУПАТА	13
3. ПРИХОДИ	46
4. ДРУГИ ДОХОДИ И ЗАГУБИ ОТ ДЕЙНОСТТА, НЕТНО	47
5. РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ	47
6. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ	48
7. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА	49
8. ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА	49
9. ОБЕЗЦЕНКА НА ТЕКУЩИ АКТИВИ	50
10. ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ	50
11. ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ	50
12. ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД	51
13. ИМОТИ, МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ	51
14. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ	53
15. ИНВЕСТИЦИОННИ ИМОТИ	55
16. ИНВЕСТИЦИИ В АСОЦИИРАНИ И СЪВМЕСТНИ ДРУЖЕСТВА	56
17. ИНВЕСТИЦИИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ И ЗА ПРОДАЖБА	56
18. ДЪЛГОСРОЧНИ ВЗЕМАНЯ ОТ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ	60
19. ДРУГИ ДЪЛГОСРОЧНИ ВЗЕМАНЯ	60
20. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ	61
21. ТЪРГОВСКИ ВЗЕМАНЯ	62
22. ВЗЕМАНЯ ОТ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ	64
23. ДРУГИ ВЗЕМАНЯ И ПРЕДПЛАТЕНИ РАЗХОДИ	66
24. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ	67
25. СОБСТВЕН КАПИТАЛ	68
26. ДЪЛГОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ	68
27. ДЪЛГОСРОЧНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА	69
28. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ФИНАНСОВ ЛИЗИНГ	70
29. ПРАВИТЕЛСТВЕНИ ФИНАНСИРАНИЯ	71
30. КРАТКОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ	71
31. ТЪРГОВСКИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	73
32. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ	73
33. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И ЗА СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ	73
34. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ДАΝЬЦИ	74
35. ДРУГИ ТЕКУЩИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	74
36. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ	75
37. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК	78
38. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА	86
39. СЪБИТИЯ СЛЕД КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД	88

1. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ГРУПАТА

Група СОФАРМА (Групата) включва дружество-майка и неговите двадесет и осем (31.12.2013 г.: двадесет и осем) дъщерни дружества. Допълнително, Групата има инвестиции в три съвместни дружества (31.12.2013 г.: в две съвместни дружества). Към датата на изготвяне на консолидирания съкратен междинен финансов отчет Групата има инвестиции в едно асоциирано дружество (31.12.2013 г.: в едно асоциирано дружество).

Дружество-майка

СОФАРМА АД (дружество-майка) е търговско дружество, регистрирано в България със седалище и адрес на управление гр. София, ул. "Илиенско шосе" 16.

Съдебната регистрация на дружеството е от 15.11.1991 г., решение №1/1991 г. на Софийски градски съд.

Дъщерни дружества

Към 30.09.2014 г. дъщерните дружества в Групата са:

- Софарма Трейдинг АД – търговско дружество, регистрирано в България с решение на Варненски окръжен съд № 3594/16.10.1998 г. и със седалище и адрес на управление – гр. София, район Изгрев, ул. "Лъчезар Станчев" 5, Софарма Бизнес Тауърс, сграда „А“, етаж 12;
- Българска роза Севтополис АД – търговско дружество, регистрирано в България с решение на Старозагорски окръжен съд № 3912/1991 г. и със седалище и адрес на управление - гр. Казанлък, бул. "23 Пехотен шипченски полк" № 110;
- Фармалогистика АД – търговско дружество, регистрирано в България с решение на Софийски градски съд от 12.08.2002 г. и със седалище и адрес на управление - гр.София, ул."Рожен" №16;
- Електронкомерс ЕООД – търговско дружество, регистрирано в България с решение на Софийски градски съд по ф.д.№ 24456 от 1991 г. и със седалище и адрес на управление - гр. София, ул. "Самоковско шосе" № 1;
- Биофарм Инженеринг АД – търговско дружество, регистрирано в България с решение на Сливенски окръжен съд № 524/1997 г. и със седалище и адрес на управление - гр. Сливен, бул. "Тракия" № 75;
- Момина крепост АД – търговско дружество, регистрирано в България с решение на Великотърновски окръжен съд № 3426/1991 г. и със седалище и адрес на управление - гр. Велико Търново, ул. "Магистрална" № 23;
- Софарма Билдингс АДСИЦ – търговско дружество, регистрирано в България с решение № 1 от 14.08.2007 г. на СГС и със седалище и адрес на управление - гр. София, район Изгрев, ул."Лъчезар Станчев" 5, Софарма Бизнес Тауърс, сграда „А“, етаж 20;
- Унифарм АД – търговско дружество, регистрирано в България с решение на Софийски градски съд по ф.д. № 3685 от 1994 г. и със седалище и адрес на управление - гр. София, ул."Трайко Станоев" № 3;
- Фито Палаузово АД - търговско дружество, регистрирано в България с решение на Агенцията по вписванията № 20120924105551 от 24.09.2012 г. и със седалище и адрес на управление - гр. Казанлък, бул. "23 Пехотен шипченски полк" № 110;

ГРУПА СОФАРМА

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ СЪКРАТЕН МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

за деветмесечния период, завършващ на 30 септември 2014 година

- Софарма Поланд З.О.О, в ликвидация - търговско дружество, регистрирано в Полша с решение № KRS 0000178554 от 04.11.2003 г. на XX Икономическо отделение на Районния съдебен регистър на Варшава и със седалище и адрес на управление – Полша, гр. Варшава, ул. “Шъшкова” № 58;
- Софарма Варшава СП. З.О.О – търговско дружество, регистрирано в Полша с решение № ДСР 0000372245 от 17.12.2010 г. на XII стопанско отделение на Държавния съдебен регистър на Варшава и със седалище и адрес на управление – Полша, гр. Варшава, ул. ”Халубинскиего” № 8;
- ООО Софарма Украйна – търговско дружество, регистрирано в Украйна с решение № 10691020000029051 от 07.08.2012 г. на Единния държавен регистър на юридическите лица и физическите лица - предприемачи и със седалище и адрес на управление – Украйна, гр. Киев, Оболонски район, проспект ”Московский” № 9, корпус 4, ет.2, офис 4-203;
- Софарма САЩ - търговско дружество, регистрирано в САЩ с решение № 97227599 от 25.04.1997 г. в службата на държавния секретар на щата Калифорния и със седалище и адрес на управление - САЩ, щат Калифорния, град Лос Анджелис, бул.Холивуд № 4622;
- Екстаб корпорейшън САЩ – търговско дружество, регистрирано в САЩ с решение № 090292393 от 06.11.2008 г. в офиса на секретаря на щата Делауер и със седалище и адрес на управление - САЩ, щат Делауер, гр. Уилмингтън, окръг Нью Касъл, 1209 ул. „Ориндж” № 1209;
- Екстаб фарма лимитид, Великобритания – търговско дружество, регистрирано в Англия с решение № 06751116 от 17.11.2008 г. и със седалище и адрес на управление - Оксфордшър, RG9 1AY, Хенли на Темза, „Стейшън роуд” № 10;
- ПАО Витамини – търговско дружество, регистрирано в Украйна с решение № 133 от 15.04.1994 г. на Уманския градски съд и със седалище и адрес на управление – Украйна, Черкаска област, гр. Уман, ул.”Ленински искри” № 31;
- Иванчич и синове д.о.о – търговско дружество, регистрирано в Сърбия с Fi-11350/91 на 14.10.1991 г. от Търговския съд на гр. Белград и със седалище и адрес на управление – Република Сърбия, гр. Белград, ул. “Палмотичева” № 13;
- Бриз Лтд, Латвия – търговско дружество, регистрирано в Латвия с решение № 000302737 на 18.09.1991 г. от Търговския регистър на Латвийската република и със седалище и адрес на управление – Латвия, гр. Рига, ул. „Расас” № 5, LV – 1057;
- СООО Брититрейд, Беларус - търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение № 1983 на 24.09.2004 г. от Минския градски изпълнителен комитет и със седалище и адрес на управление – Беларус, гр. Минск, ул.”М. Богданомича” № 118, офис 303 – Б;
- ООО Табина, Беларус – търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение № 1432/29.12.1999 г. от Минския градски изпълнителен комитет и със седалище и адрес на управление – Беларус, гр. Минск, Куйбышева, д. 57, к. 1;
- ЗАО Интерфарм, Беларус - търговско дружество, регистрирано в Беларус в единния държавен регистър на юридическите лица и индивидуалните предприемачи под № 300000556 и със седалище и адрес на управление – Беларус, гр. Витебск, площад Строителей, бл.3 ап.2;
- СООО Бризфарм, Беларус - търговско дружество, регистрирано в Минския градски изпълнителен комитет в единния държавен регистър на юридическите лица и

ГРУПА СОФАРМА

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ СЪКРАТЕН МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

за деветмесечния период, завършващ на 30 септември 2014 година

индивидуалните предприемачи под № 800007989 от 07.07.2009 г и със седалище и адрес на управление - Беларус, гр. Минск, ул."Есенина", д.16, помещ.1 Н;

- ОДО Алеан, Беларус - търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение № 100160720 от 29.05.2001 г в Минския градски изпълнителен комитет в единния държавен регистър на юридическите лица и индивидуалните предприемачи и със седалище и адрес на управление - Беларус, гр. Минск, ул."Ташкентская", д.16, корпус1;
- ООО Фармацевт плюс, Беларус - търговско дружество, регистрирано в Минския изпълнителен комитет на 24.11.2000 г. / №1348 в единния държавен регистър на юридическите лица и индивидуалните предприемачи под №190174236 и адрес на управление – Беларус, гр. Минск, 1-ый Твердый переулок, д. 7;
- УАБ ТБС Фарма, Литва - търговско дружество, регистрирано в Литовския регистър на юридическите лица на 01.03.2013 г. / 303011389, със седалище и адрес на управление – Литва, гр. Вилнюс, ул."Витауто" № 8 / ул. „Лиубарто“ № 7, ПК: 08118;
- ОДО Вестфарм, Беларус - търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение № 590002202 на Гродненски градски изпълнителен комитет и със седалище и адрес на управление – Беларус, гр. Гродно, ул."Домбровского", д.47, к.3;
- ООО НПК Биотест , Беларус - търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение № 48 от 24.07.1990 г. от Ленински районен съвет на народните депутати, със седалище и адрес на управление – Беларус, гр. Гродно, ул. „Гожская“ № 2;
- ОДО БелАгроМед , Беларус - търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение № 009126 от 29.06.2001 г. от Гродненски градски изпълнителен комитет, със седалище и адрес на управление – Беларус, гр. Гродно, ул. „17 Сентября“.

Съвместни дружества

Към 30.09.2014 г. съвместните дружества в Групата са:

- ООО Виватон плюс, Беларус – търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение № 590004353 на Гродненски градски изпълнителен комитет и със седалище и адрес на управление – Беларус, гр. Гродно, пр."Клецкова" д.13 Б, офис 2.
- ООО Мед-дент, Беларус - търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение № 0018240 от 11.03.2013 г. от Управление на икономиката на Бобруйски градски изпълнителен съвет, със седалище и адрес на управление – Беларус, Могилевска област, гр. Бобруйск, ул. „К. Маркса“ № 120, офис 4.
- БООО СпецАфармация, Беларус - търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение № 22-8 от 30.10.2000 г. от Могилевски областен изпълнителен комитет, със седалище и адрес на управление – Беларус, Могилевска област, гр. Бобруйск, ул. „К. Маркса“ № 120, офис 2.

Съвместното дружество Софарма Здравит С.А., Полша е заличено от Националния съдебен регистър на Полша на 25.02.2013 г.

Асоциирани дружества

Към 30.09.2014 г. асоциирано дружество в Групата е ООО „Беллерофон“, Беларус – търговско дружество, регистрирано в Беларус с решение № 1193 от 17.07.2003 г. издадено от Мински градски

ГРУПА СОФАРМА

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ СЪКРАТЕН МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

за деветмесечния период, завършващ на 30 септември 2014 година

изпълнителен комитет, със седалище и адрес на управление – Беларус, гр. Минск, ул. „Сторожевская“ № 5-45.

Придобитите от Групата през 2013 г. асоциирани дружества ООО Мед-дент, Беларус и БООО СпецАфармация, Беларус, първоначално са имали статут на „асоциирано дружество“ (ООО Мед-дент от 03.09.2013 г. до 17.12.2013 г., БООО СпецАфармация 03.09.2013 г. до 20.01.2014 г.), а впоследствие Групата е увеличила дела си и техният статут е променен на „съвместно дружество“.

1.1. Собственост и управление на дружеството-майка

СОФАРМА АД е публично дружество съгласно българския Закон за публично предлагане на ценни книжа. От м. ноември 2011 г. акциите на дружеството се търгуват и на Варшавската фондова борса.

Към 30.09.2014 г. разпределението на акционерния капитал на дружеството-майка е както следва:

	%
Донев Инвестмънтс Холдинг АД	25.28
Телекомплект Инвест АД	20.42
Ромфарм Компани ООД	18.42
Софарма АД (обратно изкупени акции)	3.85
Други юридически лица	28.90
Физически лица	3.13

СОФАРМА АД има едностепенна система на управление със Съвет на директорите от петима членове както следва:

Д.и.н. Огнян Донев	Председател
Весела Стоева	Член
Огнян Палавеев	Член
Александър Чаушев	Член
Андрей Брешков	Член

Дружеството-майка се представлява и управлява от изпълнителния директор д.и.н. Огнян Донев.

1.2. Структура на групата и предмет на дейност

Структурата на Групата включва СОФАРМА АД като дружество – майка и посочените по-долу дъщерни дружества:

Дъщерни дружества	30.09.2014	31.12.2013	Дата на
	Участие	Участие	придобиване
	%	%	на контрол
Дружества в България			
Софарма Трейдинг АД	71.92	75.92	08.06.2006
Българска роза Севтополис АД *	49.99	49.99	22.04.2004
Фармалогистика АД	76.54	76.54	15.08.2002
Електронкомерс ЕООД	100	100	09.08.2005
Биофарм Инженеринг АД	97.15	97.15	10.03.2006
Софарма Билдингс АДСИЦ	40.90	42.89	04.08.2008

ГРУПА СОФАРМА**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ СЪКРАТЕН МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ**

за деветмесечния период, завършващ на 30 септември 2014 година

Момина крепост АД *	53.27	53.29	01.01.2008
Унифарм АД *	51.77	51.87	27.10.2010
Фито Палаузово АД **	47.49	47.49	21.09.2012
<i>Дружества в чужбина</i>			
Софарма САЩ	100	100	25.04.1997
Екстаб корпорейшън	80	80	05.08.2009
Екстаб фарма лимитид **	80	80	05.08.2009
Бриз Лтд	66.13	53.14	10.11.2009
СООО Брититрейд **	65.14	52.34	10.11.2009
ПАО Витамины	99.56	99.56	18.01.2008
Иванчич и синове д.о.о	51	51	10.04.2008
Софарма Варшава СП. З.О.О	100	100	23.11.2010
Софарма Поланд З.О.О – в ликвидация	60	60	16.10.2003
ООО Табина**	58.86	47.29	08.04.2011
ЗАО Ингерфарм **	36.97	29.71	17.12.2011
СООО Бризфарм **	39.02	31.35	20.12.2012
ОДО Алеан **	46.95	37.73	07.02.2013
ООО Софарма Украйна	100	100	07.08.2012
ООО Фармацевт плюс **	33.73	27.10	31.05.2013
УАБ ТБС Фарма **	33.73	27.10	01.03.2013
ОДО Вестфарм**	59.52	43.04	04.07.2013
ООО НПК Биотест **	46.29	30.29	02.09.2013
ОДО БелАгроМед **	44.31	30.29	30.07.2013

* ефективен процент на участие

** непряко участие

- Българска роза Севтополис АД е дъщерно дружество на Софарма АД, като контролът е придобит и упражняван чрез прякото участие на дружеството-майка в собствеността на Българска роза Севтополис АД с 49.99 %;
- Унифарм АД е дъщерно дружество на Софарма АД, като контролът е придобит и упражняван чрез прякото участие на дружеството-майка в собствеността на Унифарм АД с 49.99 % и непрякото участие на дружеството-майка с 1.78 % чрез дъщерното дружество Софарма Трейдинг АД с участие 2.47% от капитала на Унифарм АД;
- Софарма Билдингс АДСИЦ е дъщерно дружество по силата на сключено писмено споразумение за контрол между СОФАРМА АД и други акционери;
- Фито Палаузово АД е дъщерно дружество чрез Българска роза Севтополис АД – Българска роза Севтополис АД притежава 95% от капитала на Фито Палаузово АД;
- Екстаб фарма лимитид, Великобритания е дъщерно дружество чрез Екстаб корпорейшън, САЩ – което дружество притежава 100% от капитала на Екстаб фарма лимитид, Великобритания;
- СООО Брититрейд, Беларус е дъщерно дружество на Бриз Лтд, Латвия – Бриз Лтд притежава 98.50% от капитала на Брититрейд СОО.
- ООО Табина, Беларус е дъщерно дружество чрез Бриз Лтд, Латвия – Бриз Лтд притежава 89% от капитала на ООО Табина;

ГРУПА СОФАРМА

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ СЪКРАТЕН МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

за деветмесечния период, завършващ на 30 септември 2014 година

- ЗАО Интерфарм, Беларус е дъщерно дружество чрез Бриз Лтд, Латвия – Бриз Лтд притежава 55.90% от капитала на ЗАО Интерфарм;
- СООО Бризфарм, Беларус е дъщерно дружество чрез Бриз Лтд, Латвия – Бриз Лтд притежава 59% от капитала на Бризфарм СООО;
- ОДО Алеан, Беларус е дъщерно дружество чрез Бриз Лтд, Латвия – Бриз Лтд притежава 71% от капитала на Алеан ОДО;
- ООО Фармацевт плюс, Беларус е дъщерно дружество чрез Бриз Лтд, Латвия - Бриз Лтд притежава 51% от капитала на ООО Фармацевт плюс;
- УАБ ТБС Фарма, Литва е дъщерно дружество чрез Бриз Лтд, Латвия - Бриз Лтд притежава 51% от капитала на УАБ ТБС Фарма;
- ОДО Вестфарм, Беларус е дъщерно дружество чрез Бриз Лтд, Латвия - Бриз Лтд притежава 90% от капитала на ОДО Вестфарм;
- ООО НПК Биотест, Беларус е дъщерно дружество чрез Бриз Лтд, Латвия - Бриз Лтд притежава 70% от капитала на ООО НПК Биотест ;
- ОДО БелАгроМед, Беларус е дъщерно дружество чрез Бриз Лтд, Латвия - Бриз Лтд притежава 67% от капитала на ОДО БелАгроМед.

Основният предмет на дейност на дружествата от Групата е концентриран във фармацевтичния сектор, с изключение на отделни дружества, чийто предмет на дейност е и в областта на инвестициите в имоти и ценни книжа.

Предметът на дейност на дружествата от Групата е както следва:

- СОФАРМА АД - производство и търговия на лекарствени субстанции (активни съставки) и лекарствени форми; научно-изследователска и инженерно-внедрителска дейност в областта на лекарствените средства;
- Софарма Трейдинг АД - търговия с фармацевтични продукти;
- Българска роза Севтополис АД - производство на лекарствени форми;
- Биофарм Инженеринг АД - производство и търговия с инфузионни разтвори;
- Фармалогистика АД - вторична опаковка на фармацевтични продукти и отдаване под наем на недвижими имоти;
- Електронкомерс ЕООД - търговия, транспортиране и разфасовка на радиоактивни материали и ядрена техника за медицината, битова електроника и електротехника;
- Софарма Билдингс АД СИЦ - инвестиране на парични средства, набрани чрез издаване на ценни книжа в недвижими имоти (секюритизация на недвижими имоти) посредством покупка на право на собственост и други вещни права върху недвижими имоти, отдаване под наем, лизинг, аренда и/или продажбата им;
- Момина крепост АД - разработване, внедряване и производство на медицински изделия за хуманната и ветеринарната медицина;
- Унифарм АД - производство и търговия на фармацевтични продукти;
- Фито Палаузово АД – производство, събиране, изкупуване, добив и реализация на билки и лечебни растения;
- ПАО Витамины - производство и търговия на фармацевтични продукти;
- Иванчич и синове д.о.о - производство и търговия на фармацевтични продукти;
- Софарма Поланд З.О.О, в ликвидация - изследване на пазара и общественото мнение;
- Софарма Варшава СП. З.О.О– изследване на пазара и общественото мнение;

ГРУПА СОФАРМА

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ СЪКРАТЕН МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

за деветмесечния период, завършващ на 30 септември 2014 година

- ООО Софарма Украйна – търговия с фармацевтични продукти и изследване на пазара и общественото мнение;
- Софарма, САЩ - търговия с фармацевтични продукти и хранителни добавки;
- Екстаб корпорейшън, САЩ - изследване на пазара и общественото мнение;
- Екстаб фарма лимитид, Великобритания - изследване на пазара и общественото мнение;
- Бриз Лтд, Латвия - търговия с фармацевтични продукти;
- СООО Брититрейд , Беларус - търговия с фармацевтични продукти;
- ООО Табина, Беларус – търговия с фармацевтични продукти;
- ЗАО Интерфарм, Беларус – търговия с фармацевтични продукти;
- Бризфарм СООО, Беларус – търговия с фармацевтични продукти;
- Алеан ОДО, Беларус - търговия с фармацевтични продукти (дъщерно дружество от 07.02.2013 г.);
- ООО Фармацевт плюс, Беларус- търговия с фармацевтични продукти (дъщерно дружество от 01.06.2013 г.);
- УАБ ТБС Фарма, Литва – търговия с фармацевтични продукти, производство на лекарствени форми и фармацевтични препарати, научноизследователска и експериментална дейност в областта на биотехнологиите;
- ОДО Вестфарм, Беларус – търговия на дребно с лекарствени средства и медицинска техника;
- ООО НПК Биотест , Беларус - производство на лекарства на базата на растителни суровини;
- ОДО БелАгроМед , Беларус - търговия на дребно с лекарствени средства и фармацевтични продукти.

Дружеството-майка и дъщерните дружества: Софарма Трейдинг АД, Българска роза Севтополис АД, Фармалогистика АД, Електронкомерс ЕООД, Биофарм Инженеринг АД, Софарма Билдингс АДСИЦ, Момина крепост АД, Унифарм АД, Фито Палаузово АД, извършват своята дейност в България, Софарма Поланд З.О.О - в ликвидация и Софарма Варшава СП. З.О.О оперират в Полша, ПАО Витамини, ООО Софарма Украйна – в Украйна, Иванчич и синове д.о.о – в Сърбия, Бриз Лтд – в Латвия, СООО Брититрейд, ООО Табина, ЗАО Интерфарм, ОДО Алеан, СООО Бризфарм, ООО Фармацевт плюс, ОДО Вестфарм, ООО НПК Биотест и ОДО БелАгроМед - в Беларус, УАБ ТБС Фарма – в Литва, Екстаб фарма лимитид – във Великобритания, а Софарма САЩ и Екстаб корпорейшън в САЩ.

Към 30 септември 2014 г. участието на Групата в *съвместни дружества* е следното:

- ООО Виватон плюс , Беларус 50 % участие заедно с Аптека груп Холдинг. Предметът на дейност на съвместното дружество е търговия с фармацевтични продукти и хранителни добавки. Дружеството е съвместно за Групата от 20.12.2012 г.
- ООО Мед-дент, Беларус, 50 % участие заедно с физическо лице. Предметът на дейност на съвместното дружество е търговия с фармацевтични продукти и хранителни добавки. Дружеството е съвместно за Групата от 17.12.2013 г.
- БООО СпецАфармация, Беларус 50 % участие заедно с физическо лице. Предметът на дейност на съвместното дружество е търговия с фармацевтични продукти и хранителни добавки. Дружеството е съвместно за Групата от 20.01.2014 г.

Съвместното дружество Софарма Здравит С.А. е заличено от Националния съдебен регистър на Полша на 25.02.2013 г. Предметът на дейност на съвместното дружество е бил изследователска и

ГРУПА СОФАРМА

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ СЪКРАТЕН МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

за деветмесечния период, завършващ на 30 септември 2014 година

развойна дейност в областта на медицинските науки и фармацията, търговия на едро с фармацевтични продукти.

Към 30 септември 2014 г. участието на Групата в *асоцираното дружество* ООО „Белерофон“ е чрез Бриз Лтд, Латвия - Бриз Лтд притежава 38% от капитала на ООО Белерофон. Предметът на дейност на асоцираното дружество е търговия на дребно с лекарствени средства, медицинска техника и хранителни добавки.

Придобитите от Групата през 2013 г. дружества ООО НПК Биотест, Беларус и ОДО БелАгроМед, Беларус първоначално са имали статут на „асоциирани дружества“ съответно от 18.01.2013 г. до 02.09.2013 г. и от 18.01.2013 г. до 30.07.2013 г., а впоследствие е получен контрол над тях и техният статут е променен на „дъщерни дружества“.

Придобитите от Групата през 2013 г. дружества ООО Мед-дент, Беларус и БООО СпецАфармация, Беларус първоначално са имали статут на „асоциирани дружества“ съответно от 03.09.2013 г. до 17.12.2013 г. и от 03.09.2013 г. до 20.01.2014 г., а впоследствие Групата е увеличила дела си и техният статут е променен на „съвместни дружества“.

Към датата на настоящия консолидиран съкратен междинен финансов отчет средно-списъчният състав на персонала в Групата е 4,153 работници и служители (2013 г.: 4,122).

1.3. Основни показатели на стопанската среда

Основни показатели на стопанската среда, които оказват влияние върху дейността на дружествата от Групата за периода 2012 – 2014 г., са представени в таблицата по-долу:

Показател	2012	2013	1- 9.2014
USD/BGN средно за годината/периода	1.52180	1.47362	1.44434
USD/BGN в края на годината/периода	1.48360	1.41902	1.55434
PLN/BGN средно за годината/периода	0.46772	0.46600	0.46854
PLN/BGN в края на годината/периода	0.47926	0.47143	0.46817
RSD/BGN средно за годината/периода	0.01730	0.01729	0.01683
RSD/BGN в края на годината/периода	0.01720	0.01711	0.01646
UAH/BGN средно за годината/периода	0.19042	0.18425	0.13500
UAH/BGN в края на годината/периода	0.18561	0.17713	0.11892
GBP/BGN средно за годината/периода	2.41275	2.33839	2.41025
GBP/BGN в края на годината/периода	2.39406	2.33839	2.51618
EUR/BGN средно за годината/периода	1.95583	1.95583	1.95583
EUR/BGN в края на годината/периода	1.95583	1.95583	1.95583
LVL/BGN средно за годината/периода	2.80501	2.78820	-
LVL/BGN в края на годината/периода	2.80285	2.78410	-
1000 BRUB/BGN средно за годината/периода	0.18249	0.16573	0.14377
1000 BRUB/BGN в края на годината/периода	0.17256	0.14967	0.14574
LTL/BGN средно за годината/периода	0.56645	0.56645	0.56645
LTL/BGN в края на годината/периода	0.56645	0.56645	0.56645

Източник: БНБ, Национални банки на: Украйна, Полша, Сърбия, Беларус, Латвия и Литва.

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ГРУПАТА

2.1. База за изготвяне на консолидирания финансов отчет

Настоящият консолидиран съкратен междинен финансов отчет е изготвен в съответствие с Международен счетоводен стандарт (МСС) 34 Междинно финансово отчитане.

При изготвянето на настоящия консолидиран съкратен междинен финансов отчет е прилагана същата счетоводна политика, отчетни техники и методи на изчисление, и основни предположения, както при последния консолидиран годишен финансов отчет за 2013 година.

Консолидираният междинен съкратен финансов отчет за шестмесечния период, завършващ на 30 септември 2014 година следва да се чете заедно с консолидирания годишен финансов отчет за годината завършваща на 31 декември 2013 година, изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансово отчитане (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансови отчети и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС) и са приети от Комисията на Европейския съюз.

За периода януари-септември 2014 година Групата е приела всички нови и/или ревизирани стандарти и тълкувания, издадени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и респективно от Комитета за разяснения на МСФО, които са били уместни за нейната дейност.

Тези стандарти и тълкувания са както следва:

- *МСС 27 (изменен 2011 г.) Самостоятелни финансови отчети (в сила за годишни периоди от 01.01.2013 г. – приет от ЕК – за задължително прилагане в Европейския съюз за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2014 г.)*. Стандартът е преиздаден с променено наименование, като частта от него, която е съдържала рамката относно съдържанието, критериите и технологията на изготвяне на консолидираните финансови отчети, е изцяло обособена в нов стандарт – МСФО 10 Консолидирани финансови отчети. По този начин в стандарта основно са останали правилата за отчитане и оценяване на инвестиции в дъщерни, асоциирани и съвместни предприятия на ниво самостоятелни отчети на инвеститори в качеството им на дружества-майки, инвеститори със значително влияние и контролиращи съдружници в съвместни предприятия, както и специфичните за този тип отчети оповестявания;

- *МСС 28 (изменен 2011 г.) Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия – (в сила за годишни периоди от 01.01.2013 г. – приет от ЕК - за задължително прилагане в Европейския съюз за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2014 г.)*. Стандартът е с променено наименование и обхват и включва рамката за отчитане по метода на собствения капитал в консолидираните финансови отчети както на инвестициите в асоциираните, така и в съвместните предприятия, които досега са били под обхвата на МСС 31 Съвместни предприятия, а от 01.01.2013 г. в съответствие с новия МСФО 11;

- *МСС 32 (променен) Финансови инструменти: Представяне (в сила за годишни периоди от 01.01.2014 г. – приет от ЕК) – относно нетиране (компенсиране) на финансови активи и финансови пасиви*. Тези промени са свързани с уточнение относно приложението на правилата за нетиране на финансови инструменти. Основно те са в четири насоки: а) изясняване на значението на разбирането за „текущо законосъобразно приложимо право за нетиране“; б) приложението за едновременна реализация и споразумение за уреждане; в) нетиране на суми предоставени като гаранция; г) мярката за прилагането на изискванията за нетиране - перспективно;

ГРУПА СОФАРМА

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ СЪКРАТЕН МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

за деветмесечния период, завършващ на 30 септември 2014 година

• *МСФО 10 Консолидирани финансови отчети (в сила за годишни периоди от 01.01.2013 г. – приет от ЕК - за задължително прилагане в Европейския съюз за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2014 г.). Преходни разпоредби (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2013 г. – приети от ЕК) –* относно прилагането на стандарта за първи път. Този стандарт заменя в значителната му част стария МСС 27 (Консолидирани и индивидуални финансови отчети) и ПКР Разяснение 12 (Консолидация – предприятия със специално предназначение). Основната му цел е да се установят подобрени принципите и начина на изготвяне и представяне на финансови отчети, когато едно предприятие контролира едно или повече други предприятия. Той дава ново определение на понятието „контрол“, съдържащо три компонента, определя контролът като единствена база за консолидация и дава по-подробни правила и насоки за оценяване на наличието на отношения на контрол. Стандартът установява и основните задължителни правила по технологията на изготвянето на консолидирани финансови отчети;

• *МСФО 11 Съвместни споразумения (в сила за годишни периоди от 01.01.2013 г. – приет от ЕК - за задължително прилагане в Европейския съюз за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2014 г.) Преходни разпоредби (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2013 г. – приети от ЕК) –* относно прилагането на стандарта за първи път. Този стандарт заменя МСС 31 Дялове в съвместни предприятия, вкл. и ПКР 13 Съвместно контролирани предприятия – непарични вноски от контролиращите съдружници. Той въвежда само два типа съвместни споразумения – съвместни дейности и съвместни дружества, като установеният критерий за класификация не е правната форма, а същността на правата и задълженията на всяка страна в конкретното споразумение, т.е. дали са права върху активите и пасивите, респ. разходите и приходите от съвместното споразумение /съвместна дейност/, или са права върху нетните активи от съвместното споразумение /съвместно дружество/. Стандартът премахва опцията за прилагане на метода на пропорционална консолидация и налага ползването на метода на собствения капитал при консолидация на съвместно контролирани дружества;

• *МСФО 12 Оповестяване на участия в други предприятия (в сила за годишни периоди от 01.01.2013 г. – приет от ЕК - за задължително прилагане в Европейския съюз за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2014 г.). Преходни разпоредби (в сила за годишни периоди, започващи на или след 01.01.2013 г. – приети от ЕК) –* относно прилагането на стандарта за първи път. Този стандарт въвежда нова рамка от изисквания към обхвата на оповестяванията в консолидираните финансови отчети относно участията на отчитащото се предприятие в други дружества и предприятия, които са дъщерни, асоциирани, съвместни или неконсолидирани структурни предприятия, вкл. към съдържанието на информацията, за да се осигури възможност за разумна преценка на ефектите и рисковете от тези участия;

• *МСС 36 (променен) Обезценка на активи (в сила за годишни периоди от 01.01.2014 г. – приет от ЕК) –* относно оповестявания за възстановимата стойност на нефинансови активи). Тази промяна е свързана с необходимостта от лимитиране на определени оповестявания относно възстановимата стойност по реда на МСС 36 във връзка с изискванията на МСФО 13, при прилагането на методики за изчисление възстановима стойност на нефинансови активи по справедлива стойност без разходи за продажба;

Консолидираният съкратен междинен финансов отчет е изготвен на база историческа цена с изключение на: а/ имотите, машините и оборудването, които са оценени по преоценена стойност; и б/ инвестиционните имоти и финансовите инструменти на разположение и за продажба, които са оценени по тяхната справедлива стойност към датата на консолидирания отчет за финансовото състояние. Показателите на дружествата, консолидирани в настоящия отчет, които осъществяват

ГРУПА СОФАРМА

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ СЪКРАТЕН МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

за деветмесечния период, завършващ на 30 септември 2014 година

своята дейност в условия на свръхинфлация са преизчислени за ефектите от свръхинфлация със съответния инфлационен индекс (*Приложения № 2.6, 2.10., 2.12, 2.16*).

Българските дружества от Групата водят своите счетоводни регистри в български лев (BGN), който приемат като тяхна функционална и отчетна валута на представяне. Задграничните дъщерни, асоциирани и съвместни дружества организират своето счетоводство и отчетност съгласно изискванията на съответното местно законодателство (ООО Софарма Украйна и ПАО Витамини – Украйна, Иванчич и синове д.о.о – Сърбия, Екстаб фарма лимитид – Великобритания, Бриз Лтд – Латвия, СООО Брититрейд, ООО Табина, ЗАО Интерфарм, СООО Бризфарм, ООО Фармацевт плюс, ОДО АLEAN, ООО НПК Биотест, ОДО БелАгроМед, ОДО Вестфарм – Беларус и съвместните дружества: ООО Виватон плюс, ООО Мед-дент и БООО СпецАфармация – Беларус, УАБ ТБС Фарма – Литва, Софарма САЩ и Екстаб корпорейшън – законодателството на САЩ и Софарма Поланд З.О.О – в ликвидация, Софарма Варшава СП. З.О.О и съвместното дружество Софарма Здравит С.А. – заличено от Националния съдебен регистър на Полша на 25.02.2013 г. - полското законодателство), и поддържат своите счетоводни регистри в съответната местна валута - гривни (UAH), сръбски динар (RSD), евро (EUR), британска лира (GBP), беларуска рубла (BYR), щатски долари (USD), полски злоти (PLN) и литовски лит (LTL).

Данните в консолидирания финансов отчет и приложенията към него са представени в хиляди лева освен ако не е оповестено изрично нещо друго, като българският лев е приет за отчетна валута на представяне на Групата. Отчетите на задграничните дружества се преизчисляват от местна валута в български лев за целите на всеки консолидиран финансов отчет съгласно политиката на Групата (*Приложение № 2.5*). До 2013 година (включително) отчетите на дружествата от Групата, чиято функционална валута е била валута на свръхинфлационна икономика, са преизчислявани с инфлационен индекс, за да бъдат изразени в мерни единици, валидни към края на отчетния период, след което са преизчислени от местна валута в български лев за целите на консолидацията на Групата.

Представянето на консолидирания съкратен междинен финансов отчет съгласно Международните стандарти за финансово отчитане изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, на приходите и разходите, и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на консолидирания финансов отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях (като в условия на финансова криза несигурностите са по-значителни). Обектите, които предполагат по-висока степен на субективна преценка или сложност, или където предположенията и приблизителните счетоводни оценки са съществени за консолидирания финансов отчет, са оповестени в *Приложение № 2.32, Приложение № 13, Приложение № 14, Приложение № 15 и Приложение № 17*.

2.2. Дефиниции

Дружество-майка

Това е дружеството, което притежава контрола върху стопанската и финансова политика и дейност на дъщерните дружества чрез притежанието на повече от 50% от дяловете от капитала му и/или правата на глас или по силата на сключено писмено споразумение за контрол между акционерите. Дружеството-майка е СОФАРМА АД, България (*Приложение № 1.1*).

Дъщерни дружества

Това са дружества, включително предприятия, неюридически лица, в които дружеството-майка, пряко или косвено, притежава повече от 50 % от правата на глас в Общото събрание (в акционерния капитал) и/или има правото да назначи повече от 50 % от Съвета на директорите на съответното дружество или по силата на сключено писмено споразумение за контрол между акционерите и може да упражнява контрол върху тяхната финансова и оперативна политика (вкл. по силата на сключено споразумение за контрол между акционери). Дъщерните дружества се консолидират от датата, на която ефективният контрол е придобит от Групата и спират да се консолидират от датата, на която се приема, че контролът е прекратен и е прехвърлен извън Групата. За тяхната консолидация се прилага методът на пълната консолидация.

Дъщерните дружества са посочени в *Приложение № 1.2*.

Съвместно дружество

Съвместно дружество се създава по силата на договорно споразумение, на база на което две или повече страни (дружества) се заемат с обща стопанска дейност, която подлежи на съвместен контрол.

Съвместен контрол представлява договорно споделяне на контрола върху дадена стопанска дейност. Той се определя от установеното изискване вземането на стратегически финансови и оперативни решения, свързани със стопанската дейност и развитието на съвместното дружество, да става със задължително единодушно съгласие на контролиращите съдружници.

Контролиращ съдружник в съвместно дружество е страната (дружеството), която (което) участва в съвместното дружество и споделя съвместния контрол върху последното.

Съвместното дружество се включва в консолидирания финансов отчет на Групата, като се прилага методът на собствения капитал - от датата, на която ефективният съвместен контрол е придобит от контролиращия съдружник (конкретно - дружеството-майка) и спира да се консолидира чрез този метод от датата, когато съвместното дружество се трансформира в дъщерно, или от датата, на която се приема, че съвместният контрол е прехвърлен от контролиращия съдружник на трети лица.

Съвместните дружества са: ООО Виватон плюс, Беларус, ООО Мед-дент, Беларус, БООО СпецАфармация, Беларус и Софарма Здравит С.А., Полша – до 25.02.2013 г. (*Приложение № 1.2*).

Асоциирано дружество

Това е дружество, в което инвеститорът (конкретно - дружеството-майка) упражнява значително влияние, но което не представлява нито дъщерно дружество, нито съвместно дружество на инвеститора.

Значително влияние е правото на участие при вземането на решения, свързани с финансовата и оперативната политика на предприятието, в което е инвестирано, но не е контрол или съвместен контрол върху тази политика. Обичайно то е налице при: а) притежаване, пряко или косвено от страна на инвеститора на дялове (акции) от 20% до 50 % от капитала на дружеството, в което е инвестирано (вкл. по силата на споразумение между акционери) и, б) в допълнение, инвеститорът има представителство в управляващия орган на дружеството, в което е инвестирано и/или участва в процеса на вземане на решенията по отношение на политиката и стратегията на дружеството, в което е инвестирано, и/или са налице съществени операции между инвеститора и дружеството, в което е инвестирано.

Асоциираното дружество се включва в консолидирания финансов отчет на Групата, като се прилага методът на собствения капитал - от датата, на която е придобито значително влияние от инвеститора (конкретно - дружеството-майка) и спира да се включва чрез този метод или от датата, когато дружеството се трансформира в дъщерно, или от датата, на която се приема, че значителното влияние е прехвърлено от инвеститора на трети лица.

Към 30.09.2014 г. Групата притежава участие в асоциираното дружество ООО Беллерофон, Беларус.

2.3. Принципи на консолидацията

Консолидираният съкратен междинен финансов отчет включва финансовите отчети на дружеството-майка, дъщерните дружества, съвместните дружества и асоциираните дружества, изготвени към 30 септември 2014 година. При консолидацията е прилаган подходът на "икономическо предприятие", като за оценката на неконтролиращото участие при бизнес-комбинации и други форми на придобивания на дъщерни дружества, е избран методът на "пропорционален дял в нетните активи".

Финансовите отчети на дъщерните, съвместните и асоциираните дружества за целите на консолидацията са изготвени за същия отчетен период, както този на дружеството-майка и при прилагане на единна счетоводна политика.

2.3.1. Консолидация на дъщерни дружества

В консолидирания финансов отчет, отчетите на включените дъщерни дружества са консолидирани на база на метода "пълна консолидация", ред по ред, като е прилагана унифицирана за съществените обекти счетоводна политика. Инвестициите на дружеството-майка са елиминирани срещу дела в собствения капитал на дъщерните дружества към датата на придобиване. Вътрешно-груповите операции и разчети са напълно елиминирани, вкл. нереализираната вътрешногрупова печалба или загуба. Отчетен е и ефектът на отсрочените данъци при тези елиминиращи консолидационни записвания.

Дяловете на съдружници - трети лица в дъщерните дружества, извън тези на акционерите на дружеството-майка, са посочени самостоятелно в консолидирания отчет за финансовото състояние, консолидирания отчет за всеобхватния доход и отчета за промените в собствения капитал като "неконтролиращо участие". Неконтролиращото участие съдържа: а) сумата на дела на акционерите (съдружниците) - трети лица към датата на консолидацията за първи път в справедливата (намерената стойност) на всички разграничими придобити активи, поети пасиви и условните (изкристализирали) задължения на всяко от съответните дъщерни дружества, определена (на база дела) чрез пропорционалния метод, и б) изменението на сумата на дела на тези лица в собствения капитал на всяко от съответните дъщерни дружества от първата им консолидация до края на текущия отчетен период.

2.3.2. Придобиване на дъщерни дружества

При придобиване на дъщерно дружество (предприятие) от Групата при бизнес-комбинации се използва методът на придобиване (покупко-продажба). Прехвърленото възнаграждение включва справедливата стойност към датата на размяната на предоставените активи, възникналите или поети задължения и на издадените инструменти на собствен капитал от придобиващото дружество, в замяна на получаването на контрола над придобиваното дружество. Тя включва и справедливата

стойност на всеки актив или пасив, който се явява резултат от споразумение за възнаграждение под условие.

Преките разходи, свързани с придобиването, се признават като текущи за периода, в който те са извършени, с изключение на разходите за емисия на дългови или инструменти на собствения капитал, които се признават като компонент на собствения капитал.

Всички придобити разграничими активи, поети пасиви и условните (изкристализирани) задължения в бизнес-комбинацията, се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност към датата на размяната. Всяко превишение на сбора от прехвърленото възнаграждение (оценено по справедлива стойност), сумата на неконтролиращото участие в придобиваното предприятие и, при придобиване на етапи, справедливата стойност на датата на придобиване на по-рано притежаваното капиталово участие в придобиваното предприятие, над придобитите разграничими активи и поети пасиви на придобиващото дружество, се третира и признава като репутация. Ако делът на придобиващото дружество в справедливата стойност на нетните придобити разграничими активи надвишава цената на придобиване на бизнес-комбинацията, това превишение се признава незабавно в консолидирания отчет за доходите на Групата в статията “печалби/(загуби) от придобиване на/(освобождаване от) дъщерни дружества”. Всяко неконтролиращо участие при бизнес комбинация се оценява на база метода “пропорционален дял в нетните активи” на придобиваното дружество.

Когато бизнес комбинацията по придобиването на дъщерно дружество се осъществява на етапи, на датата на придобиване всички предишни инвестиции, държани от придобиващия, се преоценяват до справедлива стойност, като получените ефекти от тази преоценка се признават в текущата печалба или загуба на Групата, съответно към “финансови приходи” и “финансови разходи” или „печалби/(загуби) от асоциирано дружество”, вкл. всички предишно отчетени ефекти в другите компоненти на всеобхватния доход се рециклират.

2.3.3. Продажба на дъщерни дружества

При продажба или друга форма на загуба (трансфер) на контрол върху дъщерно дружество:

- Отписват се активите и пасивите (вкл. ако има принадлежаща репутация) на дъщерното дружество по балансова стойност към датата на загубата на контрол;
- Отписва се неконтролиращото участие в това дъщерно дружество по балансова стойност в консолидирания отчет за финансовото състояние към датата на загубата на контрола, вкл. всички компоненти на друг всеобхватен доход, свързани с тях;
- Признава се полученото възнаграждение по справедлива стойност от сделката, събитието или операцията, довела до загубата на контрол;
- Рекласифицират се към “печалби или загуби за годината”, или се трансферират директно към натрупани печалби всички компоненти на собствения капитал, представляващи нереализирани доходи или загуби – съгласно изискванията на съответните МСФО, под чиито правила попадат тези компоненти на собствения капитал;
- Признава се всяка резултатна разлика като “печалба или загуба от освобождаване (продажба) на дъщерно дружество” в консолидирания отчет за всеобхватния доход, принадлежаща на дружеството-майка.
- Останалите за държане дялове, формиращи инвестиции в асоциирани дружества или инвестиции на разположение и за продажба се оценяват първоначално по справедлива

стойност към датата на продажбата и в последствие се оценяват по реда на приетата от Групата счетоводна политика (*Приложения № 2.14 и Приложение № 2.15*).

Методът на придобиване (покупко-продажба) се прилага и при операции за обединение и/или реструктуриране на предприятия под общ контрол, в случай че те се явяват преки придобивания от позицията на дружеството-майка.

2.3.4. Сделки с неконтролиращото участие

Операциите с неконтролиращото участие се третират от Групата като сделки с лица, притежаващи инструменти на общия собствен капитал на Групата. Ефектите от продажби на дялове на дружеството-майка, без загуба на контрол, към притежатели на неконтролиращи участия не се третират като компоненти на текущата печалба или загуба на Групата, а като движения директно в компонентите на собствения ѝ капитал, обикновено към компонента-резерв „неразпределена печалба”. И обратно, при покупки от дружеството-майка, без придобиване на контрол, на допълнителни дялове от участието на притежатели на неконтролиращи участия всяка разлика между платената сума и съответния придобит дял от балансовата стойност на нетните активи на дъщерното дружество се признава също директно в консолидирания отчет за собствения капитал, обикновено към компонента-резерв „неразпределена печалба”.

Когато Групата престане да притежава контрол и значително влияние, всяка оставаща малцинствена инвестиция като дял в капитала на съответното дружество, се преоценява по справедлива стойност, като разликата до балансовата стойност се признава в текущата печалба или загуба, като съответно всички суми преди признати в други компоненти на всеобхватния доход се отчитат така както при операция на директно освобождаване на всички асоциирани с първоначалната инвестиция (в дъщерното или асоциираното дружество) компоненти.

2.3.5. Консолидация на асоциирани и съвместни дружества

За включването на асоциираните и съвместни дружества в консолидирания финансов отчет е приложен методът на собствения капитал, според който инвестицията на дружеството-майка в тях първоначално се отчита по цена на придобиване (себестойност), а впоследствие се преизчислява, за да отрази промените на дела на инвеститора (конкретно – дружеството-майка) в нетните активи на асоциираните и съвместни дружества след придобиването. Инвестицията на Групата в асоциираните и съвместни дружества включва и репутациите, идентифицирани при придобиването им, нетно от всяка призната обезценка.

Печалбата или загубата след придобиването за Групата (чрез дружеството-майка) от асоциираните и съвместни дружества, за съответния отчетен период, представлява нейния дял в нетните му финансови резултати (след данъци) от неговата стопанска дейност за този период, който дял се признава и представя на отделен ред в консолидирания отчет за всеобхватния доход.

Аналогично, делът на Групата в измененията след придобиването на другите компоненти на всеобхватния доход на асоциираните и съвместни дружества, също се признава и представя като движение в другите компоненти на всеобхватния доход в консолидирания отчет за всеобхватния доход, съответно консолидирания резерви на Групата в отчета за измененията в собствения капитал. Групата признава своя дял в загуби на асоциираните и съвместни дружества до размера на нейната инвестиция, в т.ч. и предоставените им вътрешни заеми.

Вътрешните разчети между Групата и асоциираните и съвместни дружества не се елиминират. Нереализираната печалба или загуба от сделки между тях се елиминира до процента на груповото участие в асоциираните и съвместни дружества, като включително се проверява за обезценка в случаите на загуба. Отчетен е и ефектът на отсрочените данъци при тези консолидационни процедури.

2.4. Сравнителни данни

Групата представя сравнителна информация в този консолидиран съкратен междинен финансов отчет за един предходен съпоставим период за отчетите за всеобхватния доход, за паричните потоци и за промените в собствения капитал, и към края на предходната отчетна година за отчета за финансовото състояние.

Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират (и преизчисляват), за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

2.5. Функционална валута и признаване на курсови разлики

Функционалната валута на дружествата от Групата в България и отчетната валута на представяне на Групата е българският лев. Левът е фиксиран по Закона за БНБ към еврото в съотношение BGN 1.95583 : EUR 1.

При първоначално признаване, сделка в чуждестранна валута се записва във функционалната валута, като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменният курс към момента на сделката или операцията. Паричните средства, вземанията и задълженията, като монетарни отчетни обекти, деноминирани в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута като се прилага обменният курс, публикуван от БНБ за последния работен ден на съответния месец. Към 30 септември / 31 декември те се оценяват в български лева, като се използва заключителният обменен курс на БНБ.

Немонетарните отчетни обекти в консолидирания отчет за финансовото състояние, първоначално деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута като се прилага историческият обменен курс към датата на операцията и последващо не се преоценяват по заключителен курс.

Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на сделки в чуждестранна валута, или отчитането на търговски сделки в чуждестранна валута по курсове, които са различни, от тези, по които първоначално са били признати, се включват в консолидирания отчет за всеобхватния доход в момента на възникването им, като се третира като “други доходи/(загуби) от дейността” и се представят нетно.

Функционалната валута на дружествата в Полша (Софарма Поланд АД – в ликвидация, Софарма Варшава СП. З.О.О и Софарма Здравит С.А. – прекратено чрез ликвидация на 25.02.2013 г.) е полската злота, на дъщерните дружества в Украйна (ПАО Витамини, ООО Софарма Украйна) – украинска гривна, на дъщерното дружество в Сърбия (Иванчич и синове д.о.о) – сръбски динар, на дъщерното дружество в Латвия (Бриз Лтд) – евро, на дъщерните дружества в Беларус (СООО Брититрейд, ООО Табина, ОДО Алеан, ЗАО Интерфарм, СООО Бризфарм, ООО Фармацевт плюс, ОДО Вестфарм, ООО НПК Биотест и ОДО БелАгроМед) – беларуска рубла, на дъщерното дружество Екстаб фарма лимитид (Великобритания) – британски лири, на дружествата в САЩ (Софарма САЩ и Екстаб корпорейшън) – щатски долар и на дружеството в Литва (УАБ ТБС Фарма) – литовски лит.

За целите на всеки консолидиран финансов отчет се извършва преизчисление на валутата на финансовите отчети на дъщерните дружества в чужбина: от функционалната валута на съответното чуждестранно дъщерно дружество във валутата на представяне (BGN), приета в консолидирания финансов отчет, като:

а) всички активи и пасиви се преизчисляват в груповата валута по заключителен курс на местната валута спрямо нея към 30 септември / 31 декември;

б) всички приходни и разходни позиции се преизчисляват в груповата валута по среден курс на местната валута спрямо нея за периода на отчета или по заключителен валутен курс на местната валута спрямо груповата валута - за дружествата, чиито отчети са преизчислени за свръхинфлация (*Приложение № 2.б*);

в) всички получени курсови разлики в резултат на преизчисленията се признават и представят като отделен компонент на собствения капитал в консолидирания отчет за финансовото състояние, нетно от ефектите на отсрочените данъци – „резерв от преизчисление във валутата на представяне на чуждестранни дейности”, и

г) курсовите разлики получени в резултат на валутното преизчисление на нетната инвестиция в задграничните (чуждестранните) дружества, заедно със заемите и други валутни инструменти, приети за хедж на тези инвестиции, се представят директно в собствения капитал.

При освобождаване (продажба) от чуждестранна дейност (дружество) кумулативната сума на курсовите разлики, които са били отчетени директно като отделен компонент в капитала, се признават като част от печалбата или загубата в консолидирания отчет за всеобхватния доход на ред “печалби/(загуби) от придобиване на и освобождаване от дъщерни дружества, нетно”, получена при освобождаването (продажбата).

Репутацията и корекциите до справедливи стойности, възникнали при придобиване на задгранично (чуждестранно) дружество се третират аналогично както активите и пасивите на това дружество и се преизчисляват във валутата на представяне по заключителен курс.

2.6. Преизчисления на показатели от финансови отчети на дружества от Групата, работещи в условия на свръхинфлация (преизчисления при свръхинфлационни икономики) за сравнителния период

До 2013 година (включително) отчетите на дружествата от Групата, чиято функционална валута е била валута на свръхинфлационна икономика, са преизчислявани с инфлационен индекс, за да бъдат изразени в мерни единици, валидни към края на отчетния период, след което са преизчислени от местна валута в български лев за целите на консолидацията на Групата.

2.7. Приходи

Приходите в Групата се признават на база принципа за начисляване и до степента, до която и по начина, по който стопанските изгоди се придобиват от Групата и респ. стопанските рискове се носят, както и доколкото приходите могат надеждно да се измерят.

Видовете приходи на Групата са представени в *Приложения № 3, № 4 и № 10*.

При продажбите на продукция, стоки и материали приходите се признават, когато всички съществени рискове и ползи от собствеността преминават у купувача.

При предоставянето на услуги, приходите се признават, отчитайки етапа на завършеност на сделката към края на отчетния период, ако този етап може да бъде надеждно измерен, както и разходите, извършени по сделката и разходите за приключването ѝ.

Приходите се оценяват на база справедливата цена на продадените продукция, стоки и услуги, нетно от косвени данъци (акциз и данък добавена стойност) и предоставени отстъпки и рабати.

Положителните и отрицателни разлики от промяна на валутни курсове, свързани с парични средства, търговски вземания и задължения, деноминирани в чуждестранна валута, се включват в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато възникнат, като се представят нетно към “други доходи/(загуби) от дейността, нетно”.

Приходите от преоценка на инвестиционни имоти до справедлива стойност се представят в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) на ред “други доходи/(загуби) от дейността, нетно”. В същата статия на консолидирания отчет се отчитат и реализираните приходи от предоставени инвестиционни имоти на оперативен лизинг.

При продажби на изплащане, приходът се признава на датата на продажбата без инкорпорираните лихви.

Финансовите приходи се включват в консолидирания отчет за всеобхватния доход, когато възникнат, и се състоят от: приходи от лихви по предоставени заеми и срочни депозити, приходи от лихви по вземания по специални договори, приходи от лихви по просрочени вземания, приходи/печалби от сделки с инвестиции в ценни книжа на разположение и за продажба, в т.ч. дивиденди, нетна печалба от курсови разлики по заеми в чуждестранна валута, приходи от операции по уреждане на дълг, печалба от оценка по справедлива стойност на инвестиции на разположение и за продажба, които са част от поетапно придобиване на дъщерно дружество. Те се представят отделно от финансовите разходи на лицевата страна на консолидирания отчет за всеобхватния доход.

2.8. Разходи

Разходите в Групата се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост (до степенята, до която не би довело до признаване на актив или пасив, неотговарящ на определенията за активи и пасиви в Общата (концептуална) рамка към и в самите МСФО).

Разходите за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущ разход за периода, през който договорите за които се отнасят, се изпълняват.

Загубите, възникнали в резултат на преоценка на инвестиционни имоти до справедлива стойност се представят в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) на ред „други доходи/(загуби) от дейността”.

Финансовите разходи се включват в консолидирания отчет за всеобхватния доход, когато възникнат, като се посочват отделно от финансовите приходи и се състоят от: разходи за лихви по получени заеми, банкови такси по заеми и гаранции, нетна загуба от курсови разлики по заеми в чуждестранна валута, разходи/загуби от сделки с инвестиции в ценни книжа на разположение и за продажба, разходи от операции по уреждане на дълг, загуба от оценка по справедлива стойност на инвестиции на разположение и за продажба, които са част от поетапно придобиване на дъщерно дружество.

2.9. Задължителен дивидент за разпределение

Дъщерното дружество Софарма Билдингс АДСИЦ има статут на акционерно дружество със специална инвестиционна цел по смисъла на българския ЗДСИЦ. Поради това дружеството има

специфичната политика на разпределение на дивидентите на акционерите, в съответствие с изискванията на закона, а именно:

- дружеството е задължено по закон да разпредели като дивидент не по-малко от 90% от реализираната печалба за съответната финансова година след нейното преизчисление съгласно ЗДСИЦ; и
- разпределението на останалите 10% се определя с решение на Общото събрание на акционерите по общия ред на българския Търговски закон, в т.ч. за изплащане на дивидент.

Задължителният по закон дивидент в размер на не по-малко от 90% от реализираната печалба се признава като задължение в текущата година и намаление (задължително разпределение) на текущата печалба за годината.

2.10. Имоти, машини и оборудване

Имотите, машините и оборудването (дълготрайни материални активи) са представени в консолидираня финансов отчет по преоценена стойност, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка.

Първоначално придобиване

При първоначално придобиване имотите, машините и оборудването се оценяват по цена на придобиване, която включва покупната цена, митническите такси и всички други преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние. Преките разходи основно са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходи за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, невъзстановяеми данъци и др.

Имотите, машините и оборудването на придобити дъщерни дружества се оценяват по справедлива стойност към датата на сделката (бизнес комбинацията), която се приема за цена на придобиване за целите на консолидацията.

При придобиване на имоти, машини и оборудване при условията на разсрочено плащане, покупната цена е еквивалентна на сегашната стойност на задължението, дисконтирано на база на лихвеното равнище по привлечените от Групата кредитни ресурси с аналогичен матуритет и предназначение.

Балансовите стойности на всички имоти, машини и оборудвания на дружества на Групата, работещи в условия на икономики при свръхинфлация, оценени първоначално по цена на придобиване намалена с натрупана амортизация, се преизчисляват за отразяване на ефекти от свръхинфлация чрез използване на общия ценови индекс - от датата на сделката /придобиването/ до края на текущия отчетен период или от датата на последната преоценка на активите.

Групата е определила стойностен праг от 500 лв., под който придобитите активи независимо, че притежават характеристиката на дълготраен актив, се изписват като текущ разход в момента на придобиването им.

Последващо оценяване

Избраният от Групата подход за последваща балансова оценка на имотите, машините и оборудването е модела на преоценената стойност по МСС 16 – преоценена стойност, намалена с последващо начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка.

Преценка на имотите, машините и оборудването е прието да се извършва от лицензирани оценители обичайно на период от 5 години. Когато тяхната справедлива стойност се променя съществено на по-кратки интервали от време, преценката може да се извършва по-често.

Последващи разходи

Разходите за ремонти и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени. Извършени последващи разходи, свързани с имоти, машини и оборудване, които имат характер на подмяна на определени възлови части и агрегати, или на преустройство и реконструкция, се капитализират към балансовата стойност на съответния актив и се преразглежда остатъчния му полезен живот към датата на капитализация. Същевременно, неамортизираната част на заменените компоненти се изписва от балансовата стойност на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройството.

Методи на амортизация

Групата използва линеен метод на амортизация на имотите, машините и оборудването. Амортизирането на активите започва, когато те са на разположение за употреба. Земята не се амортизира. Полезният живот по групи активи е съобразен с физическото износване, спецификата на оборудването, бъдещите намерения за употреба и с предполагаемото морално остаряване.

Срокът на годност по групи активи е както следва:

- сгради – 20-70 г.
- съоръжения – 5-25 г.
- машини и оборудване – 7-25 г.
- компютри и мобилни устройства – 2-5 г.
- транспортни средства – 7-17 г.
- стопански инвентар – 6-12 г.

Определените срокове на полезен живот на дълготрайните материални активи се преглеждат от ръководството на всяко дружество в Групата и респективно, и от дружеството-майка в края на всеки отчетен период и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира перспективно.

Обезценка на активи

Балансовите стойности на имотите, машините и оборудването подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че балансовата стойност би могла да се отличава трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се изписва до възстановимата стойност на активите. Възстановимата стойност на имотите, машините и оборудването е по-високата от двете: справедлива стойност без разходи за продажба или стойност при употреба. За определянето на стойността при употреба на активите бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност като се прилага дисконтова норма преди данъци, която отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете, специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се отчитат в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), освен ако за дадения актив не е формиран преоценъчен резерв. Тогава обезценката се третира като намаление на този резерв (през другите компоненти на всеобхватния

доход), освен ако тя не надхвърля неговия размер, и надвишението вече се включва като разход в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Печалби и загуби от продажба

Имотите, машините и оборудването се отписват от консолидирания отчет за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очаква от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “имоти, машини и оборудване” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към “други доходи/(загуби) от дейността, нетно” на лицевата страна на консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината). Частта от компонента “преоценъчен резерв”, отнасяща се за продадения актив, се прехвърля директно към компонента “неразпределена печалба” в консолидирания отчет за промените в собствения капитал.

2.11. Биологични активи

Биологичните активи (трайни насаждения) се оценяват по справедлива стойност, намалена с приблизителната оценка на разходите за продажба.

Справедливата стойност на биологичните активи се определя въз основа на тяхното настоящо местонахождение и състояние на база цена, котирана на активен пазар или други алтернативни източници за текущи цени. Печалбата или загубата, възникнала при първоначалното признаване на биологичен актив по справедлива стойност, намалена с приблизителната оценка на разходите за продажба и от промени в справедливата му стойност, намалена с приблизителната оценка на разходите за продажба, се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в периода, в който са възникнали и се представят към “други доходи/(загуби) от дейността, нетно”. Когато справедливата стойност на определен биологичен актив не може да бъде надеждно оценена, той се оценява по неговата себестойност, намалена с натрупаната амортизация или загуби от обезценка. В следствие, когато вече стане възможно справедливата стойност на този биологичен актив да може надеждно да бъде оценявана, Групата променя подхода си и започва да оценява актива по справедлива стойност, намалена с приблизителната оценка на разходите за продажба.

2.12. Нематериални активи

Репутация

Репутацията представлява надвишението на цената на придобиване (предоставеното възнаграждение) над справедливата стойност на дела на Групата в нетните разграничими активи на придобитото дружество към датата на придобиването (бизнес комбинацията). В консолидирания финансов отчет тя първоначално се оценява по цена на придобиване (себестойност), а последващо - по цена на придобиване минус натрупаните загуби от обезценки. Репутацията не се амортизира.

Репутацията, възникнала при придобиване на дъщерно предприятие се представя в консолидирания отчет за финансовото състояние към групата на “нематериалните активи”, а тази възникнала при придобиване на асоциирано дружество (предприятие) е инкорпорирана в общата стойност на инвестицията и се посочва към групата на “инвестициите в асоциирани предприятия”.

Репутацията по придобиването на асоциирани дружества (предприятия) се тества като част от общото салдо (стойност) на инвестицията. Самостоятелно признатата репутация по придобиването на дъщерни дружества (предприятия) се тества задължително за обезценка поне

веднъж годишно. Загубите от обезценки на репутацията не се възстановяват в последствие. Печалбите или загубите от продажба (освобождение) на дадено дъщерно дружество (предприятие) от Групата включва и балансовата стойност на репутацията, приспадащата се за продаденото (освободеното) дружество (предприятие).

На всяка призната репутация се определя принадлежност към даден обект генериращ парични постъпления още при реализирането на дадена бизнес комбинация, и този обект се прилага при извършването на тестовете за обезценка. При определянето на обектите, генериращи парични потоци се вземат предвид обектите, от които се е очаквало бъдещи стопански изгоди при придобиването при бизнес комбинацията и по повод, на които е възникнала самата репутация.

Загубите от обезценка на репутация се представят в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към позицията “разходи за амортизация”.

Други нематериални активи

Нематериалните активи са представени в консолидирания финансов отчет по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка, с изключение на дружествата функциониращи в свръхинфлационна икономика, чиито нематериалните активи са преизчислени за свръхинфлация от датата на придобиването им с промените в общия ценови индекс до края на текущия отчетен период. Нематериалните активи основно включват права върху интелектуална собственост и програмни продукти.

В Групата се прилага линеен метод на амортизация на нематериалните активи при определен полезен живот 5 - 10 години.

Балансовите стойности на всички нематериални активи (вкл. репутация) на дружества на Групата, работещи в условия на икономика при свръхинфлация, оценени първоначално по цена на придобиване намалена с натрупана амортизация (обезценка), се преизчисляват за отразяване на ефекти от свръхинфлация чрез използване на общия ценови индекс - от датата на сделката /придобиването/ до края на текущия отчетен период или от датата на последната преоценка на активите.

Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Тогава обезценката се включва като разход за амортизации в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Нематериалните активи се отписват от консолидирания отчет за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “нематериалните активи” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към “други доходи/(загуби) от дейността, нетно” на лицевата страна на консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.13. Инвестиционни имоти

Инвестиционни имоти са тези имоти, които дългосрочно се държат от Групата за доходи от наеми и/или заради вътрешното увеличение на тяхната стойност. Те са представени в консолидирания отчет за финансовото състояние по тяхната справедлива стойност. Печалбите или загубите от промените в справедливата стойност на инвестиционните имоти се отчитат в

консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към статия “други доходи/(загуби) от дейността, нетно” за периода, през който са възникнали. Реализираните приходи от инвестиционни имоти се представят в същата статия от консолидирания отчет за всеобхватния доход.

Инвестиционните имоти се отписват от консолидирания отчет за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на “инвестиционните имоти” се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към статията “други доходи/(загуби) от дейността, нетно” в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Трансфери от и към групата “инвестиционните имоти” се прави, когато има промяна във функционалното предназначение и употребата на даден имот. В случай на прехвърляне от “инвестиционни имоти” към “имоти за използване в собствената дейност” активът се завежда в новата си група по намерена историческа цена, която представлява справедливата му стойност към датата на прехвърлянето. Обратно, когато от “имоти за използване в собствената дейност” има прехвърляне към “инвестиционни имоти”, активът се оценява по справедливата му стойност към датата на прехвърлянето, като разликата до балансовата му стойност се представя като компонент на консолидирания отчет за всеобхватния доход (в други компоненти на всеобхватния доход) и се представя към “преоценъчен резерв – имоти, машини и оборудване” в отчета за промените в собствения капитал.

2.14. Инвестиции в асоциирани и съвместни дружества

Дългосрочните инвестиции, представляващи участия в асоциирани и съвместни дружества, са представени в консолидирания финансов отчет по метода на собствения капитал – стойност, която включва цената на придобиване, представляваща справедливата стойност на възнаградението, което е платено, вкл. преките разходи по придобиване на инвестицията, коригирана с дела на дружеството-инвеститор в печалбите или загубите и респективно другите резерви на асоциираните и съвместни дружества след датата на придобиването му.

Делът в печалбите и загубите след датата на придобиване на асоциираните и съвместни дружества се представят на отделен ред в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), а делът в другите компоненти на всеобхватния доход на съответния ред в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в другите компонентите на всеобхватния доход) и като самостоятелно движение на отделните компоненти на резервите в консолидирания отчет за промените в собствения капитал.

Притежаваните от Групата инвестиции в асоциирани и съвместни дружества, в т.ч. включената репутация, подлежат на преглед за обезценка към датата на всеки отчет. При установяване на условия за обезценка и като се определи нейният размер, същата се отразява в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в статията “печалби/(загуби) от асоциирани и съвместни дружества”.

При покупка и продажба на инвестиции в асоциирани и съвместни дружества се прилага “датата на сключване” на сделката.

Инвестициите в асоциирани и съвместни дружества се отписват, когато се прехвърлят правата, които произтичат от тях на други лица при настъпването на правните основания за това и

по този начин се загубва значителното влияние върху стопанските изгоди от инвестициите. Доходът от продажбата им се представя към статия “печалби/(загуби) от асоциирани и съвместни дружества” на консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.15. Инвестиции на разположение и за продажба

Инвестициите (финансовите активи) на разположение и за продажба са недеривативни финансови активи, представляващи акции и дялове от капитала на други дружества (малцинствено участие).

Първоначално оценяване

Първоначално инвестициите (финансови активи) на разположение и за продажба се признават по цена на придобиване, която е справедливата стойност на възнаграждението, което е било платено, включително преките разходи по придобиване на инвестицията (финансовия актив) (*Приложение № 2.26*).

Последващо оценяване

Притежаваните от Групата инвестиции (финансови активи) на разположение и за продажба се оценяват последващо по справедлива стойност (*Приложение № 2.31*) със съдействието на независим лицензиран оценител.

Ефектите от последващата преоценка на ценните книжа до тяхната справедлива стойност се представят в отделен компонент на консолидирания отчет за всеобхватния доход (в други компоненти на всеобхватния доход) и се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) при освобождаване (продажба) от съответната инвестиция като се посочват към статията “финансови приходи” или “финансови разходи”.

Приходите от дивиденди, свързани с дългосрочните инвестиции (финансови активи), представляващи акции в други дружества (малцинствено участие) се признават като текущи приходи и представят в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към статията „финансови приходи”.

При отписването на акции поради продажба се използва методът на средно-претеглена цена, определена към края на месеца, в който се извършва отписването.

Всички покупки и продажби на инвестиции (финансови активи) на разположение и за продажба се признават на “датата на търгуване” на сделката, т.е. датата, на която Групата се ангажира да закупи или продаде актива.

Притежаваните инвестиции (финансови активи) на разположение и за продажба се преглеждат към всяка дата на всеки отчетен период и при установяване на условия за перманентна обезценка, същата се отразява в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към статия “финансови разходи”.

При установяване на условия за обезценка, същата се определя като разлика между балансовата стойност и възстановимата стойност на инвестицията и се отразява в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), освен ако през предходни периоди има формиран положителен резерв за тези инвестиции – тогава първо обезценката се покрива за сметка на този резерв и се представя нетно в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в други компоненти на всеобхватния доход).

2.16. Материални запаси

Материалните запаси са оценени в консолидирания финансов отчет по по-ниската от: цена на придобиване (себестойност), вкл. преизчислена за дъщерните дружества, опериращи в икономика при свръхинфлация за промените в общия ценови индекс от датата на до датата на отчета за финансовото състояние, и нетната им реализируема стойност.

Разходите, които се извършват, за да доведат даден продукт в неговото настоящо състояние и местонахождение, се включват в цената на придобиване (себестойността), както следва:

- суровини, материали в готов вид и стоки – всички доставни разходи, които включват покупната цена, вносни мита и такси, транспортни разходи, невъзстановяеми данъци и други разходи, които допринасят за приваждане на материалите и стоките в готов за тяхното използване (реализация) вид;

- готова продукция и незавършено производство – преките разходи на материали и труд и приспадащата се част от производствените непреки разходи при нормално натоварен капацитет на производствените мощности, с изключение на административните разходи, курсовите разлики и разходите по привлечени финансови ресурси.

Включването на постоянните общопроизводствени разходи в себестойността на произвежданата продукция и полуфабрикати се извършва на базата на нормален капацитет.

Избраните от Групата бази за разпределението им по продукти са:

- за производството на лекарствени средства - пряк труд, оценен въз основа на трудови норми;
- за производството на инфузионни разтвори – количество произведена продукция;
- за производство на пластмасови медицински изделия за еднократна употреба – планова себестойност на произведената продукция.

При употребата (продажбата) на материали и готова продукция се използва методът на средно-претеглената цена (себестойност), а при продажбата на стоки – първа входяща, първа изходяща стойност (FIFO).

Нетната реализируема стойност представлява приблизително определената продажна цена на даден актив в нормалния ход на стопанска дейност, намалена с приблизително определените разходи по довършването в търговски вид на този актив и приблизително определените разходи за реализация.

2.17. Търговски и други вземания

В консолидирания финансов отчет търговските вземания се представят и отчитат по справедлива стойност на база стойността на оригинално издадената фактура (себестойност), намалена с размера на обезценката за несъбираеми суми. В случаите на разсрочени плащания над обичайния кредитен срок, при които не е предвидено допълнително плащане на лихва или лихвата значително се различава от обичайния пазарен лихвен процент, вземанията се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност, а последващо – по амортизируема стойност, след приспадане на инкорпорираната в тяхната номинална стойност лихва, определена по метода на ефективната лихва (*Приложение № 2.26*).

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави, когато за събираемостта на цялата сума или част от нея съществува висока несигурност. Несъбираемите

вземания се изписват, когато правните основания за това настъпят. Изписването става за сметка на формирания коректив и/или като разход в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.18. Лихвоносни заеми и други предоставени финансови ресурси

Всички заеми и други предоставени финансови ресурси се представят първоначално по себестойност (номинална сума), която се приема за справедлива стойност на предоставеното по сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми и предоставени ресурси. След първоначалното им признаване, лихвоносните заеми и други предоставени ресурси, последващо се оценяват и представят в консолидирания финансов отчет по амортизируема стойност, определена чрез прилагане на метода на ефективната лихва. Амортизируемата стойност е изчислена като са взети предвид всички видове такси, комисионни и други суми, асоциирани с тези заеми. Печалбите и загубите се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като финансови приходи (лихви) или разходи през периода на амортизация или когато вземанията се погасят, отпишат или редуцират.

Лихвоносните заеми и други предоставени финансови ресурси се класифицират като текущи, освен за частта от тях, за която Групата има безусловно право да уреди задължението си в срок над 12 месеца от края на отчетния период (*Приложение № 2.26*).

2.19. Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства включват касовите наличности и наличностите по разплащателните сметки, а паричните еквиваленти - краткосрочните депозити в банки, средствата за които са свободно разполагаеми от дружествата в Групата съгласно условията на договореностите с банките по време на депозита, независимо от оригиналния срок /матуритет/ на съответния депозит (*Приложение № 2.26*).

За целите на изготвянето на консолидирания отчет за паричните потоци:

- паричните постъпления от клиенти и паричните плащания към доставчици са представени брутно, с включен ДДС (20%);
- лихвите по получени инвестиционни кредити се включват като плащания за финансова дейност, а лихвите, свързани с кредити, обслужващи текущата дейност (за оборотни средства), се включват в оперативна дейност;
- краткосрочно блокираните парични средства (до 3 месеца) са третираны като парични средства и еквиваленти. Трайно блокираните парични средства (над 3 месеца) не се включват в състава на паричните средства в консолидирания отчет за паричните потоци, а се посочват като “други постъпления/(плащания), нетно”;
- получените лихви от краткосрочни депозити в банки се включват в състава на паричните потоци от инвестиционна дейност;
- платеният ДДС по покупки на дълготрайни активи от чуждестранни доставчици се посочва на ред “платени данъци”, а при доставка на дълготрайни активи от страната се посочва на ред “плащания към доставчици” към паричните потоци от оперативна дейност, доколкото той участва и се възстановява заедно и в оперативните потоци на дружествата от Групата за съответния период (месец).

2.20. Търговски и други задължения

Търговските и другите текущи задължения в консолидирания финансов отчет се представят по стойността на оригиналните фактури (цена на придобиване), която се приема за справедливата стойност на сделката и ще бъде изплатена в бъдеще срещу получените стоки и услуги. В случаите на разсрочени плащания над обичайния кредитен срок, при които не е предвидено допълнително плащане на лихва или лихвата значително се различава от обичайния пазарен лихвен процент, задълженията се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност, а последващо – по амортизируема стойност, след приспадане на инкорпорираната в тяхната номинална стойност лихва, определена по метода на ефективната лихва (*Приложение № 2.26*).

2.21. Лихвоносни заеми и други привлечени финансови ресурси

В консолидирания финансов отчет всички заеми и други привлечени финансови ресурси се представят първоначално по себестойност (номинална сума), която се приема за справедлива стойност на полученото по сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми и привлечени ресурси. След първоначалното им признаване, лихвоносните заеми и други привлечени ресурси, последващо се оценяват и представят в консолидирания финансов отчет по амортизируема стойност, определена чрез прилагане на метода на ефективната лихва. Амортизируемата стойност е изчислена като са взети предвид всички видове такси, комисионни и други разходи, вкл. дисконт или премия, асоциирани с тези заеми. Печалбите и загубите се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като финансови приходи или разходи (лихви) през периода на амортизацията или когато задълженията се отпишат или редуцират (*Приложение № 2.26*).

Лихвоносните заеми и други привлечени финансови ресурси се класифицират като текущи, освен за частта от тях, за която Групата има безусловно право да уреди задължението си в срок над 12 месеца от края на отчетния период.

2.22. Капитализиране на разходи по заеми

Разходите по заеми, които пряко се отнасят към придобиването, строителството или производството на отговарящ на условията /квалифициран/ актив на Групата, се капитализират като част от стойността на този актив. Отговарящ на условията /квалифициран/ актив е актив, който непременно изисква поне 12-месечен период от време, за да стане готов за предвижданата му употреба или продажба.

Размерът на разходите по заеми, които могат да се капитализират в стойността на един отговарящ на условията /квалифициран/ актив, се определя чрез коефициент /норма/ на капитализация. Коефициентът на капитализация е среднопретеглената величина на разходите по заеми, отнесени към заемите, които са непогасени през периода, с изключение на заемите, извършени специално с цел придобиване на един отговарящ на условията /квалифициран/ актив.

Капитализирането на разходите по заеми като част от стойността на един отговарящ на условията /квалифициран/ актив започва, когато са изпълнени следните условия: извършват се разходите за актива, извършват се разходите по заеми и в ход са дейности, които са необходими за подготвяне на актива за предвижданата му употреба или продажба.

Разходите по заеми се намаляват и с всякакъв инвестиционен доход от временното инвестиране на средствата от тези заеми.

2.23. Лизинг

Финансов лизинг

Лизингополучател

Финансовият лизинг, при който се трансферира към Групата съществената част от всички рискове и стопански ползи, произтичащи от собствеността върху актива под финансов лизинг, се капитализира в отчета за финансовото състояние на лизингополучателя като се представя като имоти, машини и оборудване под лизинг по цена на незабавна продажба или ако е по-ниска - по сегашната стойност на минималните лизингови плащания. Лизинговите плащания съдържат в определено съотношение финансовия разход (лихвата) и приспадащата се част от лизинговото задължение (главница), така че да се постигне постоянен лихвен процент за оставащата неизплатена част от главницата по лизинговото задължение. Лихвените разходи се включват в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като “финансови разходи” - лихва, на база ефективен лихвен процент (*Приложение № 2.26*).

Придобитите под финансов лизинг активи се амортизират на база полезния живот на актива и в рамките на лизинговия срок.

Лизингодател

Финансовият лизинг, при който се трансферира извън Групата съществената част от всички рискове и стопански изгоди, произтичащи от собствеността върху актива под финансов лизинг, се изписва от състава на стоките на лизингодателя и се представя в отчета за финансовото състояние като вземане със стойност, равна на нетната инвестиция от лизинга. Нетната инвестиция в лизинговия договор представлява разликата между сбора от минималните лизингови плащания по договора за финансов лизинг и негарантираната остатъчна стойност, начислена за лизингодателя, и незаработения финансов доход. Разликата между балансовата стойност на отдадения под финансов лизинг актив и незабавната (справедливата му продажна) стойност се признава в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в началото на лизинговия договор (при предаването на актива) като доход от продажба на активи.

Признаването на заработения финансов приход като текущ лихвен приход се основава на прилагането на метода на ефективната лихва.

Оперативен лизинг

Лизингополучател

Лизинг, при който наемодателят продължава да притежава съществената част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив се класифицира като оперативен лизинг. Поради това активът не се включва в отчета за финансовото състояние на лизингополучателя.

Плащанията във връзка с оперативния лизинг се признават като разходи в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) на база линеен метод за периода на лизинга.

Лизингодател

Наемодателят продължава да притежава съществена част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив. Поради това този актив продължава да е включен в състава на неговите имоти, и машини и оборудване като амортизацията му за периода се включва в текущите разходи на лизингодателя.

Приходът от наеми от оперативен лизинг се признава на базата на линейния метод в продължение на срока на съответния лизинг. Първоначално направените преки разходи във връзка с договарянето и уреждането на оперативния лизинг, се добавят към балансовата стойност на отдадените активи и се признават на базата на линейния метод в продължение на срока на лизинга.

2.24. Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство

Трудовите и осигурителни отношения с работниците и служителите в Групата се основават на разпоредбите на Кодекса на труда и на разпоредбите на действащото осигурително законодателство за дружествата, извършващи своята дейност в *България*, на полския Кодекс – за дружествата в *Полша*, на трудовото законодателство и Колективния трудов договор за дружеството в *Украйна*, на трудовото законодателство, Общия колективен трудов договор и действащия Правилник на труда за дружеството в *Сърбия*, Закона за труда – за дружеството в *Латвия*, трудовото законодателство за дружеството в *Беларус* и на Литовски кодекс на труда - за дружеството в *Литва*.

Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи за наетия персонал под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки (изискуеми за уреждане в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналят е положил труд за тях или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), освен ако даден МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив, за периода, в който е положен трудът за тях и/или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удръжки) в размер на недисконтираната им сума.

Към датата на всеки консолидиран финансов отчет дружествата от Групата правят оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за сумите за самите възнаграждения и на вноските по задължителното обществено и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Тантиеми и бонусни схеми

Софарма

Съгласно Устава на дружеството-майка и при взето решение за одобрение на Общото събрание на акционерите изпълнителният директор има право да получи еднократно възнаграждение (тантием) в размер на до 1 % от нетната печалба на дружеството както и да бъде оправомощен да определи кръга на служителите, между които да бъде разпределена като бонус парична сума в размер на до 2 % от стойността на печалба на дружеството за всяка календарна година. Когато определена част се изисква да бъде разсрочена за по-дълъг от 12-месечен период, тази част се оценява по нейната сегашна стойност към датата на финансовия отчет и се посочва към нетекущите пасиви в отчета за финансовото състояние, статия „задължения към персонала”.

Софарма Трейдинг

Съгласно устава на дружеството изпълнителният директор има право да получи еднократно възнаграждение (тантием) в размер на 1 % от нетната печалба на дружеството, както и по собствена преценка и съобразно приноса на всеки да определи за разпределение между членовете на висшия управленски персонал до 2 % от нетната печалба на дружеството – при отчетен положителен

ГРУПА СОФАРМА

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ СЪКРАТЕН МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

за деветмесечния период, завършващ на 30 септември 2014 година

финансов резултат за изминалата финансова година и при взето решение на Общото събрание на акционерите. Когато определена част се изисква да бъде разсрочена за по-дълъг от 12-месечен период, тази част се оценява по нейната сегашна стойност към датата на финансовия отчет и се посочва към нетекущите пасиви в отчета за финансовото състояние като дългосрочни задължения към персонала. За останалия персонал, вкл. управленски, сумите на бонуси/премии се начисляват в периода на заработване.

Българска роза Севтополис АД

Съгласно Устава на дружеството при взето решение на Общото събрание на акционерите изпълнителният директор има право да получи еднократно възнаграждение (тантием) в размер на 1 % от нетната печалба на дружеството.

Момина крепост

Съгласно Устава на дружеството при взето решение на Общото събрание на акционерите изпълнителният директор има право да получи еднократно възнаграждение (тантием) в размер на 1 % от нетната печалба на дружеството.

Дългосрочни доходи при пенсиониране

Планове с дефинирани вноски

За България

Основно задължение на дружествата – работодатели в България е да извършват задължително осигуряване на наетия персонал за фонд “Пенсии”, допълнително задължително пенсионно осигуряване (ДЗПО), фонд “Общо заболяване и майчинство” (ОЗМ), фонд “Безработица”, фонд “Трудова злополука и професионална болест” (ТЗПБ), и здравно осигуряване.

Размерите на осигурителните вноски се утвърждават всяка година със Закона за бюджета на ДОО и Закона за бюджета на НЗОК за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съответствие с правилата от Кодекса за социално осигуряване (КСО) в съотношение 60:40 (2013 г.: 60:40).

Тези осигурителни пенсионни планове, прилагани от дружеството в качеството му на работодател, са планове с дефинирани вноски. При тях работодателят плаща месечно определени вноски в държавните фонд “Пенсии”, фонд “ОЗМ”, фонд “Безработица”, фонд “ТЗПБ”, както и в универсални и професионални пенсионни фондове - на база фиксирани по закон проценти и няма правно или конструктивно задължение да доплаща във фондовете бъдещи вноски в случаите, когато те нямат достатъчно средства да изплатят на съответните лица заработените от тях суми за периода на трудовия им стаж. Аналогични са и задълженията по отношение на здравното осигуряване.

За дружествата в чужбина

Размерите на осигурителните вноски в Полша се утвърждават със Закон за национално осигурителна система; в Русия - с Федералния закон за задълженията за пенсионно осигуряване в Руската федерация и Данъчен кодекс, в Украйна - Закон за пенсионно обезпечаване, в Сърбия - със Закона за труда в Република Сърбия, в Латвия - със Закона за социалното осигуряване, Литва със Закона за националното социално осигуряване на Република Литва и в Република Беларус- със Закон за задължителните застрахователни вноски към фонда за социална защита на населението на Министерството на труда и социалната защита. Разпределението на осигурителните вноски между работодателя и осигуреното лице се определя в съотношения, регламентирани в съответните местни законодателства.

Към Групата няма създаден и функциониращ частен доброволен осигурителен фонд.

ГРУПА СОФАРМА

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ СЪКРАТЕН МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

за деветмесечния период, завършващ на 30 септември 2014 година

Дължимите от дружествата в Групата вноски по планове с дефинирани вноски за социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата), освен ако даден МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив, и като текущо задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на полагане на труда и на начислението на съответните доходи на наетите лица, с които доходи вноските са свързани.

Планове с дефинирани доходи

Съгласно Кодекса на труда работодателят на дружествата в *България* е задължен да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в предприятието може да варира между 2 и 6 брутни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. Съгласно Закона за труда в *Сърбия* работодателят на сръбското дружество е задължен да изплати на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение при пенсиониране в размер най-малко на три средни работни заплати, изчислени към момента на изплащането. Съгласно трудовото законодателство в *Украйна* и колективния трудов договор на украинското дружество, работодателят е задължен да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в предприятието може да варира между 100 и 200 украински гривни (между 10 лв. и 25 лв.). Също така дружеството в *Украйна* начислява социални обезщетения, които се изплащат преди пенсиониране на служителите поради специфични условия на труд. Съгласно трудовото законодателство в *Полша* работодателят има задължение да изплати при пенсиониране – една брутна месечна заплата. Съгласно трудовото законодателство в *Литва*, *Латвия* и *Беларус* няма задължения към персонала при пенсиониране.

По своите характеристики тези схеми представляват нефондирани планове с дефинирани доходи.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към датата на финансовия отчет, по която те се представят в консолидирания отчет за финансовото състояние, а респективно изменението в стойността им, се представя в консолидирания отчет за всеобхватния доход като: а) разходите за текущ и минал стаж, разходите за лихва и ефектите от съкращенията и урежданията се признават веднага, в периода, в който възникнат, и представят в текущата печалба или загуба, по статия „разходи за персонал”, а б) ефектите от последващите оценки на задълженията, които по същество представляват актюерски печалби и загуби, се признават веднага, в периода, в който възникнат, и се представят към другите компоненти на всеобхватния доход, по статия „последващи оценки на пенсионни планове с дефинирани доходи”. Актюерските печалби и загуби произтичат от промени в актюерските предположения и опита.

Към датата на всеки годишен консолидиран финансов отчет дружествата от Групата назначават сертифицирани актюери, които издават доклад с техните изчисления относно дългосрочните им задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране. За целта те прилагат кредитния метод на прогнозните единици. Сегашната стойност на задължението по дефинираните доходи се изчислява чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат изплатени в рамките на матуритета на това задължение и при използването на лихвените равнища на държавни дългосрочни облигации с подобен срок, котирувани в съответната държава, където функционира и самото дружество.

Доходи при напускане

Съгласно местните разпоредби на трудовите и осигурителни законодателства на дружествата от Групата, работодателят има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор, преди пенсиониране определени видове обезщетения.

Групата признава задължения към персонала по доходи при напускане преди настъпване на пенсионна възраст, когато е демонстриран обвързващ ангажимент, на база анонсиран план вкл. за реструктуриране, да се прекрати трудовият договор със съответните лица без да има възможност да се отмени, или при формалното издаване на документите за доброволно напускане. Доходи при напускане, платими повече от 12 месеца, се дисконтират и представят в консолидирания отчет за финансовото състояние по тяхната сегашна стойност.

2.25. Акционерен капитал и резерви

СОФАРМА АД (дружеството-майка) е акционерно дружество и е задължено да регистрира в Търговския регистър определен размер на **акционерен капитал**, който да служи като обезпечение на вземанията на кредиторите. Акционерите отговарят за задълженията на дружеството до размера на своето акционерно участие в капитала и могат да претендират връщане на това участие само в производство по ликвидация или несъстоятелност. Дружеството-майка отчита основния си капитал по номинална стойност на регистрираните в съда акции.

Съгласно изискванията на Търговския закон и устава, дружеството-майка е длъжно да формира и резерв **“фонд Резервен” (законови резерви)**, като източници на фонда могат да бъдат:

- най-малко една десета от печалбата, която се отделя докато средствата във фонда достигнат една десета част от акционерния капитал или по-голяма част, определена по решение на Общото събрание на акционерите;
- средствата, получени над номиналната стойност на акциите при издаването им (премиен резерв);
- други източници, предвидени по решение на Общото събрание.

Средствата от фонда могат да се използват само за покриване на годишната загуба и на загуби от предходни години. Когато средствата във фонда достигнат определения в устава минимален размер, средствата над тази сума могат да бъдат използвани за увеличаване на акционерния капитал.

Обратно изкупените собствени акции са представени в консолидирания отчет за финансовото състояние по себестойност (цена на придобиване) като с брутната им покупна цена е намален собственият капитал на Групата. Печалбите или загубите от продажбата на обратно изкупени собствени акции се представят директно в собствения капитал на Групата към компонента “неразпределена печалба”.

Преоценъчният резерв – имоти, машини и оборудване е формиран от:

- положителната разлика между балансовата стойност на имотите, машините и оборудването и техните справедливи стойности към датата на извършване на преоценката;
- положителната разлика между балансовата стойност на имоти, отчитани като използвани в собствената стопанска дейност, и тяхната справедлива стойност към датата, на която те се трансферират в инвестиционни имоти.

Ефектът на отсрочените данъци върху преоценъчния резерв е отразен директно за сметка на този резерв. Преоценъчният резерв се прехвърля към натрупани печалби, когато активите се отписват от консолидирания отчет за финансовото състояние на Групата или са напълно амортизирани.

Преоценъчният резерв покрива обезценки на активите, с които той е свързан. Той може да бъде използван при реализацията на дивидентната и капиталовата политика на Групата само след прехвърлянето му към компонента „неразпределена печалба”.

Резервът по финансови активи на разположение и за продажба е формиран от разликата между балансовата стойност на финансовите активи на разположение и за продажба и техните справедливи стойности към датата на извършване на преоценката. Този резерв се прехвърля към текущите печалби и загуби в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато финансовите активи се освободят (продадат) от Групата и/или при установена трайна обезценка на определени финансови активи.

Резервът от ефекти от преизчисление във валутата на представяне включва ефектите от преизчисления на финансовите отчети на чуждестранните дружества от местна валута във валутата на представяне на Групата. Този резерв е признат като отделен компонент на собствения капитал в консолидирания отчет за финансовото състояние и се признава като част от печалбата или загубата в консолидирания отчет за всеобхватния доход на ред „печалби/(загуби) от придобиване и освобождаване на дъщерни дружества, нетно” при освобождаване (продажба) от чуждестранна дейност (дружество) (Приложение № 2.5).

2.26. Финансови инструменти

2.26.1. Финансови активи

Групата класифицира своите финансови активи в следните категории: “заеми (кредити) и вземания” и “активи на разположение и за продажба”. Класификацията е в зависимост от същността и целите (предназначението) на финансовите активи към датата на тяхното придобиване. Ръководството на дружеството-майка заедно с това на съответното дъщерно дружество определя класификацията на финансовите активи за целите на Групата към датата на първоначалното им признаване в отчета за финансовото състояние.

Обичайно дружествата от Групата признават в отчета си за финансовото състояние финансовите активи на “датата на търгуване” - датата, на която те са поели ангажимент да закупят съответните финансови активи. Всички финансови активи се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност плюс преките разходи по транзакцията.

Финансовите активи се отписват от консолидирания отчет за финансовото състояние на Групата, когато правата за получаване на парични средства от тези активи са изтекли, или са прехвърлени и Групата е прехвърлила съществената част от рисковете и ползите от собствеността върху актива на друго дружество (лице) извън нея. Ако Групата продължава да държи съществената част от рисковете и ползите асоциирани със собствеността на даден трансфериран финансов актив, то тя продължава да признава актива в консолидирания си отчет за финансовото състояние, но признава също и обезпечено задължение (заем) за получените средства.

Кредити и вземания

Кредити и вземания са недеривативни финансови активи с фиксирани или установими плащания, които не се котираат на активен пазар. Те се оценяват в консолидирания отчет за финансовото състояние по тяхната амортизируема стойност при използването на метода на ефективната лихва, намалена с направена обезценка. Тези активи се включват в групата на текущите активи, когато матуритетът им е в рамките на 12 месеца или в обичаен оперативен цикъл на съответното дружество от Групата, а останалите - като нетекущи.

Тази група финансови активи включва: предоставени заеми, търговски вземания, други вземания от контрагенти и трети лица, и паричните средства и парични еквиваленти от консолидирания отчет за финансовото състояние (*Приложения № 2.17, 2.18 и № 2.19*). Лихвеният доход по "кредитите и вземанията" се признава на база ефективна лихва, освен при краткосрочните вземания под 3 месеца, където признаването на такава лихва е неоснователно като несъществено и в рамките на обичайните кредитни условия. Той се представя в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), към статията „финансови приходи“.

На датата на всеки отчет за финансовото състояние дружествата от Групата оценяват дали са настъпили събития и обстоятелства, които показват наличието на обективни доказателства, налагащи обезценка на техните кредити и вземания, включени в консолидирания отчет за финансовото състояние (*Приложение № 2.32*).

Финансови активи на разположение и за продажба

Финансовите активи на разположение и за продажба са недеривативни активи, които са придобити с такава цел или не са класифицирани в друга група. Обичайно за Групата те представляват акции, облигации или дялове в други (трети) дружества, придобити с инвестиционна цел (инвестиции на разположение и за продажба) и се включват към нетекущите активи, освен ако намерението на дружествата от Групата е да ги продава в рамките на следващите 12 месеца и активно търси купувач (*Приложение № 2.15*).

Финансовите активи на разположение и за продажба се оценяват първоначално по цена на придобиване, която е справедливата стойност на възнаграждението, което е платено, включително разходите по придобиване, включени в инвестицията.

Последващата оценка на финансовите активи на разположение и за продажба е по справедлива стойност, освен за акции/дялове на затворени, нетъргувани на борсов пазар дружества (*Приложение 2.15*).

Ефектите от преоценката до справедливата стойност, печалби или загуби, на държаните инвестиции на разположение и за продажба се отчитат в консолидирания отчет за всеобхватния доход (към други компоненти на всеобхватния доход) към "нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение и за продажба" и се натрупват към самостоятелен компонент на собствения капитал - "резерв по финансови активи на разположение и за продажба".

При установяване на последваща трайна обезценка или при продажба на инвестиция на разположение и за продажба, сумата на обезценката и всички натрупани преди това загуби (нетно) към резерва, се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като "финансови разходи". Аналогично, при всяка продажба на инвестициите от този тип натрупаните нереализирани печалби в резерва се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в статията "финансови приходи".

Ефектите от рециклирането на натрупаните ефекти от промяна в справедливата стойност на държаните инвестиции на разположение и за продажба се представят към другите компоненти на всеобхватния доход (“нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение и за продажба”), нетно от тези на новите преоценки за периода.

Дивиденди по акции и дялове, класифицирани като финансови активи на разположение и за продажба, се признават и отчитат в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), когато се установи, че дружеството е придобило правото върху тези дивиденди.

Притежаваните инвестиции на разположение и за продажба се преглеждат към всяка дата на отчета за финансовото състояние дали са настъпили събития и обстоятелства, които показват наличието на обективни доказателства, че за отделен финансов актив или група активи има обезценка. Те се обезценяват, ако балансовата стойност е по-висока от очакваната им възстановима сума. Сумата на признатата загуба от обезценка е равна на разликата между цената на придобиване, намалена с плащанията и възстановимата им сума, която се приема за равна на сегашната стойност на очакваните прогнозируеми бъдещи парични потоци, дисконтирани по текущ пазарен лихвен процент или чрез нормата на доходност за сходни финансови активи.

2.26.2. Финансови пасиви и инструменти на собствен капитал

Групата класифицира дългови инструменти и инструменти на собствен капитал или като финансови задължения или като собствен капитал в зависимост от същността и условията в договора със съответния контрагент относно тези инструменти.

Финансови пасиви

Финансовите пасиви на Групата включват заеми (кредити), задължения към доставчици и други контрагенти. Първоначално те се признават в консолидирания отчет за финансовото състояние по справедлива стойност, нетно от преките разходи по транзакцията, а последващо – по амортизируема стойност по метода на ефективната лихва (*Приложение № 2.20, 2.21 и 2.23*).

2.27. Провизии

Провизии се признават, когато Групата има настоящо (конструктивно или правно) задължение в резултат на минало събитие и е вероятно, че погасяването/уреждането на това задължение е свързано с изтичане на ресурси. Провизиите се оценяват на база най-добрата приблизителна преценка на ръководството на съответното дружество и на Групата към датата на консолидирания отчет за финансовото състояние за разходите, необходими за уреждането на съответното задължение. Приблизителната оценка се дисконтира, когато падежът на задължението е дългосрочен. Когато се очаква част от ресурсите, които ще се използват за уреждане на задължението да бъдат възстановени от трето лице, съответното дружество от Групата признава вземане, ако е налице висока степен на сигурност на неговото получаване, стойността му може надеждно да се установи и отчита доход (кредит) по същата позиция в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), където е представена и самата провизия (*Приложение № 2.32*).

2.28. Данъци върху печалбата

Текущите данъци върху печалбата на българските дружества от Групата са определени в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство – Закона за корпоративното подоходно облагане. Номиналната данъчна ставка в България за 2014 г. е 10 % (2013 г.: 10%).

Дъщерните, съвместните и асоциираните дружества в чужбина се облагат съгласно изискванията на данъчните законодателства на съответните държави при следните данъчни ставки:

<i>Държава</i>	<i>Данъчна ставка</i>	
	<i>2014 г.</i>	<i>2013 г.</i>
Украйна	18%	19%
Сърбия	15%	15%
САЩ	15.35%	15.35%
Великобритания	21%	23%
Латвия	15%	15%
Беларус	18%	18%
Литва	15%	15%
Полша	19%	19%

Отсрочените данъци върху печалбата се определят чрез прилагане на балансовия метод за определяне на задължението относно всички временни разлики на всяко консолидирано дружество към датата на консолидирания финансов отчет, които съществуват между балансовите стойности и данъчните основи на отделните активи и пасиви, вкл. за породените от консолидационните корекции.

Отсрочените данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики, с изключение на тези, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Отсрочените данъчни активи се признават за всички намаляеми временни разлики и за неизползваните данъчни загуби до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да бъде генерирана в бъдеще достатъчна облагаема печалба или да се проявят облагаеми временни разлики, от които да могат да се приспаднат тези намаляеми разлики, с изключение на разликите, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Балансовата стойност на всички отсрочени данъчни активи се преглежда на всяка дата на баланса и се редуцират до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да се генерира достатъчно облагаема печалба или проявяващи се през същия период облагаеми временни разлики, с които те да могат да бъдат приспаднати или компенсирани.

Отсрочените данъци, свързани с обекти, които са отчетени като други компоненти на всеобхватния доход или капиталова позиция в консолидирания отчет за финансовото състояние, също се отчитат директно към съответния компонент на всеобхватния доход или балансовата капиталова позиция.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват на база данъчните ставки и основни, които се очаква да се прилагат за периода и типа операции, през които активите се очаква да се реализират, а пасивите - да се уредят (погасят), на база данъчните закони, които са в сила или с

голяма степен на сигурност се очаква да са в сила, и по данъчни ставки на държавата, в чиято юрисдикция се очаква да се реализира съответният отсрочен актив или пасив.

Отсрочени данъчни активи на едно дружество от Групата се представят нетно срещу отсрочени данъчни пасиви на това дружество, когато то се явява за тях данъчния платец в съответната юрисдикция, и то тогава и само тогава, когато дружеството има законно право да извършва или получава нетни плащания на текущи данъчни задължения или вземания по данък върху дохода.

2.29. Правителствени финансираня

Безвъзмездни помощи от публични институции (общински, държавни и международни институции, вкл. по реда на използване на Европейските фондове и програми) се признават първоначално като отсрочен доход (финансиране), когато е налице разумна сигурност, че то ще бъде получено от Групата, и че последната е спазила и спазва условията и изискванията по дарението.

Правителствено финансиране, свързано с компенсиране на направени разходи, се признава в текущите печалби и загуби на систематична база за същия период, през който са признати и разходите.

Правителствено финансиране, свързано с компенсиране на инвестиционни разходи за придобиване на актив, се признава в текущите печалби и загуби на систематична база за целия период на полезен живот на актива, обичайно пропорционално на размера на признатата в разходите амортизация.

2.30. Доходи на акция

Основните доходи на акция се изчисляват като се раздели нетна печалба или загуба за периода, подлежаща на разпределение между акционерите на дружеството-майка, притежатели на обикновени акции, на средно-претегления брой на държаните обикновени акции за периода.

Средно-претегленият брой акции представлява броят на държаните обикновени акции в началото на периода, коригиран с броя на обратно изкупените обикновени акции и на новоиздадените такива през периода, умножен по средно-времевия фактор. Този фактор изразява броя на дните, през които конкретните акции са били държани, спрямо общия брой на дните през периода.

При капитализация, допълнителна емисия или разделяне, броят на обикновените акции, които са в обръщение до датата на това събитие, се коригира, за да се отрази пропорционалната промяна в броя на обикновените акции в обръщение така, сякаш събитието се е случило в началото на представения най-ранен период.

Доходи на акции с намалена стойност не се изчисляват, тъй като няма издадени потенциални акции с намалена стойност в Групата.

2.31. Оценяване по справедлива стойност

Някои от активите и пасивите на Групата се оценяват и представят и/или само оповестяват по справедлива стойност за целите на финансовото отчитане. Такива са: а. на повтаряща се база – финансовите активи на разположение и за продажба, инвестиционните имоти, предоставени и получени банкови заеми и заеми от трети лица, определени търговски и други вземания и

ГРУПА СОФАРМА

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ СЪКРАТЕН МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

за деветмесечния период, завършващ на 30 септември 2014 година

задължения, вземания и задължения по финансов лизинг; а други б) на неповтаряща се база – нефинансови активи като имоти, машини и оборудване.

Справедливата стойност е цената, която би била получена при продажбата на даден актив или платена при прехвърлянето на пасив в обичайна сделка между независими пазарни участници на датата на оценяването. Справедливата стойност е изходяща цена и се базира на предположението, че операцията по продажбата ще се реализира или на основния пазар за този актив или пасив, или в случай на липса на основен пазар – на най-изгодния пазар за актива или пасива. Както определеният като основен, така и най-изгодният пазар са такива пазари, до които дружествата от Групата задължително имат достъп.

Измерването на справедливата стойност се прави от позицията на предположенията и преценките, които биха направили потенциалните пазарни участници когато те биха определяли цената на съответния актив или пасив, като се допуска, че те биха действали за постигане на най-добра стопанска изгода от него за тях.

При измерването на справедливата стойност на нефинансови активи винаги изходната точка е предположението какво би било за пазарните участници най-доброто и най-ефективно възможно използване на дадения актив.

Групата прилага различни оценъчни техники, които биха били подходящи спрямо спецификата на съответните условия, и за които разполага с достатъчна база от входящи данни, като се стреми да използва в максимална степен наличната публично наблюдаема информация и респ. – да минимизира използването на ненаблюдаема информация. Тя използва и трите допустими подхода, *пазарния, приходния и разходния подход*, като най-често прилаганите оценъчни техники са директни и/или коригирани котиран пазарни цени, пазарни аналози и дисконтирани парични потоци, вкл. на база капитализиран доход от наем.

Справедливата стойност на всички активи и пасиви, които се оценяват и/или оповестяват в консолидираните финансови отчети по справедлива стойност, се категоризира в рамките на следната йерархия на справедливите стойности, а именно:

- Ниво 1 – Котиран (некоригиран) пазарни цени на активен пазар за идентични активи или пасиви;
- Ниво 2 – Оценъчни техники, при които се използват входящи данни, които са различни от директно котиран цени, но са пряко или косвено достъпни за наблюдение, вкл. когато котираните цени са обект на значителни корекции; и
- Ниво 3 – Оценъчни техники, при които се използват входящи данни, които в значителната си част са ненаблюдаеми.

Групата прилага основно справедлива стойност Ниво 2 и Ниво 3.

За тези активи и пасиви, които се оценяват по справедлива стойност в консолидираните финансови отчети на повтаряема база, Групата прави преценка към датата на всеки консолидиран отчет дали е необходим трансфер в нивата на йерархия на справедливата стойност на даден актив или пасив в зависимост от разполагаемите и използваните към тази дата входящи данни.

Централизирано, в дружеството-майка са разработени вътрешни правила и процедури по измерването на справедливата стойност на различните видове активи и пасиви. За целта е определено специално лице по оценките на подчинение на финансовия директор на Групата, което организира осъществяването на целия оценъчен процес, вкл. координира и наблюдава работата на външните оценители.

Групата използва експертизата на външни лицензирани оценители за определяне на справедливите стойности на следните активи и пасиви: финансови активи на разположение и за продажба, инвестиционни имоти, имоти, машини и оборудване. Изборът на такива оценители се прави на годишна база, като се използват следните критерии: прилагани професионални стандарти, професионален опит и познания; репутация и пазарен статус. Периодично се преценява необходимостта от ротация на външните оценители – на всеки три-пет години. Приложението на оценъчните подходи и техники, както и използваните входящи данни за всеки случай на измерване на справедлива стойност, са обект на задължително обсъждане и координиране между външните експерти-оценители и специално определеното лице по оценките, както и приемането на издаваните оценителски доклади – особено по отношение на съществените предположения и крайните заключения и предложения за размера на справедливата стойност. Финалните оценки на справедливата стойност подлежат на одобрение от финансовия директор/гл.счетоводител, изпълнителния директор и Съвета на директорите на съответното дружество и финансовия директор на Групата.

На датата на всеки финансов отчет съобразно груповата счетоводна политика специално определеното лице по оценките прави общ анализ на предварително събрана информация за движението в стойностите на активите и пасивите на дружествата от Групата, които подлежат на оценка или оповестяване по справедлива стойност, за типа налични данни и възможните фактори за наблюдаваните промени, и предлага за одобрение пред финансовия директор подхода за измерване на справедливите стойности на съответните активи и пасиви към тази дата. При необходимост това се консултира изрично с използваните външни оценители.

Резултатите от оценъчния процес на измерване на справедливата стойност се представят на одитния комитет и на независимите одитори на съответните дружества и на финансовия директор и независимите одитори на Групата.

За целите на оповестяванията на справедливата стойност, Групата е определила съответните си активи и пасиви на база тяхната същност, основни характеристики и рискове, както и на йерархичното ниво на справедливата стойност.

2.32. Преценки от определящо значение при прилагане счетоводната политика на Групата. Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност.

2.32.1. Дружества от Групата, работещи в условия на икономики при свръхинфлация

Ръководството на дружеството-майка е направило анализ на индекса на потребителските цени в Беларус и наблюдаваната тенденция за траен спад и е преценило, че доколкото икономиката на Беларус престава да бъде свръхинфлационна на годишна база, няма да се извършват преизчисления при свръхинфлация на показателите от отчетите на дружествата, опериращи в Беларус. Поради тази причина за периода от 1 януари до 30 септември 2014 г. за целите на настоящия консолидиран съкратен междинен финансов отчет не са извършени преизчисления при свръхинфлация на показателите от отчетите на тези дружества, а крайните стойности на активите, пасивите, съответно нетните активи към 31.12.2013 година, преизчислени с релевантния за съответния период (2013 г.) инфлационен индекс, са приети за база за балансовата им стойност към 01.01.2014 г.

Сравнителните данни за предходния период не са преизчислявани отново, а са използвани вече преизчислените с релевантния за съответния период (2013 г.) инфлационен индекс. За тези

преизчисления е използван общият индекс на потребителските цени, официално определен и публикуван от Националния статистически комитет на Беларус.

Печалбата от нетна парична позиция от преизчисления при свръхинфлационни икономики в размер на (378) за 2013 г. включва печалба от преизчисление на репутации на дружествата в Беларус в размер на 1,632 х.лв.

2.32.2. Материални запаси

Нормален капацитет

Нормалният производствен капацитет на дружествата от Групата се определя при използване на следните бази: а) отработени човечасове (средно претеглени за месец); б) отработени машиночасове (средно претеглени за месец); в) обем производство в количествени, натурални измерители (средно претеглени за месец).

Нормалният капацитет се определя по видове производства и на база наблюдения за движението на съответния показател в рамките на период между три до пет години.

Изборът на конкретната база за съответното дружество е в зависимост от спецификите на организацията на производствата, включително тяхната трудоемкост, респективно машиноемкост.

Обезценка

В края на всеки отчетен период дружествата от Групата извършват преглед на състоянието, срока на годност и използваемостта на наличните материалните запаси. При установяване на запаси, които съдържат потенциална вероятност да не бъдат реализирани по съществуващата им балансова стойност в следващите отчетни периоди, дружествата от Групата обезценяват материалните запаси до нетна реализируема стойност.

За периода 01.01 - 30.09.2014 г. размерът на възстановените обезценки на материални запаси в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за периода) е 61 х.лв. (2013 г.: размерът на признатите обезценки нетно от възстановените е 23 х.лв.) (Приложение 9).

2.32.3. Обезценка на вземания

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави към датата на всеки консолидиран отчет, на индивидуална база за всяко вземане. Вземанията, при които са констатирани трудности при тяхното събиране, подлежат на анализ за определяне на частта от тях, която е реално събираема, а останалата част до номинала на съответното вземане се признава в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като загуба от обезценка (Приложение № 9).

След 180 дни закъснение вече се счита, че може да има налице индикатори за обезценка. При преценката на събираемостта на вземанията ръководствата на дружествата от Групата правят анализ на цялата експозиция от всеки контрагент с оглед установяване на реалната възможност за събирането им, а не само на ниво просрочени индивидуални вземания от общата сума, дължима от контрагента, включително потенциалните възможности за събиране на евентуални лихви за компенсиране на просрочията. При установяване на висока несигурност относно събираемостта на дадено вземане (група вземания) се прави преценка каква част от него (тях) е обезпечена (залог, ипотека, поръчителства) и по този начин е гарантирана събираемостта им (чрез бъдещо възможно реализиране на обезпечението или плащане от поръчител). Вземанията или частта от тях, за които

ръководството преценява, че съществува много висока несигурност за събирането им и не са обезпечени, се обезценяват до 100 % (*Приложения № 21, № 22, № 23*).

За периода 01.01-30.09.2014 г. размерът на възстановените обезценки е 487 х.лв. (2013 г.: размерът на признатите обезценки нетно от възстановените е 1,615 х.лв.) (*Приложение № 9*).

2.32.4. Актюерски изчисления

При определяне на сегашната стойност на дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране са използвани всяка година изчисления на сертифицирани актюери, базирани на предположения за смъртност, темп на текучество на персонала, бъдещо ниво на работни заплати и дисконтов фактор (*Приложение № 27*).

2.32.5. Оперативен лизинг

Групата е класифицирала към статията “имоти, машини и съоръжения” от консолидирания отчет за финансовото състояние, сграда, част от която се предоставя на оперативен лизинг на свързани лица. Тъй като значителна част от сградата се използва и от Групата, ръководството е преценило и тази сграда не е третирана като инвестиционен имот.

2.32.6. Провизии за съдебни дела

По откритите заведени съдебни дела срещу дружествата от Групата, ръководствата на съответните дружества са преценили, съвместно с адвокатите им, че на настоящия етап вероятността и рисковете за негативен изход от тях е все още под 50 %, поради което не са признати провизии за задължения по дела в консолидирания отчет за финансовото състояние към 30 септември 2014 г. (31.12.2013 г.: няма) (*Приложение № 36*).

3. ПРИХОДИ*Приходите на Групата* включват:

	<i>1 януари - 30 септември 2014</i>	<i>1 януари - 30 септември 2013</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Стоки	423,937	361,285
Готова продукция	193,785	192,507
	617,722	553,792
	<i>1 януари - 30 септември 2014</i>	<i>1 януари - 30 септември 2013</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
<i>Приходи от продажби на стоки по видове</i>		
Таблетни форми	209,118	175,661
Ампулни форми	113,206	102,967
Консумативи, превързочни материали и апарати	28,861	27,004
Капки	24,427	18,435
Сиропни форми	14,811	9,320
Унгвенти	12,897	9,300
Козметични стоки	5,738	4,053
Изотопи	1,483	1,408
Хранителни продукти	1,388	1,812
Други	12,008	11,326
	423,937	361,285
	<i>1 януари - 30 септември 2014</i>	<i>1 януари - 30 септември 2013</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
<i>Приходи от продажби на готова продукция по видове</i>		
Таблетни форми	130,464	131,793
Ампулни форми	24,573	24,913
Сиропни форми	9,725	11,282
Лиофилни продукти	8,273	4,109
Унгвенти	6,352	5,027
Капки	3,776	1,310
Спринцовки	1,078	2,598
Супозитории	722	874
Инфузионни разтвори	706	1,176
Бласови изделия	603	741
Други	7,513	8,684
	193,785	192,507

4. ДРУГИ ДОХОДИ И ЗАГУБИ ОТ ДЕЙНОСТТА, НЕТНО*Другите доходи и загуби от дейността, нетно* включват:

	<i>1 януари - 30 септември 2014 BGN'000</i>	<i>1 януари - 30 септември 2013 BGN'000</i>
Предоставени услуги	2,111	713
Приходи от маркетинг и реклама	1,267	717
Услуги по социална дейност и мероприятия	651	523
Наеми	418	679
Финансирания от публични институции	413	358
Постъпления от неустойки	359	-
Печалба/(загуба) от продажба на дълготрайни активи	221	791
Печалба от продажба на материали	(16)	31
Нетни печалби от курсови разлики по търговски вземания и задължения и текущи разплащателни сметки	(12,577)	(713)
Други	466	751
	(6,687)	3,850

5. РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ*Разходите за материали* включват:

	<i>1 януари - 30 септември 2014 BGN'000</i>	<i>1 януари - 30 септември 2013 BGN'000</i>
Основни материали	50,219	47,325
Резервни части, лабораторни и технически материали	5,692	3,342
Електроенергия	4,060	4,199
Топлоенергия	3,073	3,033
Горива и смазочни материали	2,703	2,752
Вода	666	657
Канцеларски материали	556	456
Работно облекло	512	441
Рекламни материали	340	198
Брак на материали	183	26
Обезценка на материали	(61)	23
Други	881	671
	68,824	63,123

ГРУПА СОФАРМА**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ СЪКРАТЕН МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ**

за деветмесечния период, завършващ на 30 септември 2014 година

Разходите за основни материали включват:

	<i>1 януари - 30 септември 2014</i>	<i>1 януари - 30 септември 2013</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Субстанции (активни съставки)	24,106	25,025
Опаковъчни материали	9,366	5,976
Течни и твърди химикали	6,266	4,739
Алуминиево фолио	2,840	3,931
Ампули	2,235	1,791
Билки	1,715	2,010
Полипропилен, полиетилен, полистирол	882	1,126
Сакове за разтвори	647	917
Други	2,162	1,810
	50,219	47,325

6. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ*Разходите за външни услуги* включват:

	<i>1 януари - 30 септември 2014</i>	<i>1 януари - 30 септември 2013</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Реклама	14,386	11,923
Наеми	4,650	4,218
Поддръжка на сгради и оборудване	4,032	2,948
Консултантски услуги	4,028	3,069
Изработка на медикаменти	3,126	2,435
Спедиторски и транспортни услуги	1,626	2,873
Услуги по регистрации на медикаменти	1,478	918
Абонаментни такси	1,306	1,193
Местни данъци и такси	1,296	995
Услуги по граждански договори с физически лица	1,284	957
Застраховки	938	942
Охрана	912	919
Данъци върху разходите	830	607
Такси за услуги	809	1,703
Съобщения и комуникации	763	717
Логистични услуги	755	475
Държавни и регулаторни такси	747	709
Медицинско обслужване	711	500
Ремонт на автомобили	647	633
Такси за обслужване на текущи сметки в банки	630	661

ГРУПА СОФАРМА

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ СЪКРАТЕН МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

за деветмесечния период, завършващ на 30 септември 2014 година

Преводи на документация	211	273
Услуги по унищожаване на лекарства	110	313
Други	1,963	1,245
	47,238	41,226

7. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА

Разходите за персонала включват:

	<i>1 януари - 30 септември 2014</i>	<i>1 януари - 30 септември 2013</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Текущи възнаграждения	45,487	43,265
Вноски по социалното осигуряване	9,239	7,694
Социални придобивки и плащания	2,532	2,655
Тантиеми	1,009	1,396
Начислени суми за неползвани отпуски	662	665
Начислени разходи за дългосрочни доходи на персонала при пенсиониране (Приложение № 33)	304	310
Начислени суми за осигуровки върху отпуски	115	205
	59,348	56,190

8. ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА

	<i>1 януари - 30 септември 2014</i>	<i>1 януари - 30 септември 2013</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Представителни мероприятия	2,253	1,906
Непризнат данъчен кредит	1,838	118
Командировки	1,362	1,240
Брак и липса на стоки	393	1,136
Обучения	353	326
Дарения	223	383
Брак на готова продукция и незавършено производство	182	359
Плащания за данъци и лихви по данъци	56	647
Начислена /(възстановена) обезценка на текущи активи, нетно (Приложение № 9)	(475)	1,615
Други	750	1,009
	6,935	8,739

9. ОБЕЗЦЕНКА НА ТЕКУЩИ АКТИВИ

Разходите за обезценка на вземания и материални запаси, нетно включват:

	<i>1 януари - 30 септември 2014</i>	<i>1 януари - 30 септември 2013</i>
Обезценка на вземания	167	1,909
Възстановена обезценка на вземания	(654)	(294)
Нетно изменение на обезценките по вземания (Приложение № 8, № 21, № 22 и № 23)	(487)	1,615
Обезценка на стоки (Приложение № 8)	12	-
Обезценка на материали (Приложение № 5)	(61)	23
Общо	(536)	1,638

10. ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ

	<i>1 януари - 30 септември 2014</i>	<i>1 януари - 30 септември 2013</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Приходи от лихви по предоставени заеми	1,961	3,795
Приходи от лихви по просрочени плащания	1,566	1,473
Лихви по вземания по специални договори	103	164
Приходи от дялово участие (дивиденди)	80	200
Приходи от лихви по депозити	48	46
Приходи от операции с инвестиции	40	892
	3,798	6,570

11. ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ

	<i>1 януари - 30 септември 2014</i>	<i>1 януари - 30 септември 2013</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Разходи за лихви по получени заеми	6,468	5,791
Нетна загуба от курсови разлики по заеми в чуждестранна валута	5,209	644
Банкови такси по заеми и гаранции	422	535
Разходи за лихви по финансов лизинг	248	268
Обезценка на инвестиции на разположение и за продажба	68	197
Разходи по инвестиции в ценни книжа	51	5,721
	12,466	13,156

ГРУПА СОФАРМА

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ СЪКРАТЕН МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

за деветмесечния период, завършващ на 30 септември 2014 година

12. ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД

Другите компоненти на всеобхватния доход включват:

	Други компоненти на всеобхватния доход, отнасящи се към Групата		Други компоненти на всеобхватния доход, отнасящи се към неконтро-лиращото участие		Общо други компоненти на всеобхватния доход	
	2014	2013	2014	2013	2014	2013
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
<i>Компоненти, които нама да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата</i>						
(Загуба)/печалба от преоценки на имоти, машини и оборудване	-	4	-	-	-	4
Последващи оценки на планове с дефинирани пенсионни доходи	-	-	-	-	-	-
<i>Компоненти, които могат да бъдат рекласифицирани в печалбата или загубата</i>						
Нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение и за продажба:						
Печалби възникнали през годината	445	(492)	-	(92)	445	(584)
Намалени с: Рекласификационни корекции на (печалби)/загуби, включени в печалбата или загубата за текущата година	-	-	-	-	-	-
Курсови разлики от преизчисляване на чуждестранни дейности	(793)	(414)	(341)	(266)	(1,134)	(680)
Данък върху доходите, свързан с компонентите на другия всеобхватен доход	-	-	-	-	-	-
Друг всеобхватен доход за годината	(348)	(902)	(341)	(358)	(689)	(1,260)

13. ИМОТИ, МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ

	Земя и сгради		Машини съоръжения и оборудване		Други		В процес на придобиване		Общо	
	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
<i>Отчетна стойност</i>										
Салдо на 1 януари	192,298	141,457	184,038	128,032	43,126	41,107	7,795	81,946	427,257	392,542
Придобити	4,449	6,973	3,587	4,134	1,276	3,608	10,436	25,914	19,748	40,629
Придобити активи в новопридобити дъщерни дружества и съвместни дружества	-	338	-	139	-	132	-	145	-	754
Ефекти от валутни и свръхинфлационни преизчисления	(165)	61	(5)	18	(1)	(2)	-	(2)	(171)	75
Отписани	(103)	(248)	(74)	(1,405)	(2,048)	(3,874)	(1,886)	(761)	(4,111)	(6,288)
Обезценка	-	(379)	-	(74)	-	(2)	-	-	-	(455)

ГРУПА СОФАРМА
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ СЪКРАТЕН МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

за деветмесечния период, завършващ на 30 септември 2014 година

Трансфер към имоти, машини и съоръжения	221	44,096	2,061	53,194	871	2,157	(3,153)	(99,447)	-	-
Салдо на 30 септември	196,700	192,298	189,607	184,038	43,224	43,126	13,192	7,795	442,723	427,257
<i>Натрупана амортизация и обезценка</i>										
Салдо на 1 януари	20,666	13,893	77,816	67,379	21,994	19,196	-	-	120,476	100,468
Начислена амортизация за годината	4,348	4,307	9,543	11,491	4,954	4,911	-	-	18,845	20,709
Обезценка	-	2,291	-	12	-	-	-	-	-	2,303
Ефекти от валутни и свръхинфляционни преизчисления	1,490	189	2,068	195	613	61	-	-	4,171	445
Отписана амортизация	(13)	(14)	(44)	(1,261)	(1,812)	(2,167)	-	-	(1,869)	(3,442)
Отписана амортизация на активи при продажба на дъщерни дружества	-	-	-	-	-	(7)	-	-	-	(7)
Салдо на 30 септември	26,491	20,666	89,383	77,816	25,749	21,994	-	-	141,623	120,476
Балансова стойност на 30 септември	170,209	171,632	100,224	106,222	17,475	21,132	13,192	7,795	301,100	306,781
Балансова стойност на 1 януари	171,632	127,564	106,222	60,653	21,132	21,911	7,795	81,946	306,781	292,074

Към 30.09.2014 г. дълготрайните материални активи на Групата включват: земи на стойност 44,356 х.лв. (31.12.2013 г.: 44,281 х.лв.) и сгради с балансова стойност 125,853 х.лв. (31.12.2013 г.: 127,351 х.лв.).

Разходите за придобиване на дълготрайни материални активи към 30 септември включват:

- предоставени аванси – 3,753 х.лв. (31.12.2013 г.: 5,290 х.лв.);
- доставка на оборудване – 5,803 х.лв. (31.12.2013 г.: 846 х.лв.);
- реконструкция на сгради – 1,279 х.лв. (31.12.2013 г.: 588 х.лв.);
- разходи по изграждане на нови сгради – 1,605 х.лв. (31.12.2013 г.: 295 х.лв.);
- други – 752 х.лв. (31.12.2013 г.: 776 х.лв.).

Финансов лизинг

Балансовата стойност на дълготрайните материални активи (транспортни средства) на Групата, получени на финансов лизинг към 30.09.2014 г. е в размер на 3,111 х.лв. (31.12.2013 г.: 5,433 х.лв.).

Оперативен лизинг

Групата е предоставила за използване под наем дълготрайни материални активи на свързани лица с балансова стойност към 30.09.2014 г. в размер на 3,409 х.лв. (31.12.2013 г.: 3,368 х.лв.). Също така са предоставени под наем на трети лица дълготрайни материални активи с балансова стойност към 30.09.2014 г. в размер 336 х.лв. (31.12.2013 г.: 844 х.лв.).

Други данни

Към 30.09.2014 г. има учредени тежести върху дълготрайни материални активи на Групата във връзка с получени заеми (*Приложение № 26 и № 30*), както следва:

- Земи и сгради с балансова стойност съответно 18,681 х.лв. и 85,162 х.лв. (31.12.2013 г.: съответно 25,853 х.лв. и 95,246 х.лв.);
- Залози на съоръжения с балансова стойност – 893 х.лв. (31.12.2013 г.: 829 х.лв.);
- Залози на оборудване, транспортни средства и инвентар – 33,678 х.лв. (31.12.2013 г.: 48,039 х.лв.).

Преоценка на имоти, машини и оборудване по справедлива стойност

Към 31.12.2011 г. е извършен цялостен преглед и оценка за ценови промени на дълготрайните материални активи на Групата със съдействието на независими лицензирани оценители. В резултат на този преглед е направена последната преоценка на имотите, машините и оборудването, резултатите от която са отразени в консолидирания финансов отчет.

При тази преоценка са приложени следните два основни подхода и оценъчни методи за измерване на справедливата стойност на отделните видове (групи) дълготрайни материални активи:

- „Пазарен подход” чрез „метод на пазарните аналози” - за земята и сградите, за които има реален пазар, наблюдават се аналогови имоти и сделки с тях, и е на лице база за сравнимост - за справедлива стойност е приета коригираната пазарна цена, определена по сравнителния метод;
- „Подход базиран на вещната стойност на активите” чрез „метод на амортизирана възстановителна стойност” - за специализираните сгради, за които липсва реален пазар и съпоставими продажби на аналогови активи - за справедлива стойност се приема тяхната амортизирана възстановителна стойност при актуални доставни цени, и при хипотеза за тяхното обичайно използване в технологично - обвързан производствено-стопански процес /вкл. срок/ и като са отчетени: физическо износване, функционално и икономическо обезценяване.

От направената преоценка тогава е признат преоценъчен резерв в размер на 3,099 х.лв., нетно от обезценката.

Ръководството на Групата отново е направило анализ на ценовите промени за ключовите му дълготрайни материални активи и е определило, че не са налице условия и основание за извършване на нова преоценка на активите преди изтичане на приетия обичаен период (*Приложение № 2.10*).

14. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

	Репутация		Права върху интелектуална собственост		Програми продукти		Други		В процес на придобиване		Общо	
	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Отчетна стойност												
Салдо на 1 януари	21,959	21,846	13,552	10,249	8,383	5,676	3,733	2,685	909	2,559	48,536	43,015
Придобити	-	318	3	27	168	320	-	1	1,805	873	1,976	1,539

ГРУПА СОФАРМА

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ СЪКРАТЕН МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

за деветмесечния период, завършващ на 30 септември 2014 година

Придобити активи в дъщерни и съвместни дружества	-	-	-	3,047	-	400	-	1,044	-	-	-	4,491
Ефекти от валутни и свръхинфлационни преизчисления	(1,373)	(205)	(178)	(150)	2	-	5	32	-	-	(1,544)	(323)
Трансфер	-	-	233	381	69	2,065	-	-	(302)	(2,446)	-	-
Отписани	-	-	-	(2)	(2)	(78)	(401)	(29)	(4)	(77)	(407)	(186)
Салдо на 30 септември	20,586	21,959	13,610	13,552	8,620	8,383	3,337	3,733	2,408	909	48,561	48,536
<i>Натрупана амортизация и обезценка</i>												
Салдо на 1 януари	9,069	8,929	5,616	3,948	4,082	3,109	1,017	649	14	-	19,798	16,635
Начислена амортизация за годината	-	-	1,320	1,667	782	1,001	345	367	2	7	2,449	3,042
Обезценка	-	140	-	-	-	-	-	-	-	-	-	140
Ефекти от валутни и свръхинфлационни преизчисления	-	-	20	3	29	3	56	1	6	7	111	14
Отписана амортизация	-	-	-	(2)	(2)	(31)	(57)	-	-	-	(59)	(33)
Салдо на 30 септември	9,069	9,069	6,956	5,616	4,891	4,082	1,361	1,017	22	14	22,299	19,798
Балансова стойност на 30 септември	11,517	12,890	6,654	7,936	3,729	4,301	1,976	2,716	2,386	895	26,262	28,738
Балансова стойност на 1 януари	12,890	12,917	7,936	6,301	4,301	2,567	2,716	2,036	895	2,559	28,738	26,380

Права на интелектуална собственост включват основно продукти от развойна дейност, свързани с лекарствени субстанции (активни съставки) и форми и придобити патенти и търговски марки. В общия обем на интелектуалната собственост на Групата най-голям е дялът на вътрешносъздадените търговски марки, които не са капитализирани в консолидирания отчет за финансовото състояние.

Търговските марки предоставят изключителни права върху наименованията на лекарствените продукти, като с най-голям относителен дял в продажбите на Групата са: Карсил, Темпалгин, Бронхолитин, Табекс, Аналгин, Трибестан, Вицетин, Сиднофарм, Антистенокардин, Спазмалгон, Софтензиф, Хлофадон, Хлофазолин, Софафаилин, Сопрал, Вазопрен, Бусколизин, Нивалин, Марославин, Димекс, Алергозан, Аминалон.

Капитализирани в резултат на осъществени бизнес-комбинации търговски марки са: Пробиотик, Лаксомуцил, Алфалипоин, Инфлурекс и др. Притежаваният патент е за производство на лекарствена форма, съдържаща Ренитидин.

Другите нематериални активи включват основно придобити при бизнес-комбинации ексклузивни договори с контрагенти, лицензии и дистрибуторска мрежа.

Обезценка на репутация

Ръководството на Групата е направило необходимите процедури за извършване на задължителния тест за обезценка на признатите в консолидирания съкратен междинен отчет за финансовото състояние репутации по придобиването на дъщерните дружества. За целта е прието, че всяко отделно дружество се явява в качеството на “обект генериращ парични потоци”.

ГРУПА СОФАРМА**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ СЪКРАТЕН МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ**

за деветмесечния период, завършващ на 30 септември 2014 година

Изчисленията са направени от ръководството със съдействието на независим лицензиран оценител, като е направен подробен преглед дали са настъпили събития и факти, явяващи се индикатори за промени в направените предположения и преценки към 31.12.2013 г.

В резултат на направените анализи ръководството на Групата е определило, че към 30.09.2014 г. не са налице условия за признаване на допълнителна обезценка на признатите репутации.

15. ИНВЕСТИЦИОННИ ИМОТИ

	30.09.2014	31.12.2013
	BGN '000	BGN '000
Салдо на 1 януари	10,526	7,110
Придобити	103	3,359
Капитализирани разходи	-	99
Отписани	-	(3)
Нетна загуба от корекция до оценка до справедлива стойност, включена в печалбата или загубата	-	(31)
Ефект от преизчисление	2	(8)
Салдо на 30 септември	10,631	10,526

Инвестиционните имоти представляват сгради и прилежащи земи към тях, специално обособени части от сгради за самостоятелна експлоатация, предназначени за отдаване дългосрочно под наем. По група активи са както следва:

<i>Група активи</i>	30.09.2014	31.12.2013
	BGN '000	BGN '000
Складови помещения	3,851	3,851
Офиси	3,859	3,859
Производствени сгради	2,487	2,382
Социални обекти	434	434
Общо	10,631	10,526

Към 30.09.2014 г. има учредени тежести върху инвестиционни имоти - ипотека на офиси – 1,199 х.лв. (31.12.2013 г.: 1,197 х.лв.) (Приложение № 30).

*Оценки по справедлива стойност**Йерархия на справедливите стойности*

Оценките по справедлива стойност на групите инвестиционни имоти са категоризирани като справедливи стойности на Ниво 2 на базата на входящите данни, използвани при техниката за оценяване.

ГРУПА СОФАРМА**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ СЪКРАТЕН МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ**

за деветмесечния период, завършващ на 30 септември 2014 година

Към 30.09.2014 г. ръководството на Групата е направило анализ на ценовите промени за ключовите инвестиционни имоти и е определило, че не са налице съществени промени спрямо оценката към 31.12.2013 г.

16. ИНВЕСТИЦИИ В АСОЦИИРАНИ И СЪВМЕСТНИ ДРУЖЕСТВА

Движението на инвестициите в асоциираните и съвместни дружества е представено по-долу:

	<i>2014</i>	<i>2013</i>
	<i>BGN'000</i>	<i>BGN'000</i>
Салдо на 1 януари	1,002	582
Придобиване на акции	1,336	451
Дял в (загубата)/печалбата за периода/годината	(182)	14
Ефекти от преизчисления	55	(45)
Салдо в края на периода	2,211	1,002

17. ИНВЕСТИЦИИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ И ЗА ПРОДАЖБА

Балансовата стойност на инвестициите по дружества е както следва:

	<i>Страна</i>	<i>30.09.2014</i>	<i>Участие</i>	<i>31.12.2013</i>	<i>Участие</i>
		<i>BGN '000</i>	<i>%</i>	<i>BGN '000</i>	<i>%</i>
Медика АД	България	3,145	12.01	2,539	10.21
Доверие Обединен Холдинг АД	България	2,630	14.88	2,303	14.88
Олайнфарм АД	Латвия	1,438	0.77	1,313	0.77
Лавена АД	България	1,291	11.00	1,279	10.90
Елана Фонд Свободни Пари	България	529	2.56	-	-
Хидроизомат АД	България	223	10.62	270	10.02
Фармико	Беларус	172	2.00	-	-
Елфарма АД	България	136	19.00	136	19.00
Елана Агрокредит АД	България	102	1.95	101	1.95
ДКМ-Фарм	Беларус	100	2.00	-	-
Сеть Аптек	Беларус	71	2.00	-	-
Тодоров АД	България	25	4.70	39	4.50
Софарма имоти АДСИЦ	България	-	-	75	0.20
Други		120		132	
Общо		9,982		8,187	

Към 30.09.2014 г. сумата на „други“ инвестиции на разположение и за продажба в размер на 120 х.лв. (31.12.2013 г.: 132 х.лв.) включва много малки малцинствени участия на Групата в капитала на общо девет дружества (31.12.2013 г.: десет дружества). Те са оценени и представени в консолидирания финансов отчет по цена на придобиване.

ГРУПА СОФАРМА

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ СЪКРАТЕН МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

за деветмесечния период, завършващ на 30 септември 2014 година

Към 30.09.2014 г. Групата е направила подробен сравнителен анализ на промените в движението на борсовите цени на националния фондов пазар по отношение на притежаваните от нея акции на публични дружества. За инвестициите в дружества, чиито акции са регистрирани за търговия на Българската фондова борса ръководството на Групата е извършило проучване и анализи и е на позиция, че борсовите цени за част от инвестициите продължават да не са достатъчно директно индикативни за определянето на справедливата стойност на съответните ценни книжа, основно поради все още значително намалените обеми. Това обстоятелство е наложило неговото решение да запази прилаганите към 31.12.2013 г. оценъчни подходи за тези инвестиции. Изчисленията са направени от ръководството със съдействието на независими лицензирани оценители към 31.12.2013 г. Ръководството е направило допълнителен анализ и не е констатирало индикатори за промени на тези цени към 30 септември 2014 г.

Към 30.09.2014 г. инвестициите на разположение и за продажба, оценени по справедливата стойност са както следва:

	брой притежавани акции	30.09.2014		брой притежавани акции	31.12.2013	
		справедлива цена на акция	справедлива стойност по консолидиран отчет за финансовото състояние		справедлива цена на акция	справедлива стойност по консолидиран отчет за финансовото състояние
		BGN	BGN'000		BGN	BGN'000
Медика АД	1,209,236	2.60	3,145	1,027,561	2.47	2,539
Доверие Обединен Холдинг АД	2,788,145	0.94	2,630	2,789,345	0.83	2,303
Олайнфарм АД	108,500	13.25	1,438	108,500	12.1	1,313
Лавена АД	29,321	44.03	1,291	29,062	44.01	1,279
Елана Фонд Свободни Пари	3,517	150.41	529	-	-	-
Хидроизомат АД	317,601	0.7	223	299,499	0.9	270
Елфарма АД	95	1,432	136	95	1,431.58	136
Елана Агрокредит АД	100,000	1.02	102	100,000	1.01	101
Тодоров АД	159,919	0.16	25	152,919	0.25	39
Марицатекс АД	2,358	6.79	16	58,201	-	-
Софарма имоти АДСИЦ	-	-	-	30,656	2.46	75
Общо			9,535			8,055

Таблицата по-долу представя инвестициите на разположение и за продажба на Групата, които се оценяват на повтаряема база по справедлива стойност в консолидирания отчет за финансовото състояние:

Иерархия на справедливите стойности Инвестиции на разположение и за продажба	Справедлива стойност	(Ниво 1)	(Ниво 2)	(Ниво 3)
	30.09.2014			
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Медика АД	3,145	-	-	3,145
Доверие Обединен Холдинг АД	2,630	-	-	2,630
Олайнфарм АД – Латвия	1,438	1,438	-	-

ГРУПА СОФАРМА
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ СЪКРАТЕН МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

за деветмесечния период, завършващ на 30 септември 2014 година

Лавена АД	1,291	-	1,291	-
Елана Фонд Свободни Пари	529	529	-	-
Хидроизомат АД	223	-	223	-
Елфарма АД	136	-	-	136
Елана Агрокредит АД	102	102	-	-
Тодоров АД	25	25	-	-
Марицатекс АД	16	16	-	-
Общо	9,535	2,110	1,514	5,911

Инвестиции на разположение и за продажба

 Справедлива
стойност
31.12.2013

(Ниво 1)

(Ниво 2)

(Ниво 3)

BGN'000

BGN'000

BGN'000

BGN'000

Медика АД	2,539	-	-	2,539
Доверие Обединен Холдинг АД	2,303	-	-	2,303
Олайнфарм АД – Латвия	1,313	1,313	-	-
Лавена АД	1,279	-	1,279	-
Хидроизомат АД	270	-	270	-
Елфарма АД	136	-	-	136
Елана Агрокредит АД	101	101	-	-
Софарма имоти АД	75	-	75	-
Тодоров АД	39	39	-	-
Общо	8,055	1,453	1,624	4,978

Движението между началните и крайните салда на справедливите стойности на Ниво 1, Ниво 2 и Ниво 3 е представено в следната таблица:

Инвестиции на разположение и за продажба

(Ниво 1)

(Ниво 2)

(Ниво 3)

Общо

BGN'000

BGN'000

BGN'000

BGN'000

Салдо към 1 януари 2013 година	1,182	1,040	21,085	23,307
Покупки	109	686	791	1,586
Емисии	-	174	-	174
Трансфер в дъщерни дружества	-	-	(583)	(583)
Продажби	(113)	(203)	(4,132)	(4,448)
Реализирана печалба/(загуба), включена в текущата печалба и загуба за годината в статията <i>Финансови разходи - Нетна загуба от операции с ценни книжа</i>	1	(6)	(5,721)	(5,726)
Прехвърляния към ниво 1	-	(29)	-	(29)
Прехвърляния от ниво 2	29	-	-	29
Нереализирана печалба/(загуба), включена в текущата печалба и загуба за годината (<i>Приложение № 11</i>)	-	(316)	(6,453)	(6,769)
Нереализирана печалба/(загуба), включена в друг всеобхватен доход (<i>Приложение № 12</i>)	245	278	(9)	514
Салдо към 31 декември 2013 година	1,453	1,624	4,978	8,055

ГРУПА СОФАРМА

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ СЪКРАТЕН МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

за деветмесечния период, завършващ на 30 септември 2014 година

Покупки	545	74	612	1,231
Продажби	-	(123)	(8)	(131)
Реализирана печалба/(загуба), включена в текущата печалба и загуба за годината в статията <i>Финансови разходи - Нетна загуба от операции с ценни книжа</i>	-	(2)	2	-
Нереализирана (загуба)/печалба, включена в текущата печалба и загуба за годината (<i>Приложение № 11</i>)	(6)	(59)	-	(65)
Нереализирана печалба/(загуба), включена в друг всеобхватен доход (<i>Приложение № 12</i>)	118	-	327	445
Салдо в края на периода	2,110	1,514	5,911	9,535

Техники за оценяване и значими ненаблюдаеми входящи данни

Таблицата по-долу показва техниките за оценяване към 31.12.2013 г., използвани при оценките по справедлива стойност на ниво 2 и ниво 3, както и използваните значими ненаблюдаеми входящи данни:

<i>Участия (акции) на разположение и за продажба</i>	<i>Подходи и техники за оценяване</i>	<i>Значими ненаблюдаеми входящи данни</i>
Ниво 2	<i>Подход на пазарните сравнения:</i> Оценъчна техника: Метод на пазарните множители	-
Ниво 3	<i>а. Приходен подход</i> Оценъчна техника: Метод на дисконтираните парични потоци	* прогнозен годишен темп на нарастване на приходите * следпрогнозен ръст на нарастване на приходите * прогнозен годишен темп на ръст в разходите * дисконтова норма (на база WACC)
	<i>б. Пазарен подход</i> Оценъчна техника: Метод на пазарните множители (помощна оценка)	-

Количествена информация за оценките по справедлива стойност (Ниво 3)

Таблицата по-долу представя количествена информация относно оценките по справедлива стойност, при които са използвани значими ненаблюдаеми входящи данни (Ниво 3):

<i>Техника на оценяване</i>	<i>Ненаблюдаеми входящи данни</i>	<i>Диапазон средно претеглена величина</i>	<i>Взаимовръзка между значимите ненаблюдаеми входящи данни и оценяването по справедлива стойност – чувствителност спрямо ключовите предположения</i>

ГРУПА СОФАРМА

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ СЪКРАТЕН МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

за деветмесечния период, завършващ на 30 септември 2014 година

<i>Дисконтирани парични потоци</i>		Приблизително оценената справедлива стойност би се увеличила (намалила), ако:
* прогнозен годишен темп на нарастване на приходите	* 0 % - 3 % (средно претеглен 1.5 %)	* прогнозният годишен темп на нарастване на приходите е по-висок (по-нисък);
* следпрогнозен ръст на нарастване на приходите	* 2 % (средно претеглен 2 %)	* следпрогнозният ръст на нарастване на приходите е по-висок (по-нисък);
* прогнозен годишен темп на ръст в разходите	* 0 % (средно претеглен 0 %)	* прогнозният годишен темп на ръст на разходите е по-нисък (по-висок);
* дисконтова норма (на база WACC)	* 8.5%-11.30% (средно претеглен 9.9 %)	* дисконтовата норма е по-ниска (по-висока).

18. ДЪЛГОСРОЧНИ ВЗЕМАНИЯ ОТ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

Дългосрочните вземания от свързани предприятия към 30 септември/31 декември са от дружества свързани чрез ключов управленски персонал и включват:

	<i>30.09.2014</i>	<i>31.12.2013</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Предоставени дългосрочни заеми на свързани предприятия	32,451	25,221
Вземане по дългосрочно предоставен депозит за наем	322	435
	32,773	25,656

Условията по предоставените дългосрочни заеми на свързани предприятия са както следва:

Вид валута	Договорена сума	Падеж	Лихвен %	30.09.2014		31.12.2013	
				BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
	'000						
				<i>в т.ч. лихва</i>			<i>в т.ч. лихва</i>
<i>евро</i>	11,831	01.12.2015	5.00%	25,712	2,573	22,554	1,750
<i>евро</i>	3,272	01.12.2015	5.00%	6,739	339	2,660	160
<i>беларуски рубли</i>	84,500	30.09.2022		-	-	7	-
Общо				32,451	2,912	25,221	1,910

Предоставените дългосрочни заеми на свързани предприятия са необезпечени.

Вземането по дългосрочно предоставен депозит е по сключен договор за наем на административни офиси с краен срок 01.08.2022 г.

19. ДРУГИ ДЪЛГОСРОЧНИ ВЗЕМАНИЯ

Другите дългосрочни вземания на Групата към 30 септември/31 декември включват:

ГРУПА СОФАРМА**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ СЪКРАТЕН МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ**

за деветмесечния период, завършващ на 30 септември 2014 година

	30.09.2014	31.12.2013
	BGN'000	BGN'000
Предоставени заеми	289	467
Други	207	118
	496	585

Предоставените заеми от Групата към 30.09.2014 г. са към трети лица, необезпечени и с договорен годишен лихвен процент от 2 % до 8.08 % (31.12.2013 г.: от 2 % до 8.08 %).

20. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ*Материалните запаси* включват:

	30.09.2014	31.12.2013
	BGN'000	BGN'000
Стоки	67,230	64,749
Готова продукция	39,171	33,969
Материали	31,991	33,897
Незавършено производство	4,158	4,589
Полуфабрикати	3,069	2,392
	145,619	139,596

Стоките по видове са както следва:

	30.09.2014	31.12.2013
	BGN'000	BGN'000
Таблетни форми	36,439	35,167
Ампулни форми	9,516	10,444
Унгвенти	3,893	2,072
Капки	3,119	1,454
Сиропи	2,430	2,727
Козметични стоки	1,359	1670
Стоки в процес на доставка	1,164	883
Други	9,310	10,332
	67,230	64,749

Наличната *продукция* към 30 септември включва:

	30.9.2014	31.12.2013
	BGN'000	BGN'000
Таблетни форми	22,964	20,082
Ампулни форми	6,348	5,081
Сиропи	3,476	2,970
Други	6,383	5,836
	39,171	33,969

ГРУПА СОФАРМА

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ СЪКРАТЕН МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

за деветмесечния период, завършващ на 30 септември 2014 година

<i>Материалите</i> по видове са както следва:	30.09.2014 BGN'000	31.12.2013 BGN'000
Основни материали	29,817	31,141
Спомагателни материали	469	619
Технически материали	431	413
Резервни части	415	374
Материали в процес на доставка	-	457
Други	859	893
	31,991	33,897

Основните материали по видове са както следва:

	30.09.2014 BGN'000	31.12.2013 BGN'000
Субстанции (активни съставки)	16,783	20,789
Химикали	4,480	2,224
Флакони, туби и ампули	3,017	3,317
ПВС и алуминиево фолио	1,819	217
Опаковъчни материали	1,533	2,013
Билки	1,204	859
Други	981	1722
	29,817	31,141

Към 30.09.2014 г. са учредени особени залози върху материални запаси в размер на 85,304 х.лв. (31.12.2013 г.: 75,509 х.лв.) като обезпечение по получени от Групата банкови заеми и издадени банкови гаранции (*Приложение № 26, № 30 и № 36*).

21. ТЪРГОВСКИ ВЗЕМАНИЯ

<i>Търговските вземания</i> включват:	30.09.2014 BGN'000	31.12.2013 BGN'000
<i>Вземания от клиенти</i>	206,545	189,818
<i>Обезценка на несъбираеми вземания</i>	(2,871)	(2,758)
Вземания от клиенти, нетно	203,674	187,060
<i>Предоставени аванси на доставчици</i>	9,627	4,126
<i>Обезценка на аванси</i>	(52)	(54)
Предоставени аванси, нетно	9,575	4,072
	213,249	191,132

Вземанията от клиенти са безлихвени и са основно в български лева и евро.

Обичайно дружествата от Групата договарят с клиентите срок на плащане на вземанията по продажби в диапазона от 30 до 180 дни, освен ако няма определени специфични условия за падеж на определени клиенти или в случаите, когато се разработват нови пазари и продукти и се

ГРУПА СОФАРМА**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ СЪКРАТЕН МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ**

за деветмесечния период, завършващ на 30 септември 2014 година

привличат нови търговски контрагенти. Групата е определила обичаен кредитен период от 180 дни, за който не начислява лихви на клиентите. Забава след този срок е приета от Групата като индикатор за обезценка. Ръководствата на дружествата от Групата преценяват събираемостта като анализират експозицията на конкретния клиент, възможностите за погасяване (на клиента и чрез обезпечението) и вземат решение относно размера, признаването и начисляването на съответна обезценка.

Възрастовата структура на непадежиралите (редовни) търговски вземания е както следва:

	30.09.2014	31.12.2013
	BGN'000	BGN'000
до 30 дни	61,268	53,775
от 31 до 90 дни	43,521	52,377
от 91 до 180 дни	11,341	18,419
от 181 до 365 дни	4,698	6,172
от 1 до 2 години	2,690	3824
над 2 години	1,193	635
	124,711	135,202

Възрастовата структура на просрочените необезценени търговски вземания е както следва:

	30.09.2014	31.12.2013
	BGN'000	BGN'000
от 31 до 90 дни	19,810	9,409
от 91 до 180 дни	17,884	4,287
от 181 до 365 дни	25,730	11,006
от 1 до 2 години	5,907	2,520
над 2 години	617	365
	69,948	27,587

Обичайно при просрочените, но необезценени вземания, са били вече постигнати или са в процес на изготвяне споразумения за лихвено разсрочване на плащанията по тях за всеки конкретен клиент (включително санкциониращи лихви за забава).

Възрастовата структура на просрочените обезценени търговски вземания е както следва:

	30.09.2014	31.12.2013
	BGN'000	BGN'000
от 31 до 90 дни	-	822
от 91 до 180 дни	-	3,343
от 181 до 365 дни	596	10,042
от 1 до 2 години	8,250	9,464
над 2 години	3,040	3,358
Обезценка	(2,871)	(2,758)
	9,015	24,271

ГРУПА СОФАРМА**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ СЪКРАТЕН МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ**

за деветмесечния период, завършващ на 30 септември 2014 година

В по-голямата си част просрочените обезценени вземания са от държавни болнични заведения и върху тях се начисляват и фактурират лихви. Поради тази причина ръководството на Групата е оценило необходимост само за частична обезценка на горепосочените вземания.

Към 30.09.2014 г. са учредени особени залози върху търговски вземания в размер на 87,395 х.лв. (31.12.2013 г.: 88,700 х.лв.) като обезпечение по получени от Групата банкови заеми и издадени банкови гаранции (*Приложение № 26, № 30 и № 36*).

Предоставените аванси на доставчици са текущи, основно в лева и в евро и са за покупка на:

	30.09.2014	31.12.2013
	BGN'000	BGN'000
Суровини и материали	7,046	1,259
Услуги	1,469	1,938
Стоки	610	899
Други	502	30
Обезценка	(52)	(54)
	9,575	4,072

22. ВЗЕМАНИЯ ОТ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

Вземания от свързани предприятия включват:

	30.09.2014	31.12.2013
	BGN'000	BGN'000
Вземания от дружества свързани чрез ключов управленски персонал	21,143	20,411
Вземания от дружества под общ индиректен контрол	9,311	8,352
	30,454	28,763

Вземанията от свързани предприятия по видове са както следва:

	30.09.2014	31.12.2013
Предоставени търговски заеми	25,573	25,359
Вземания по продажби на продукцията и материали	3,977	3,404
Предоставени аванси	900	-
Вземания по дивидент	4	-
	30,454	28,763

Предоставените търговски заеми на свързани предприятия по видове свързани дружества са както следва:

ГРУПА СОФАРМА

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ СЪКРАТЕН МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

за деветмесечния период, завършващ на 30 септември 2014 година

	30.09.2014	31.12.2013
Дружества свързани чрез ключов управленски персонал	17,886	17,726
Дружества под общ индиректен контрол	7,687	7,633
	25,573	25,359

Предоставените заеми са както следва:

Вид валута	Договорена сума	Падеж	Лихвен %	30.09.2014		31.12.2013	
				BGN '000	BGN '000 в т.ч. лихва	BGN '000	BGN '000 в т.ч. лихва
на дружества свързани чрез ключов управленски персонал							
евро	10,824	31.12.2014	4.50%	12,099	253	11,346	16
лева	34,020	31.12.2014	5.50%	4,155	-	5,662	14
лева	6,000	22.07.2015	5.50%	1,011	11	-	-
лева	1,300	31.12.2014	5.50%	471	11	551	50
лева	190	31.12.2014	5.50%	150	3	167	-
на дружества под общ индиректен контрол							
евро	7,661	31.12.2014	4.50%	7,687	211	7,477	-
лева	120	31.12.2014	8.08%	-	-	156	36
				25,573	489	25,359	116

Вземанията по продажби на продукцията и материали са безлихвени и са в лева и в евро.

Обичайно дружествата от Групата договарят срок на плащане на вземанията по продажби на продукцията между 90 до 180 дни, а за вземания по продажби на материали (вкл. субстанции – активни съставки) до 30 дни. Групата е определила максимален кредитен период до 365 дни, за контрагентите по продажби – свързани лица. Забава след този срок е приета от Групата като индикатор за обезценка. Ръководствата на дружествата от Групата преценяват събираемостта като анализират конкретните вземания и състоянието на дружество-длъжник, както и обстоятелствата по забавата и възможностите за погасяване, след което вземат решение дали да се признава и начислява обезценка на индивидуална база и в какъв размер.

Възрастовата структура на непадежиралите (редовни) търговски вземания от свързани лица е както следва:

	30.09.2014	31.12.2013
до 30 дни	2,254	1561
от 31 до 90 дни	1,255	742
от 91 до 180 дни	48	112
от 181 до 365 дни	107	172
	3,664	2,587

ГРУПА СОФАРМА**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ СЪКРАТЕН МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ**

за деветмесечния период, завършващ на 30 септември 2014 година

Възrastовата структура на просрочените необезценени търговски вземания от свързани лица е както следва:

	30.09.2014	31.12.2013
от 31 до 90 дни	212	145
от 91 до 180 дни	246	92
от 181 до 365 дни	251	247
от 1 до 2 г.	316	-
	1,025	484

Възrastовата структура на просрочените обезценени вземания от свързани предприятия е както следва:

	30.09.2014	31.12.2013
над 1 година	374	519
Обезценка	(186)	(186)
	188	333

23. ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ И ПРЕДПЛАТЕНИ РАЗХОДИ

Другите вземания и предплатени разходи на Групата включват:

	30.09.2014	31.12.2013
	BGN'000	BGN'000
<i>Съдебни и присъдени вземания</i>	10,852	6,023
<i>Обезценка на съдебни вземания</i>	(4,844)	(5,226)
Съдебни и присъдени вземания, нетно	6,008	797
Данъци за възстановяване	10,615	5,636
Предоставени средства за изплащане на дивидент	2,205	-
Вземания по предоставени депозити като гаранции	1,373	705
Предплатени разходи	1,368	1,669
Предоставени заеми на трети лица	1,368	1,242
Предоставени гаранции по съдебни дела (Приложение № 36)	854	733
Предоставени средства на инвестиционен посредник	38	327
Други	979	530
	24,808	11,639

Съдебните и присъдени вземания са възникнали основно във връзка с продажби на държавни болнични заведения. За повечето от тях са договорени или в процес на договаряне погасителни планове. Поради тази причина ръководството на Групата е оценило необходимост само за частична обезценка на горепосочените вземания.

ГРУПА СОФАРМА

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ СЪКРАТЕН МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

за деветмесечния период, завършващ на 30 септември 2014 година

<i>Данъците за възстановяване</i> включват:	30.09.2014 BGN'000	31.12.2013 BGN'000
Акциз	4,285	4,110
Данъци от печалбата	3,166	630
ДДС	3,146	861
Данъци при източника	11	35
Местни манъци и такси	7	-
	10,615	5,636
<i>Предплатените разходи</i> включват:	30.09.2014 BGN'000	31.12.2013 BGN'000
Застраховки	432	603
Абонаменти	238	364
Наеми	52	88
Реклама	42	287
Лицензионни и патентни такси	10	49
Ваучери	2	33
Други	592	245
	1,368	1,669

Предоставените заеми на трети лица в размер на 1,368 х.лв. (31.12.2013 г.: 1,242 х.лв.) са предоставени на девет предприятия (2013 г.: девет предприятия) – контрагенти с цел оборотни средства. Годишната договорена лихва по тези заеми за 2014 г. е между 2 % и 8.08 % (2013 г.: 2 % и 8.08 %).

24. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	30.09.2014 BGN'000	31.12.2013 BGN'000
Парични средства в разплащателни сметки	13,045	20,819
Краткосрочни депозити	3,824	3,875
Парични средства в каса	1,161	1,870
Блокирани парични средства	88	65
Парични средства и парични еквиваленти, представени в консолидираня отчет за паричните потоци	18,118	26,629
Блокирани парични средства по съдебен иск	578	527
Парични средства и парични еквиваленти, представени в консолидираня отчет за финансовото състояние	18,696	27,156

Паричните средства и парични еквиваленти, с които разполага Групата са деноминирани основно в лева, евро и беларуски рубли (31.12.2013 г.: лева, евро и беларуски рубли).

По разплащателните сметки във валута има активен обезпечителен запор по съдебно дело в размер на 578 х.лв. (372 х.щат.дол.) (31.12.2013 г.: 527 х.лв.) (Приложение № 36).

25. СОБСТВЕН КАПИТАЛ**Основен акционерен капитал**

Към 30.09.2014 г. регистрираният акционерен капитал на СОФАРМА АД възлиза на 132,000 х.лв., разпределени в 132,000,000 акции с номинална стойност един лев за акция.

Обратно изкупените собствени акции са 5,300,864 броя в размер на 17,950 х.лв. (31.12.2013 г.: 5,675,342 броя в размер на 18,995 х.лв.).

Законовите резерви в размер на 33,555 х.лв. (31.12.2013 г.: 30,051 х.лв.) са формирани от разпределение на печалбата на дружеството-майка и включват изцяло сумите за фонд “Резервен”.

Преоценъчният резерв - за имоти, машини и оборудване в размер на 23,965 х.лв. (31.12.2013 г.: 24,657 х.лв.) е формиран от положителната разлика между балансовата стойност на имотите, машините, оборудването на дружествата от групата и техните справедливи стойности към датите на съответните редовни преоценки. Ефектът на отсрочените данъци върху преоценъчния резерв е отчетен директно, чрез други компоненти на всеобхватния доход за годината.

Резерв по финансови активи на разположение и за продажба в размер на 1,406 х.лв. – положителна величина (31.12.2013 г.: 961 х.лв. – положителна величина) е формиран от ефектите от последваща оценка на инвестициите на разположение и за продажба до справедливата им стойност (включително консолидирания дял от изменението на този резерв в асоциирани дружества при оценката им по метода на собствения капитал).

Резервът от преизчисление във валутата на представяне на чуждестранни дейности в размер на 5,454 х.лв. – отрицателна величина (31.12.2013 г.: 4,661 х.лв. – отрицателна величина) е формиран от курсовите разлики, възникнали в резултат на преизчисляването на валутата на финансовите отчети на чуждестранните дружества във валутата на представяне на Групата.

Резервът „Неразпределена печалба” включва компонент „други резерви”, който съдържа разпределени суми от реализирани печалби от минали години на дружества от Групата и компонента „натрупани печалби и загуби”.

Към 30 септември **неразпределената печалба** е в размер на 202,916 х.лв. (31.12.2013 г.: 194,585 х.лв.), включва и признатата натрупана актюерска загуба в размер на 975 х.лв. (31.12.2013 г.: 975 х.лв.), отчетена при последващи оценки на плановете с дефинирани пенсионни доходи във връзка с промяната в МСС 19 *Пенсионни и други доходи на наети лица*.

26. ДЪЛГОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ

	Договорена сума на заема	Падеж	30.09.2014			31.12.2013		
			Дългосрочна част	Краткосрочна част	Общо	Дългосрочна част	Краткосрочна част	Общо
	'000		BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Кредитни линии и заеми за оборотни средства								
лева	4,250	16.04.2023	2,720	120	2,840	1,342	201	1,543
евро	1,452	31.12.2017	1,197	566	1,763	1,622	582	2,204
евро	670	04.01.2016	293	878	1,171	-	-	-
евро	450	31.12.2017	382	176	558	514	174	688
евро	800	09.12.2015	64	348	412	348	347	695

ГРУПА СОФАРМА**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ СЪКРАТЕН МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ**

за деветмесечния период, завършващ на 30 септември 2014 година

евро	1,617	31.01.2015	-	158	158	40	479	519
евро	113	30.11.2015	11	68	79	62	68	130
бел.рубли	300,000	12.02.2016	44	1	45	-	-	-
щ.долара	100	27.05.2015	-	40	40	-	-	-
евро	500	31.12.2014	-	-	-	-	301	301
Инвестиционни заеми								
евро	32,000	15.04.2021	43,333	3,765	47,098	48,723	3,822	52,545
евро	2,000	30.06.2018	2,689	970	3,659	3,341	566	3,907
евро	1,800	25.07.2014	-	-	-	-	543	543
			50,733	7,090	57,823	55,992	7,083	63,075

Групата постепенно е установила политика на ежегодно преговаряне на условията на първоначално договорени дългосрочни кредитни линии, вкл. падежните срокове. От датата на преговарянето удължените кредитни линии се представят като краткосрочни банкови заеми (*Приложение № 30*).

Получените заеми в евро са договорени основно при лихвен процент, определен на база EURIBOR плюс надбавка до 5 пункта (2013 г.: EURIBOR плюс надбавка до 5 пункта).

Инвестиционните кредити са с цел покупка на дълготрайни материални активи и разширение на дейността.

В полза на банките-кредитори за обезпечение на посочените по-горе заеми са учредени:

- Ипотечи на недвижими имоти (*Приложение № 13*);
- Особени залози на:
  - машини и оборудване (*Приложение № 13*);
  - материални запаси (*Приложение № 20*);
  - търговски вземания (*Приложение № 21*);

Към 30.09.2014 г. са учредени особени залози върху вземания от свързани лица, подлежащи на консолидация и елиминирани за целите на консолидирания финансов отчет в размер на 1,481 х.лв. (31.12.2013 г.: 1,481 х.лв.) като обезпечение по получени от Групата банкови заеми и издадени банкови гаранции (*Приложение № 26, № 30 и № 36*).

27. ДЪЛГОСРОЧНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА

Дългосрочните задължения към персонала към 30 септември включват:

	30.09.2014	31.12.2013
	BGN '000	BGN '000
Дългосрочни задължения към персонала при пенсиониране	3,261	3,412
Задължения по дългосрочни доходи за тантиеми	194	145
	3,455	3,557

Дългосрочни задължения към персонала при пенсиониране

Дългосрочните задължения към персонала включват сегашната стойност на задължението на дружествата от Групата, опериращи основно в *България, Украйна и Сърбия*, за изплащане на обезщетения на наетия персонал към датата на отчета за финансово състояние при настъпване на пенсионна възраст. Съгласно Кодекса на труда в *България* всеки служител има право на

ГРУПА СОФАРМА

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ СЪКРАТЕН МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

за деветмесечния период, завършващ на 30 септември 2014 година

обезщетение в размер на две brutни заплати при пенсиониране, а ако е работил при същия работодател през последните 10 години от трудовия му стаж, обезщетението е в размер на шест brutни заплати към момента на пенсиониране (*Приложение № 2.24*).

Задълженията на работодателя към персонала при пенсиониране за дружествата извън България, са както следва:

- *Сърбия* – работодателят е задължен да изплати 3 средни работни заплати;
- *Украйна* – работодателят има задължение да изплати между 25 и 50 лв. според трудовия стаж на работника и социални пенсии, които дружеството начислява след пенсиониране на служителите поради специфични условия на труд;
- *Латвия и Беларус* – работодателят няма законово задължение към персонала при пенсиониране;
- *Полиа, САЩ и Великобритания* - Групата няма нает персонал, поради което няма и задължение.

За определяне на тези задължения дружествата от Групата са направили актюерска оценка, като са ползвали услугите на сертифициран актюер.

Задължения по дългосрочни доходи за тантиеми

Към 30.09.2014 г. в стойността на дългосрочните задължения към персонала са включени и 194 х.лв. (31.12.2013 г.: 145х.лв.), представляващи задължения към персонала, свързани с изплащането на тантиеми за период от повече от 12 м. (до 2016 г.).

28. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ФИНАНСОВ ЛИЗИНГ

Към 30 септември задължения по финансов лизинг са по отменяеми договори за придобиване на автомобили. Те са представени нетно от дължимата в бъдеще лихва, както следва:

<i>Срок</i>	<i>30.09.2014</i> <i>BGN'000</i>	<i>31.12.2013</i> <i>BGN'000</i>
До една година (<i>Приложение № 35</i>)	915	700
Над една година	2,054	2,382
Общо	2,969	3,082

Минималните лизингови плащания по финансов лизинг са дължими както следва:

<i>Срок</i>	<i>30.09.2014</i> <i>BGN'000</i>	<i>31.12.2013</i> <i>BGN'000</i>
До една година	975	797
От една до три години	2,173	3,137
	3,148	3,934
Бъдещ финансов разход по финансов лизинг	(179)	(852)
	2,969	3,082

Дължимите в рамките на следващите 12 месеца лизингови вноски са представени в консолидирания отчет за финансовото състояние като „други текущи задължения” (Приложение № 35).

29. ПРАВИТЕЛСТВЕНИ ФИНАНСИРАНИЯ

Към 30 септември правителствените финансираня на дружествата от Групата включват:

	30.09.2014	31.12.2013
	BGN'000	BGN'000
Дългосрочна част на правителствени финансираня	5,410	5,612
Краткосрочна част на правителствени финансираня (Приложение № 35)	668	667
	6,078	6,279

Към 30 септември получените правителствени финансираня са от следните дружества от Групата:

	30.09.2014	31.12.2013
	BGN'000	BGN'000
Софарма АД	3,578	3,712
Унифарм АД	1,630	1,690
Българска роза Севтополис АД	850	850
Софарма Трейдинг АД	20	27
	6,078	6,279

Правителствените финансираня са получени от дружествата в Групата по европейски оперативни програми и са свързани основно с придобиване на машини и оборудване (Приложение № 13 и Приложение № 36).

Краткосрочната част от финансиранята в размер на 668 х.лв. (31.12.2013 г.: 667 х.лв.) ще бъде призната като текущ приход през следващите 12 месеца от датата на консолидирания отчет за финансовото състояние и е представена като „други текущи задължения” (Приложение № 35).

30. КРАТКОСРОЧНИ БАНКОВИ ЗАЕМИ

Краткосрочните банкови заеми на Групата към 30 септември са както следва:

<i>Вид валута</i>	<i>Договорена сума</i>	<i>Падеж</i>	30.9.2014	31.12.2013
	<i>'000</i>		BGN'000	BGN'000
Банкови заеми (овърдрафти)				
евро	20,000	31.08.2015	34,233	38,522

ГРУПА СОФАРМА

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ СЪКРАТЕН МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

за деветмесечния период, завършващ на 30 септември 2014 година

евро	19,000	31.08.2015	22,953	24,514
евро	10,000	31.08.2015	19,558	19,529
евро	10,000	14.01.2015	15,840	8,472
евро	7,000	27.02.2015	13,691	13,691
лева	10,000	30.10.2014	10,000	10,002
лева	10,000	31.08.2015	10,000	9,980
евро	7,500	25.04.2015	9,875	10,757
евро	5,000	15.06.2015	9,779	9,806
евро	5,500	25.04.2015	9,753	-
евро	5,000	15.06.2015	7,878	5,072
евро	3,000	25.04.2015	5,736	4,876
евро	3,500	03.09.2015	5,713	4,193
евро	2,050	30.10.2014	3,912	3,904
евро	1,300	09.07.2016	1,960	727
щ.д.	490	22.12.2014	678	446
лева	500	20.09.2015	262	206
евро	500	15.09.2014	-	677
щ.д.	250	21.01.2014	-	252
			181,821	165,626
Кредитни линии				
лева	18,000	26.09.2015	16,175	13,041
евро	8,434	31.08.2015	15,909	15,884
лева	15,000	31.01.2015	11,323	7,335
евро	5,000	31.08.2015	2,087	6,628
евро	1,278	30.10.2014	313	-
евро	66	31.08.2015	129	129
			45,936	43,017
Общо			227,757	208,643

Получените банкови заеми в евро са договорени основно при лихвен процент, определен на база EURIBOR плюс надбавка до 3.5% или EONIA плюс надбавка до 2.1%, за левовите кредити – SOFIBOR плюс надбавка до 3.75% и за щатски долари – LIBOR плюс надбавка до 3.25% плаващ или фиксиран 9.50% (2013 г.: EURIBOR плюс надбавка до 4.09%, за левовите кредити – месечен SOFIBOR плюс надбавка до 3.75 %, за щатски долари – LIBOR плюс надбавка до 3.85%). Кредитите са за оборотни средства.

В полза на банките кредитори за обезпечение на посочените по-горе заеми са учредени особени залози на:

- машини и оборудване (*Приложение № 13*);
- суровини, материалии готова продукция (*Приложение № 20*);
- търговски вземания (*Приложение № 21*).

Към 30.09.2014 г. са учредени особени залози върху вземания от свързани лица, подлежащи на консолидация и елиминирани за целите на консолидирания финансов отчет в размер на 17,710 х.лв. (31.12.2013 г.: 16,229 х.лв.) като обезпечение по получени от Групата банкови заеми и издадени банкови гаранции (*Приложение № 26, № 30 и № 36*).

ГРУПА СОФАРМА**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ СЪКРАТЕН МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ**

за деветмесечния период, завършващ на 30 септември 2014 година

31. ТЪРГОВСКИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

<i>Търговските задължения</i> включват:	30.09.2014 BGN'000	31.12.2013 BGN'000
Задължения към доставчици	62,968	60,515
Получени аванси от клиенти	196	1,197
	63,164	61,712
<i>Задълженията към доставчици</i> са към:	30.09.2014 BGN'000	31.12.2013 BGN'000
Доставчици извън РБългария	46,523	39,501
Доставчици от РБългария	16,445	21,014
	62,968	60,515

Задълженията към доставчици са текущи, безлихвени и са за получени материали, стоки и услуги. Средният кредитен период, за който обичайно не се начислява лихва по търговски задължения е до 180 дни.

32. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ*Задълженията към свързани предприятия* включват:

	30.09.2014 BGN'000	31.12.2013 BGN'000
Задължения към дружества под общ контрол	1,742	793
Задължения към дружества - основни акционери	629	22
Задължения към дружества свързани чрез ключов управленски персонал	512	3,013
	2,883	3,828

Задълженията към свързани предприятия са изцяло за доставка на стоки и материали. Задълженията към свързани предприятия са текущи, в лева, безлихвени и не са обезпечени допълнително със специален залог или гаранция от Групата.

33. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА И ЗА СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ*Задълженията към персонала и за социалното осигуряване* включват:

	30.09.2014 BGN'000	31.12.2013 BGN'000
Задължения към персонала, в т.ч.:	6,481	5,356
текущи задължения по възнаграждения	2,936	2,536

ГРУПА СОФАРМА**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ СЪКРАТЕН МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ**

за деветмесечния период, завършващ на 30 септември 2014 година

<i>тантиеми</i>	1,991	1,537
<i>начисления за непозвани компенсируеми отпуски</i>	1,554	1,283
Задължения по социалното осигуряване, в т.ч.:	1,629	1,401
<i>текущи задължения по вноски към социалното осигуряване</i>	1,391	1,216
<i>начисления за непозвани компенсируеми отпуски</i>	238	185
	8,110	6,757

34. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ДАНЪЦИ*Задълженията за данъци* включват:

	30.09.2014 BGN'000	31.12.2013 BGN'000
ДДС	4,429	2,060
Данъци от печалбата	1,038	1,531
Данъци при източника	499	406
Данъци върху доходите на физическите лица	405	374
Други	218	39
	6,589	4,410

За дружествата в България данъчна ревизия се извършва в пет годишен срок от изтичане на годината, през която е подадена данъчната декларация за съответното задължение. Ревизията потвърждава окончателно данъчното задължение на съответното дружество-данъчно задължено лице, освен в изрично предвидените от законодателството случаи. За дружествата извън България данъчна ревизия се извършва както следва: в Украйна, Латвия и Беларус в три годишен срок, в Полша - пет годишен срок, в Сърбия - десет годишен срок и в Литва - пет годишен срок.

35. ДРУГИ ТЕКУЩИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ*Другите текущи задължения* включват:

	30.09.2014 BGN'000	31.12.2013 BGN'000
Задължения за дивиденди	2,789	569
Задължения по финансов лизинг (Приложение № 28)	915	700
Задължения по продадени права от емисия на акции	880	941
Правителствени финансираня (Приложение № 29)	668	667
Получени търговски кредити от трети лица	362	670
Присъдени суми по съдебни дела	320	1,380
Удръжки от работните заплати	224	222
Други	116	186
	6,274	5,335

36. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ

Съдебни дела

Софарма АД

През 2012 г. с решение от 23.10.2012 г. на Арбитражния съд в Париж искът на Софарма АД срещу свой клиент по повод неплатени доставки за получени стоки в размер на 1,034 х.евро (2,022 х.лв.) е удовлетворен.

През 2013 г. Арбитражния съд в Париж дава право на Софарма да предяви допълнителен иск, както следва:

- за компенсация на загуба на бизнес, претърпяна в резултат от увреждане на имиджа на дружеството в размер на 1,240 х.евро (2,425 х.лв.).
- за компенсация на съдебни и други разноски в размер на 75 х.щат.дол. (106 х.лв.) и 153 х.евро (298 х.лв.).

Българска Роза Севтополис АД

Съгласно Решение на САС от 08.11.2012 г. като въззивна инстанция дружеството е осъдено да изплати задължения към чуждестранен доставчик. Главницата, лихвата и разноските в размер на 739 х. щ. д. и 28 х. лева (1,172 х.лв.), вкл. първоначалното задължение по доставката, са изцяло признати в отчета за финансовото състояние на дружеството (*Приложение № 35*). През 2012 г. са начислени допълнително разходи за лихви, неустойки и разноски по делото общо на стойност 481 х.лв.

Към датата на издаване на настоящия отчет са депозирани касационни жалби във Върховен касационен съд и е платена гаранция по сметка на ВКС в размер на 577 х.лв. (389 х.щ.д.) без лихвите и разноските за спиране на изпълнението по въззивно решение на САС.

С определение от 11.01.2013 г. ВКС постановява спиране на изпълнението на въззивното решение на САС от 08.11.2012 г.

Биофарм Инженеринг АД

През 2010 г. е извършена пълна данъчна ревизия в дружеството, в т.ч. по прилагането на ЗДДС за периоди от 01.02.2007 г. до 31.10.2010 г. В издадения данъчен ревизионен акт от 23.06.2011 г. данъчните органи определят допълнителни данъчни задължения към бюджета в размер на 282 х.лв. (главница и лихви) по ЗДДС за предходни отчетни периоди и е преобразуван финансовият резултат за предходни години по Закона за корпоративното подоходно облагане.

С Решение № 394/19.02.2013 г. на Административен съд Бургас са отменени допълнително определените на дружеството задължения по ЗДДС и същото е прието за окончателно в полза на дружеството.

Дружеството е обжалвало изцяло резултатите пред Върховния административен съд, който от своя страна е отменил решението на Административен съд Бургас, в частта по ЗКПО и е върнал делото на първоинстанционния съд за ново разглеждане. Административен съд Бургас е образувал дело № 2947/2013 г. и е възложил съдебно – счетоводна експертиза. Заседанието по делото, насрочено за 10.06.2014 г., се е състояло на 30.09.2014 г., но към датата на изготвяне на

ГРУПА СОФАРМА**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ СЪКРАТЕН МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ**

за деветмесечния период, завършващ на 30 септември 2014 година

консолидираня съкратен междинен финансов отчет няма излязло решение на Административен съд Бургас.

Ръководството на дружеството е на позицията, че сумите, с които е увеличен финансовият резултат за предходни периоди по ЗКПО не са дължими, поради което не са начислени евентуални провизии по правни задължения.

Поръчителства и предоставени гаранции***Софарма АД***

Дружеството е съдлъжник по получени банкови кредити и гарант пред банки на следните дружества извън Групата:

	Падеж	Вид валута	Размер		Състояние на дълга
			Оригинална Валута	BGN'000	30.09.2014 BGN'000
Телекомплект АД	05.09.2015	лева	5,009	5,009	1,252
Вета Фарма АД	19.11.2014	лева	1,000	1,000	548
Енергоинвестмънт АД	28.08.2014	лева	2,018	2,018	518
Минералкомерс АД	27.03.2015	лева	175	175	175
Минералкомерс АД	20.09.2017	евро	100	196	118
Минералкомерс АД	20.12.2015	евро	50	98	91
Общо					2,702

Банкови гаранции***Софарма Трейдинг АД***

Издадените за дружеството банкови гаранции са в размер на 9,967 х.лв. (31.12.2013 г.: 9,291 х.лв.) и са за гарантиране плащане към доставчици на стоки, за добро изпълнение – гарантиране бъдещи доставки на лекарствени и медицински продукти на болници по сключени договори за доставка, митническа гаранция и участие в търгове.

Банковите гаранции са издадени от:

	30.09.2014 BGN '000	31.12.2013 BGN '000
SG Експресбанк АД	3,787	3,187
Райфайзенбанк (България) ЕАД	3,428	3,241
ИНГ банк	2,752	2,812
БНП Париба – клон България	-	51
Общо	9,967	9,291

Обезпечението по издадените банкови гаранции е както следва:

ГРУПА СОФАРМА

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ СЪКРАТЕН МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

за деветмесечния период, завършващ на 30 септември 2014 година

- Особен залог на стоки в оборот на стойност 8,801 х.лв. (31.12.2013 г.: 5,867 х.лв.)
- Особен залог на ДМА (МПС) с балансова стойност 50 х.лв. (31.12.2013 г.: 153 х.лв.)

Унифарм АД

Към 30.09.2014 г. издадените за дружеството банкови гаранции са в размер на 55 х.лв. в рамките на лимита по договора за кредит.

Електронкомерс ЕООД

Към 30.09.2014 г. издадените за дружеството банкови гаранции са в размер на 54 х.лв.

Активи, получени на отговорно пазене

Софарма Трейдинг АД

Съгласно сключени договори за преддистрибуция дружеството е приело на отговорно пазене стоки към 30.09.2014 г. в размер на 3,788 х. лв. (31.12.2013 г.: 3,066 х. лв.).

Значителни неотменяеми договори и ангажименти

Софарма АД

През 2013 г. дружеството е поело ангажимент за самоучастие в размер на 3,000 х. лв. по договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по оперативна програма „Развитие на конкурентноспособността на българската икономика” 2007 – 2013 г. Изпълнението на договора се очаква да бъде с продължителност 18 месеца и е обвързано основно с финансиране на внедряването на иновативни продукти в ампулното производство.

През 2013 г. дружеството е получило правителствено финансиране в размер на 3,787 х.лв. по договор за финансиране и оперативна програма „Развитие на конкурентноспособността на българската икономика 2007 – 2013 г.” по проект за технологично обновление и модернизация на таблетно производство в размер. (*Приложение № 29 и Приложение № 35*). Дружеството е поело ангажимент за срок от 5 години след приключване на проекта, считано от 11.03.2013 г., същият да не претърпи значими изменения, засягащи неговата същност, условията за неговото изпълнение или пораждащи неоправдани изгоди за дружеството, както и изменения произтичащи от промяна в характера на собствеността на придобитите активи, свързани с финансирането. При неизпълнение на тези изисквания предоставеното финансиране подлежи на възстановяване. Към датата на изготвяне на консолидирания отчет всички изисквания по договора са спазени.

Софарма Трейдинг АД

Дружеството е бенефициент по договор за правителствено финансиране по Оперативна програма „Развитие на конкурентноспособността на българската икономика” по проект за разработване и внедряване на система за управление на информационната сигурност съгласно стандарта ISO 27001:2007 в размер на 82 х.лв. (*Приложение № 29 и Приложение № 35*).

Унифарм АД

През 2013 г. дружеството е поело ангажимент за самоучастие в размер на 36 х. лв. по договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Развитие на

ГРУПА СОФАРМА

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ СЪКРАТЕН МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

за деветмесечния период, завършващ на 30 септември 2014 година

конкурентноспособността на българската икономика 2007 – 2013 г.” по проект за внедряване в редовно производство на иновативни капки за очи тип „изкуствени сълзи“, разработка на Унифарм АД. Проектът е на стойност 359 х.лв. и е със срок на изпълнение 15 месеца. Към 30.09.2014 г. е получено авансово плащане по договора в размер на 210 х.лв.

По договор за безвъзмездна финансова помощ с наименование „Модернизация и развитие на Унифарм АД“ на дружеството е отпуснато финансиране за СМР на сгради и закупуване на дълготрайни активи. Проектът е приключен и през м.ноември 2011 г. активите (*Приложение № 29* и *Приложение № 35*) са въведени в експлоатация. Към 30.09.2014 г. разсроченият доход от финансиране по проекта възлиза на 1,338 х.лв. (31.12.2013 г.: 1,564 х.лв.).

По проект към Националния иновационен фонд с предмет "Разработка на нов разтвор за хемодиализа и доказване на терапевтичен ефект", ангажиментът е стартирал през 2010 г. като технологията за производство на нов разтвор за хемодиализа е въведена в експлоатация. Към 30.09.2014 г. разсроченият доход от финансиране по проекта възлиза на 82 х.лв. (31.12.2013 г.: 126 х.лв.).

Българска Роза Севтополис АД

Дружеството е бенефициент по договор за предоставяне на правителствено финансиране по Оперативна програма “Развитие на конкурентноспособността на българската икономика 2007-2013 г.” по проект за технологично обновление и модернизация на таблетно производство в размер на 1,200 х.лв. (*Приложение № 29* и *Приложение № 35*). Срокът на договора е 5 годишен и започва да тече от 09.02.2011 г. Съгласно договора, проектът не трябва да претърпи значими изменения, засягащи неговата същност, условията за неговото изпълнение или пораждащи неоправдани изгоди за дружеството, както и изменения произтичащи от промяна в характера на собствеността на елемент от инфраструктурата или прекратяване на производствената дейност. При неизпълнение на тези изисквания предоставеното финансиране подлежи на възстановяване. Към датата на изготвяне на консолидирания съкратен междинен финансов отчет всички изисквания по договора са спазени.

Биофарм Инженеринг АД

През 2011 г. дружеството има поет ангажимент за самоучастие в размер на 2,708 х.лв. по договор за финансиране по Оперативна програма „Развитие на конкурентноспособността на Българската икономика 2007 – 2013 г.”. Изпълнението на договора се очаква да бъде с продължителност 20 месеца и е обвързан основно с финансиране на имоти, машини и оборудване. Към датата на изготвяне на консолидирания съкратен междинен финансов отчет няма усвоени суми по проекта.

Други

Софарма АД е изпълнила своите задължения по Закона за управление на отпадъците (ЗУО), поради което в консолидирания отчет за финансовото състояние към 30.09.2014 г. не са включени задължения за продуктова такса, независимо, че към датата на изготвяне на финансовия отчет все още няма официален документ, доказващ, че Екобулпак (организацията, в която дружеството-майка членува) е изпълнил ангажиментите си по ЗУО.

37. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК

В хода на обичайната си стопанска дейност Групата може да бъде изложена на различни финансови рискове, най-важните от които са: пазарен риск (включващ валутен риск, риск от

ГРУПА СОФАРМА**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ СЪКРАТЕН МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ**

за деветмесечния период, завършващ на 30 септември 2014 година

промяна на справедливата стойност и ценови риск), кредитен риск, ликвиден риск и риск на лихвено-обвързани парични потоци. Общото управление на риска е фокусирано върху трудностите при прогнозиране на финансовите пазари и достигане минимизиране на потенциалните отрицателни ефекти, които могат да се отразят върху финансовите резултати и състояние на Групата. Текущо финансовите рискове се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, въведени, за да се определят адекватни цени на продуктите и услугите на дружествата от Групата и на привлечения от тях заеман капитал, както и да се оценят адекватно пазарните обстоятелства на правените от тях инвестиции и формите за поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск.

Управлението на рисковете се осъществява текущо от ръководството на дружеството-майка и респективно ръководствата на дъщерните дружества съгласно политиката определена от Съвета на директорите на дружеството-майка. Съветът на директорите е приел основни принципи за общото управление на финансовия риск, на базата на които са разработени конкретни процедури за управление на отделните специфични рискове, като валутен, ценови, лихвен, кредитен и ликвиден, и за риска при използването на недеривативни инструменти.

Структурата на финансовите активи и пасиви е както следва:

Финансови активи	30.09.2014	31.12.2013
	BGN '000	BGN '000
	304,414	280,062
Кредити и вземания, в т.ч.:	294,432	271,875
<i>Вземания и заеми (Приложение № 18, № 19, № 21, № 22 и № 23)</i>	275,736	245,246
<i>Парични средства и парични еквиваленти (Приложение № 24)</i>	18,696	26,629
Финансови активи на разположение и за продажба	9,982	8,187
<i>Инвестиции на разположение и за продажба (Приложение № 17)</i>	9,982	8,187
Финансови пасиви	30.09.2014	31.12.2013
	BGN '000	BGN '000
Финансови пасиви по амортизирана стойност	358,903	341,903
<i>Краткосрочни и дългосрочни банкови заеми (Приложение № 26 и № 30)</i>	285,733	271,718
<i>Други заеми и задължения (Приложение № 28, № 29, № 31, № 32 и № 35)</i>	73,170	70,185

Валутен риск

Дружествата от Групата извършват своята дейност при активен обмен с чуждестранни доставчици и клиенти и поради това те са изложени на валутен риск.

Групата чрез дружествата в Беларус и Украйна осъществява стопански операции в тези страни и съответно има съществени експозиции в беларуски рубли и украински гривни. Валутният

ГРУПА СОФАРМА
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ СЪКРАТЕН МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

за деветмесечния период, завършващ на 30 септември 2014 година

риск е свързан с негативното движение на валутния курс на тези валути спрямо българския лев при бъдещите стопански операции, по признатите валутни активи и пасиви, и относно нетните инвестиции в чуждестранни дружества. Останалите дружествата в чужбина реализират продажбите си предимно на местните пазари, което води до валутен риск и спрямо техните валути - сръбски динар, полската злота и литовски лит.

За контролиране на валутния риск има въведена система в цялата Група на планиране на доставките от внос, за продажбите в чуждестранна валута, както и процедури за ежедневно наблюдение на движенията във валутния курс на щатския долар и контрол върху предстоящи плащания. Експозициите на почти всички дъщерни дружества в България към валутен риск е незначителна, тъй като почти всички продажби са реализирани на местния пазар в български лева. Вносът на стоки е основно осъществен в евро. Заемите, когато са деноминирани в чуждестранна валута са отпуснати основно в евро.

Активите и пасивите на Групата, деноминирани в български левове, представени по различните чуждестранни валути са както следва:

<i>30 септември 2014г.</i>	<i>в BGN</i>	<i>в EUR</i>	<i>в BYR</i>	<i>в UAH</i>	<i>в друга валута</i>	<i>Общо</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Финансови активи на разположение и за продажба	8,195	1,438	-	-	349	9,982
Кредити и вземания, в т.ч.:	187,697	87,119	8,080	3,276	8,260	294,432
<i>Вземания и заеми</i>	<i>177,899</i>	<i>83,792</i>	<i>6,445</i>	<i>1,834</i>	<i>5,766</i>	<i>275,736</i>
<i>Парични средства и парични еквиваленти</i>	<i>9,798</i>	<i>3,327</i>	<i>1,635</i>	<i>1,442</i>	<i>2,494</i>	<i>18,696</i>
Общо финансови активи	195,892	88,557	8,080	3,276	8,609	304,414
Карткосрочни и дългосрочни банкови заеми	126,747	154,680	2,682	-	1,624	285,733
Други заеми и задължения	25,077	37,259	6,785	618	3,431	73,170
Общо финансови пасиви	151,824	191,939	9,467	618	5,055	358,903
<i>31 декември 2013г.</i>	<i>в BGN</i>	<i>в EUR</i>	<i>в BYR</i>	<i>в UAH</i>	<i>в друга валута</i>	<i>Общо</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Финансови активи на разположение и за продажба	6,857	-	13	-	1,317	8,187
Кредити и вземания, в т.ч.:	169,204	79,076	7,893	7,000	8,702	271,875
<i>Вземания и заеми</i>	<i>156,278</i>	<i>71,477</i>	<i>6,058</i>	<i>6,176</i>	<i>5,257</i>	<i>229,978</i>
<i>Парични средства и парични еквиваленти</i>	<i>12,926</i>	<i>7,599</i>	<i>1,835</i>	<i>824</i>	<i>3,445</i>	<i>15,767</i>
Общо финансови активи	176,061	79,076	7,906	7,000	10,019	280,062
Карткосрочни и дългосрочни банкови заеми	117,019	153,274	-	-	1,425	271,718
Други заеми и задължения	26,262	31,834	7,920	1,057	3,112	70,185
Общо финансови пасиви	143,281	185,108	7,920	1,057	4,537	341,903

Ценови риск

Дружествата от Групата са изложени на ценови риск за материални запаси от три основни фактора:

а) евентуално нарастване на доставните цени на суровините, материалите, доколкото значителна част от използваните суровини са от внос и заемат съществен дял от разходите за производство;

б) евентуално нарастване на доставните цени на стоките; и

в) нарастващата конкуренция на българския фармацевтичен пазар, намираща отражение и в цените на лекарствата.

За минимизиране на това влияние ръководството на Групата прилага фирмена стратегия, целяща оптимизиране на производствените разходи, валидиране на алтернативни доставчици предлагащи изгодни търговски условия, разширяване на номенклатурата чрез разработване на нови за пазара генерични продукти и не на последно място гъвкава маркетингова и ценова политика. Ценовата политика е функция от три основни фактора - структура на разходите, цени на конкуренти и покупателна възможност на потребителите.

Групата е изложена на значителен ценови риск и по отношение на притежаваните от нея акции, класифицирани като инвестиции на разположение и за продажба, най-вече чрез дружеството-майка. За целта неговото ръководство следи и анализира всички промени на пазара на ценни книжа, както и използва консултантските услуги на един от най-авторитетните в страната инвестиционни посредници. Допълнително, към настоящия етап, поради икономическата и финансова криза, ръководството е взело решение за редуциране на операциите на фондовите пазари, задържане на закупените акции в по-дългосрочен хоризонт при текущо наблюдение на докладваните от съответния емитент финансови и бизнес показатели, както и развитието на дейността в условията на криза.

Кредитен риск

Кредитен е рискът, при който клиентите на Групата няма да бъдат в състояние да изплатят изцяло и в обичайно предвидените срокове дължимите от тях суми по търговските вземания. Последните са представени в консолидирания отчет за финансовото състояние в нетен размер, след приспадане на начислените обезценки по съмнителни и трудносъбираеми вземания. Такива обезценки са направени където и когато са били налице събития, идентифициращи загуби от несъбираемост съгласно предишен опит.

В своята търговска практика Групата е прилагала различни схеми на дистрибуция, докато постигне сегашния ефективен подход, съобразен с пазарната обстановка на работа, с разнообразните начини на плащане, както и с включването на търговски работи.

Групата работи с контрагенти с история на взаимоотношенията на основните си пазари, като си партнира с голям брой български и чуждестранни лицензирани търговци на лекарства.

Работата с държавните болнични заведения също изискват политика на отложени плащания. Налице е концентрация на значителен кредитен риск в този тип контрагенти, които формират 49% от търговските вземания на Групата (31.12.2013 г.: 49%). Той се минимизира чрез въведени процедури за подбор и текущо наблюдение върху ликвидността и финансовия стабилитет на тези търговски партньори. При просрочване на вземанията от тези контрагенти Групата е определила срок от 30 дни, след който започва действия по събиране на вземанията. За *клиенти - болнични заведения* започва начисляване на лихви за забава при просрочие от 30 дни спрямо датата, на която изтича

кредитния период и ако след това продължат просрочията след още 30 дни прави среща с ръководството с цел подписване на спогодба за разсрочване, а при неспазване на спогодбата се пристъпва към завеждане на дело. За *клиенти- аптеки* при просрочие от 5 дни спрямо датата, на която изтича кредитния период им се спират продажбите на отложено плащане, а ако просрочията продължат на 45-тия ден се спират всички продажби и се водят преговори за сключване на спогодба и при неспазване на спогодбата се пристъпва към завеждане на дело.

Отсрочени плащания (продажби на кредит) за други контрагенти се предлагат само на клиенти, които имат дълга история и търговско сътрудничество с Групата, добро финансово състояние и липса на нарушения при спазването на договорените кредитни условия.

Кредитната политика на Групата предвижда всеки нов клиент да се проучва за кредитоспособност преди да се предложат стандартните условия на доставка и плащане.

Анализът, който извършва Групата включва, но не се ограничава с посещение на обекта на клиента, събиране на информация за месечните обороти, както и се изисква в някои от случаите издаване на запис на заповед в полза на дружество от Групата в размер на 130 % - 135 % от отпуснатия кредит. Тези лимити се преглеждат на месечна база. Клиенти, които не могат да покрият критериите за кредитоспособност могат да извършват покупки срещу заплащане в брой.

Събираемостта на вземанията се контролира директно от изпълнителния директор, финансовия и търговския директори на дружеството-майка и респективно от ръководствата на дъщерните дружества. Отговорността им е оперативно да контролират и регулират вземанията съобразно обективните дадености на пазара и потребностите на Групата. Групата има разработена политика и процедури за оценка на кредитоспособността на своите контрагенти и определяне на кредитен рейтинг и кредитни лимити по група клиенти. Ръководството на Групата текущо наблюдава и регулира, формиращата се концентрация на вземания по клиенти и контрагенти общо за Групата. Паричните средства в Групата и разплащателните операции са съсредоточени в различни първокласни банки. При разпределението на паричните потоци между тях ръководството на дружеството-майка и на дъщерните предприятия се съобразяват с редица фактори, между които размерите на капитала, сигурността, ликвидността, кредитния потенциал и рейтинг на банката и др.

Ликвиден риск

Ликвидният риск се изразява в негативната ситуация Групата да не бъде в състояние да посрещне безусловно всички свои задължения съгласно техния падеж, включително и поради наличието на свръхинфлация и индексирането на търговските разчети за дружествата упражняващи своята дейност в такава среда.

Групата генерира и поддържа значителен обем на ликвидни средства. Вътрешен източник на ликвидни средства за Групата е основната стопанска дейност на дружествата от нея, генерираща достатъчни оперативни потоци. Външни източници на финансиране са банките и други постоянни партньори. Допълнителен източник на ликвиден риск е наличието на открити позиции в беларуски рубли и наличието на свръхинфлация за този пазар през периода 2011-2013 година, но излизането на Беларус от свръхинфлационна среда от 2014 г. елиминира този риск. С цел изолиране евентуалния общ ликвиден риск, Групата работи със система от алтернативни механизми за действие и прогнози, крайният ефект от което е поддържането на добра ликвидност, респективно способност за финансиране на стопанската си дейност. Това се допълва от текущо наблюдение на матуриретите на активите и пасивите, контрол върху изходящите парични потоци и осигуряване на текущо им балансиране спрямо входящите, вкл. преговаряне на падежите и оптимизиране

ГРУПА СОФАРМА**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ СЪКРАТЕН МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ**

за деветмесечния период, завършващ на 30 септември 2014 година

структурата на дълговете, увеличаване и вътрешно реструктуриране на собствено генерирани средства и тяхното инвестиране.

Матуритетен анализ

По-долу са представени финансовите недеривативни пасиви на Групата, класифицирани по остатъчен матуритет, определен спрямо договорения матуритет към датата на консолидирания отчет. Таблицата е изготвена на база на недисконтирани парични потоци и най-ранна дата, на която задължението е изискуемо. Сумите включват главници и лихви.

30 септември 2014 г.	до 1 м	от 1 до 3 м	от 3 до 6 м	от 6 до 12 м	от 1 до 2 г	от 2 до 5 г	над 5 г	Общо
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Краткосрочни и дългосрочни банкови заеми	15,743	5,964	41,953	170,166	10,385	36,160	14,372	294,743
Други заеми и задължения	37,133	27,793	-	3,995	897	1,209	2,684	73,710
Общо пасиви	52,876	33,757	41,953	174,161	11,282	37,369	17,056	368,453
31 декември 2013 г.	до 1 м	от 1 до 3 м	от 3 до 6 м	от 6 до 12 м	от 1 до 2 г	от 2 до 5 г	над 5 г	Общо
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Краткосрочни и дългосрочни банкови заеми	9,445	35,428	119,575	59,694	12,811	28,862	17,603	283,418
Други заеми и задължения	29,163	26,803	8,046	5,183	654	1,291	-	71,140
Общо пасиви	38,608	62,231	127,621	64,877	13,465	30,153	17,603	354,558

Риск на лихвоносни парични потоци

В структурата на активите на Групата лихвоносните активи са представени от паричните средства, банкови депозити и предоставени заеми, които са с фиксиран лихвен процент. От друга страна, привлечените средства на Групата под формата на дългосрочни и краткосрочни заеми са обичайно с променлив лихвен процент. Това обстоятелство частично поставя паричните потоци на Групата в зависимост от лихвен риск. Покриването на този риск се постига по два начина:

а) оптимизиране на източниците и структурата на кредитни ресурси за постигане на относително по-ниска цена на привлечените средства; и

б) комбинирана структура на самите лихвени проценти по кредитите, която съдържа два компонента – постоянен и променлив, съотношението между които, а и абсолютната им стойност, могат да се постигнат и поддържат в благоприятен размер за дружествата от Групата. Постоянната компонента е с относително ниска абсолютна стойност и достатъчно голям относителен дял в общия лихвен процент. Това обстоятелство премахва вероятността от значителна промяна в лихвените равнища при евентуална актуализация на променливата компонента. Така се минимизира и вероятността от промяна в неблагоприятна посока на паричните потоци.

Ръководствата на дружествата от Групата, заедно с това на дружеството-майка, текущо наблюдават и анализират експозицията на съответното дружество спрямо промените в лихвените равнища. Симулират се различни сценарии на рефинансиране, подновяване на съществуващи позиции и

ГРУПА СОФАРМА

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ СЪКРАТЕН МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

за деветмесечния период, завършващ на 30 септември 2014 година

алтернативно финансиране. На база на тези сценарии се измерва ефектът върху финансовия резултат и собствения капитал при промяна с определени пунктове или проценти. За всяка симулация, едно и също предположение за промяна на лихвения процент се прилага за всички основни валути. Изчисленията се правят за значителните лихвоносни позиции.

	<i>безлихвени</i>	<i>с плаващ лихвен %</i>	<i>с фиксиран лихвен %</i>	<i>Общо</i>
<i>Лихвен анализ</i>				
<i>30 септември 2014 г.</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Финансови активи на разположение и за продажба	9,982	-	-	9,982
Кредити и вземания, в т.ч.:	220,251	5,768	68,413	294,432
<i>Вземания и заеми</i>	<i>210,008</i>	<i>15</i>	<i>65,713</i>	<i>275,736</i>
<i>Парични средства и парични еквиваленти</i>	<i>10,243</i>	<i>5,753</i>	<i>2,700</i>	<i>18,696</i>
Общо финансови активи	230,233	5,768	68,413	304,414
Краткосрочни и дългосрочни банкови заеми	2,639	280,169	2,924	285,733
Други заеми и задължения	70,231	2,507	432	73,171
Общо финансови пасиви	72,870	282,676	3,357	358,903
<i>Лихвен анализ</i>	<i>безлихвени</i>	<i>с плаващ лихвен %</i>	<i>с фиксиран лихвен %</i>	<i>Общо</i>
<i>31 декември 2013 г.</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Финансови активи на разположение и за продажба	8,187	-	-	8,187
Кредити и вземания, в т.ч.:	192,049	20,833	58,993	271,875
<i>Вземания и заеми</i>	<i>190,113</i>	<i>15</i>	<i>55,118</i>	<i>245,246</i>
<i>Парични средства и парични еквиваленти</i>	<i>1,936</i>	<i>20,818</i>	<i>3,875</i>	<i>26,629</i>
Общо финансови активи	200,236	20,833	58,993	280,062
Краткосрочни и дългосрочни банкови заеми	267	271,451	-	271,718
Други заеми и задължения	67,098	3,082	5	70,185
Общо финансови пасиви	67,365	274,533	5	341,903

Управление на капиталовия риск

С управлението на капитала Групата цели да създаде и поддържа възможности тя да продължи да функционира като действащо предприятие и да осигурява съответната възвращаемост на инвестираните средства на акционерите, стопански ползи на другите заинтересовани лица и участници в нейния бизнес, както и да поддържа оптимална капиталова структура, за да се редуцират разходите за капитала. Аналогичен подход се прилага и на ниво индивидуално дружество от Групата по отношение на неговата капиталова структура и финансиране.

Групата текущо наблюдава осигуреността и структурата на капитала на база съотношението на задължияност. Това съотношение се изчислява между нетния дългов капитал към общата сума на ангажирания капитал. Нетният дългов капитал се определя като разлика между всички привлечени заемни средства (краткосрочни и дългосрочни) така, както са посочени в консолидирания отчет за финансовото състояние и паричните средства и паричните еквиваленти. Общата сума на ангажирания капитал е равна на собствения капитал и нетния дългов капитал. Характерното и за двата представени

ГРУПА СОФАРМА

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ СЪКРАТЕН МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

за деветмесечния период, завършващ на 30 септември 2014 година

периода е, че Групата финансира дейността си както от собствените си генерирани печалби, така и като поддържа определено ниво на търговски и други краткосрочни задължения и заеми (банкови, търговски). През 2014 г. стратегията на ръководството на дружеството - майка е да се поддържа съотношение в рамките на 35-45 % на ниво „група“ (2013 г.: 35-45 %). В таблицата по-долу са представени съотношенията на задлъжнялост на база структура на капитала към 30 септември:

	30.09.2014	31.12.2013
	BGN'000	BGN'000
Общо дългов капитал, в т.ч:	288,549	274,800
<i>Заеми от банки</i>	285,580	271,718
<i>Заеми и задължения по финансов лизинг</i>	2,969	3,082
Намален с: паричните средства и паричните еквиваленти	(18,118)	(26,629)
Нетен дългов капитал	270,431	248,171
Общо собствен капитал, принадлежащ на групата	370,438	358,598
Общо капитал, принадлежащ на групата	640,869	606,769
Съотношение на задлъжнялост	0.42	0.41

Показаните задължения в таблицата по-горе са оповестени в *Приложения № 26, № 28, № 30 и № 35.*

Справедливи стойности

Концепцията за справедливата стойност предполага реализиране на финансови инструменти чрез продажба. В повечето случаи, обаче, особено по отношение на търговските вземания и задължения, кредитите и банковите депозити, Групата очаква да реализира тези финансови активи и чрез тяхното цялостно обратно изплащане или респективно погасяване във времето. Затова те се представят по тяхната амортизируема стойност.

Също така голямата част от финансовите активи и пасиви са или краткосрочни по своята същност (търговски вземания и задължения, краткосрочни заеми), или са отразени в консолидирания отчет за финансово състояние на база пазарна стойност (предоставени банкови депозити, инвестиции в ценни книжа, кредити с променлив лихвен процент) и поради това тяхната справедлива стойност е приблизително равна на балансовата им стойност.

Изключение от това правило са част от инвестициите в други дружества като малцинствено участие, за които няма пазар и обективни условия за определяне по достоверен начин на тяхната справедлива стойност, поради което те са представени по цена на придобиване (себестойност).

Доколкото все още не съществува достатъчно разработен пазар, със стабилност и ликвидност за покупки и продажби на някои финансови активи и пасиви, за тях няма на разположение достатъчно и надеждни котировки на пазарни цени.

Ръководството на дружеството-майка счита, че при съществуващите обстоятелства представените в отчета за финансово състояние оценки на финансовите активи и пасиви са възможно най-надеждни, адекватни и достоверни за целите на финансовата отчетност.

38. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА

<i>Свързани лица</i>	<i>Вид на свързаност</i>	<i>Период на свързаност</i>
Телекомплект Инвест АД	Дружество - основен акционер	2014 г. 2013 г.
Донев Инвестмънтс АД	Дружество - основен акционер	2014 г. 2013 г.
Софарма Имоти АДСИЦ	Дружество под общ индиректен контрол	2014 г. 2013 г.
Софпринт груп АД	Дружество под общ индиректен контрол	2014 г. 2013 г.
Елфарма АД	Дружество под общ индиректен контрол	2014 г. 2013 г.
Фармахим Холдинг АД	Дружество под общ индиректен контрол	2013 г.
Калиман РТ АД	Дружество под общ индиректен контрол	2013 г.
Ес Си Ес Франчайз АД	Дружество под общ индиректен контрол	2013 г.
Сейба Аптеки и дрогерии АД	Дружество под общ индиректен контрол	2013 г.
Санита Франчайзинг АД	Дружество под общ индиректен контрол	2013 г.
София Информ АД	Дружество под общ индиректен контрол	2013 г.
Софконсулт груп АД	Дружество под общ индиректен контрол	2013 г.
Минералкомерс АД	Дружество под общ индиректен контрол	2013 г.
Телсо АД	Дружество свързано чрез ключов управленски персонал	2014 г. 2013 г.
Телекомплект АД	Дружество свързано чрез ключов управленски персонал	2014 г. 2013 г.
ДОХ група	Дружество свързано чрез ключов управленски персонал	2014 г. 2013 г.
Ритон П АД	Дружество свързано чрез ключов управленски персонал	2013 г.
Медийна група България Холдинг ООД	Дружество свързано чрез ключов управленски персонал	до 25.04.2013 г.

Сделките със свързани лица са както следва:

	<i>1 януари - 30 септември 2014</i>	<i>1 януари - 30 септември 2013</i>
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
<i>Доставки от свързани лица:</i>		
<i>Доставки на материални запаси от:</i>		
Дружества под общ индиректен контрол	7,264	7,004
Дружества под общ индиректен контрол чрез ключов управленски персонал	3,559	307
	10,823	7,311
<i>Доставки на услуги от:</i>		
Дружества под общ индиректен контрол чрез ключов управленски персонал	3,176	1,888
Дружества под общ индиректен контрол	2,111	2,170
Дружества основни акционери	222	251
	5,509	4,309

ГРУПА СОФАРМА

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ СЪКРАТЕН МЕЖДИНЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

за деветмесечния период, завършващ на 30 септември 2014 година

Доставка на дълготрайни материални активи от:

Дружества под общ индиректен контрол чрез ключов управленски персонал	164	552
	164	552

Доставки за придобиване на дълготрайни активи:

Дружества под общ индиректен контрол чрез ключов управленски персонал	1,092	10,189
	1,092	10,189
	17,588	22,361

<i>1 януари - 30 септември 2014</i>	<i>1 януари - 30 септември 2013</i>
<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>

Продажби на свързани лица

Продажби на материални запаси за:

Дружества под общ индиректен контрол	1,479	5,464
Дружества под общ индиректен контрол чрез ключов управленски персонал	805	2
	2,284	5,466

Продажби на услуги за:

Дружества под общ индиректен контрол	194	141
Дружества под общ индиректен контрол чрез ключов управленски персонал	62	64
	256	205

Други продажби за:

Дружества под общ индиректен контрол чрез ключов управленски персонал	5	-
	5	-

Лихви по предоставени заеми:

Дружества под общ индиректен контрол чрез ключов управленски персонал	1,638	2,194
Дружества под общ индиректен контрол	252	364
Дружества основни акционери	-	175
	1,890	2,733
	4,435	8,404

Разчетите със свързани предприятия са оповестени в *Приложения № 18, № 22, № 32.*

Съставът на ключовия управленски персонал на Групата включва оповестения в Приложение № 1 изпълнителен директор и членове на Съвета на директорите на дружеството-майка. Допълнително към него са включени и изпълнителните директори, членовете на Съвета на директорите и управителите на дъщерните дружества от Групата.

Възнагражденията и другите краткосрочни доходи на ключовия управленски персонал са в размер на 2,758 х.лв. (30.09.2013 г.: 3,013 х.лв.), в т.ч.:

* текущи възнаграждения – 2,443 х.лв. (30.09.2013 г.: 2,440 х.лв.);

* тантиеми – 315 х.лв. (30.09.2013 г.: 573 х.лв.).

39. СЪБИТИЯ СЛЕД КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД

Политическа криза в Украйна

От края на 2013 г., вкл. и към датата на издаване на настоящия консолидиран съкратен междинен отчет Украйна продължава да е в процес на политическа криза. В резултат на това курсът на украинската гривна спада с над 50% спрямо лева, наблюдава се ръст на лихвените проценти с 3% за периода до месец ноември 2014 спрямо лихвените нива от края на 2013 г. и се очаква инфлация от страна на Украинската национална банка за годината – около 19%. Покупателната способност на населението бележи тенденция на свиване. Това явление продължава да има определено влияние и върху фармацевтичния пазар, но продуктите на Групата са в сравнително изгодна позиция, намирайки се в средния ценови клас (отказът от покупка на лекарства най-вече засяга високия ценови клас).

В настоящата ситуация в Украйна за търговската дейност на Групата от съществено значение е наличието на местна фирма-дистрибутор (ООО Софарма Украйна), което намалява риска от несъбираемост на вземанията от трети страни, тъй като търговската политика на това дъщерно дружество е преимуществено ориентирана към продажба на стоки към други дистрибутори след плащане на предишните им задължения. Прилаганите цени и търговски условия целят да минимизират негативния ефект от кризата, като в същото време Групата запази пазарно присъствие и позиции. Към момента затрудненията са свързани основно с продажбите в източните територии, които се осъществяват трудно от дистрибуторите и са в много по-малки размери. Те съставляват около 20% от общите продажби на Групата в Украйна.